

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

6. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 12. ÚNORA 2023

Blaze těm, kdo kráčejí v zákoně Hospodinově.

POUTNICE U HROBU POUTNÍKA - APOŠTOLA SLOVANŮ, SV. CYRILA

krypta baziliky sv. Klimenta v Římě, *Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 9. července 2019.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, prosme Pána, aby nám dal sílu uvádět ve skutek slovo, které jsme právě slyšeli a přijali do svých srdcí.

L: TVÉ SLOVO, PANE, AŽ JE SVÍTILNOU NAŠIM KROKŮM.

- Prosme za Církev putující po této zemi, aby moudrost tvého slova, promlouvající ze svědectví sv. Cyrila a Metoděje, zářila nejen z její nauky, ale i z jejího života.
- Prosme za duše zemřelých při zemětřesení v Turecku a Sýrii, za všechny, kdo přišli o své blízké, a Boží prozřetelnosti svěřme všechny, které tato katastrofa postihla i ty, kteří se podílejí na pomoci.
- Prosme za nově zvoleného prezidenta naší vlasti, ať Hospodin, jenž vládne nade vším, inspiruje a provází jeho kroky, aby v srdci národa zavládl pokoj a vítězila Boží pravda.
- Prosme za národy světa, aby si uvědomily, že problémy, které je sužují nevyřeší pouze lidským úsilím, ale především tvou moudrostí.
- Prosme za zmučený ukrajinský národ, který je v těchto mrazech bez světla, bez topení a zmítá jím válka, ať skončí jeho mučednictví a pozná čas míru.
- Prosme za naše farní společenství, aby se každodenní četbou Písma svatého nechalo vést tvým slovem a jeho život odpovídal evangeliu.
- Prosme za zemřelé, ať se věčně radují v tvém království.

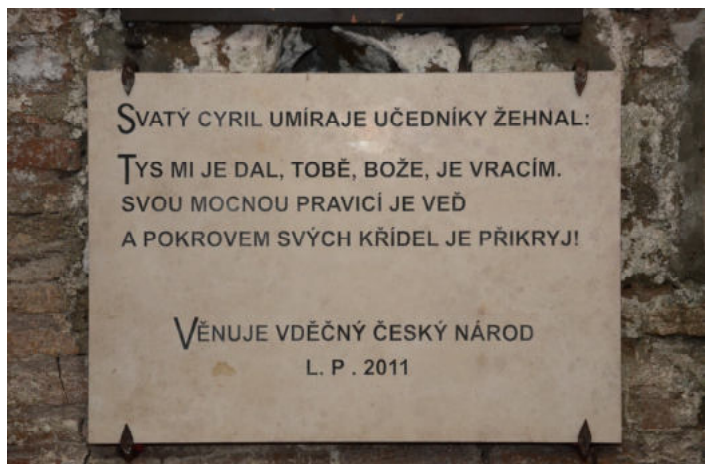
K: Otče dej, ať nás věrné zachovávání tvého zákona lásky a odpuštění učiní schopnými milovat své bratry láskou Ježíše Krista, tvého Syna a našeho Pána, který s Tebou v jednotě Ducha svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

L: Amen.

„NEZHYNE ROD, JENŽ VĚŘIT NEUSTANE. DĚDICTVÍ OTCŮ ZACHOVEJ NÁM, PANE.“

Poutníci při Eucharistii v bazilice sv. Klimenta v Římě s velvyslancem ČR u Svatého Stolce, J.E. Václavem Kolajou, a u hrobu sv. Cyrila, v kryptě baziliky. Pamětní deska u hrobu sv. Cyrila vytvořená Tomášem kardinálem Špidlíkem, S.J., čestným občanem Pustiměře. *Peregrinatio In Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, Řím, Itálie, 9. července 2019.

SVATÝ CYRIL UMÍRAJE UČEDNÍKY ŽEHNAL:
TYS MI JE DAL, TOBĚ, BOŽE, JE VRACÍM.
SVOU MOCNOU PRAVICÍ JE VEĎ
A POKROVEM SVÝCH KŘÍDEL JE PŘIKRYJ!

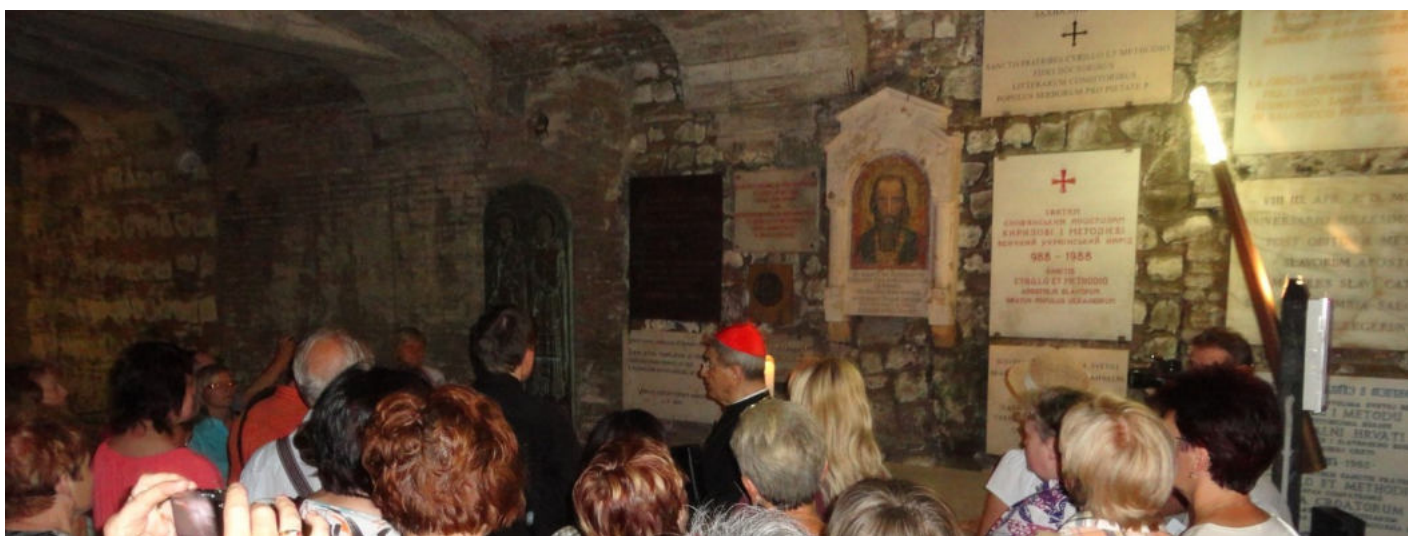
VĚNUJE VDĚČNÝ ČESKÝ NÁROD
L. P. 2011

„CYRILE, METODEDE, SLYŠTE MORAVANŮ HLAS, POŽEHNEJTE NAŠÍ PRÁCI,
ZLO VZDALTE OD NÁS. S LÁSKOU JSTE NÁM BOHA HLÁSALI, V RODNÉ ŘEČI KNIHY
NAPSALI. MORAVA SI VDĚČNĚ VZPOMÍNÁ, NA VÁS NEZAPOMÍNÁ.“

S Tomášem kardinálem Špidlíkem S.I. u hrobu sv. Cyrila (+14.2.869) v kryptě baziliky sv. Klementa.
Peregrinatio ad Limina Apostolorum, 11. června 2007.

PŘIJMI NAŠI VDĚČNOST ZA TOMÁŠE KARDINÁLA ŠPIDLÍKA, ČESTNÉHO OBČANA PUSTIMĚŘE,
KTERÝ VE ŠLÉPĚJÍCH SOLUŇSKÝCH BRATŘÍ DAL VE VŠECH JAZYCÍCH ZNÍT SRDCI,
CO LÁSKOU ZÍSKÁVÁ SVĚT CELÝ, A DÝCHAT OBĚMA PLÍCEMI JEDNÉ, SVATÉ, KATOLICKÉ A APOŠTOLSKÉ CÍRKVE.“

S Giovannim kardinálem Coppou u hrobu sv. Cyrila, *Peregrinatio in Corde Ecclesiae, 2011.*

„PŘIJMI NAŠI VDĚČNOST ZA GIOVANNIHO KARDINÁLA COPPU, ČESTNÉHO OBČANA DRYSIC,
KTERÝ STEJNĚ JAKO PRVNÍ PAPEŽSKÝ NUNCIUS U SLOVANSKÝCH NÁRODŮ – SV. METODĚJ,
SE NEJPRVE STAL UČEDNÍKEM NAŠEHO JAZYKA, ABY PAK EVANGELIEM HLÁSANÝM V NAŠÍ MATEŘŠTINĚ,
ZÍSKAL KRISTU SRDCE NÁRODA, JEMUŽ POLOVINU TOHO SVÉHO ZANECHAL.“

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

7. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 19. ÚNORA 2023

Hospodin je milosrdný a milostivý.

OD DOBY TĚ NÁM SVĚTLO VÍRY PLANE, DĚDICTVÍ OTCŮ ZACHOVEJ NÁM, PANE. Votivní svíce u hrobu sv. Cyrila v kryptě baziliky sv. Klimenta v Římě, *Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 9. července 2019.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, vědomi si svých slabostí, obraťme se k našemu Bohu Otci s důvěrou v jeho nesmírné milosrdenství:

L: MILOSRDNÝ OTČE, VYSLYŠ NÁS.

- Za Svatého otce Františka, aby moudře vedl svěřený Boží lid po cestách dokonalosti a svatosti.
- Za Církev, aby byla skutečným domovem Božích dětí, jehož brány jsou otevřeny všem - zdravým i nemocným, spravedlivým i hříšníkům.
- Za zmučený ukrajinský národ, který je v těchto mrazech bez světla, bez topení a zmítá jím válka, ať skončí jeho mučednictví a pozná čas míru.
- Modleme se, aby se farnosti žijící v opravdovém společenství stávaly stále více komunitami víry, bratrství a pohostinnosti vůči těm nejpotřebnějším.
- Za nemocné a trpící, aby svá utrpení prožívali ve spojení s Beránkem, který na sebe vzal hříchy světa, a tak přinášeli světu poselství míru, spravedlnosti a naděje.
- Za všechny věrné zemřelé, aby došli plné účasti na Kristově slávě.

K: Otče, tvůj Syn řekl: „Vy však buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec“. Přijmi ve své nekonečné lásce modlitbu této své rodiny a svou dokonalostí obdař upřímnost našich životních cest. Neboť Ty žiješ a kraluješ na věky věků. **L:** Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 6. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – SIR 15,16-21

Čtení z knihy Sirachovcovy.

Chceš-li, můžeš plnit přikázání, je v tvé moci zůstat věrným. Bůh před tebe položil oheň i vodu, vztáhni ruku, po čem chceš. Před každým je život a smrt, každému dá Bůh to, co kdo bude chtít. Převelká je moudrost Páně, je všemohoucí a všechno vidí. Jeho oči hledí na ty, kdo se ho bojí, on zná každý lidský skutek. Nikomu neporučil, aby byl bezbožný, nikomu nedal dovolení, aby hřešil.

ŽALM 119

Blaze těm, jejichž cesta je bezúhonná, – kteří kráčejí v zákoně Hospodinově. – Blaze těm, kdo dbají na jeho přikázání, – hledají ho celým srdcem. Tys, Hospodine, dal svá nařízení, – aby se jich dbalo svědomitě. – Kéž jsou pevné mé cesty, – abych zachovával tvé příkazy. Prokaž dobro svému služebníkovi, abych byl živ – a zachovával tvé slovo. – Otevři mé oči, – ať pozorují divy tvého zákona. Ukaž mi, Hospodine, cestu svých příkazů, – a budu ti věrně zachovávat. – Pouč mě, ať zachovám tvůj zákon – a chráním ho celým svým srdcem.

2. ČTENÍ – 1KOR 2,6-10

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Učíme moudrosti, ale jen ty nejpokročilejší. To však není moudrost tohoto světa ani moudrost těch, kdo tento svět ovládají. Jejich moc je už zlomena. Moudrost, které učíme, je od Boha, plná tajemství a skrytá. Bůh ji už před lety pro nás předurčil k naší slávě. Nikdo z těch, kdo vládou tímto světem, neměl o ní tušení. Protože kdyby o ní něco věděli, nikdy by Pána slávy neukřižovali. Ale – jak stojí v Písmu – my zvěstujeme to, co 'oko nevidělo, co ucho neslyšelo a nač člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují'. Nám to Bůh zjevil skrze svého Ducha. Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží.

EVANGELIUM – MT 5,17-37

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit. Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se to všechno nestane. Kdyby tedy někdo zrušil jedno z těchto přikázání – a třeba i to nejmenší – a tak učil lidi, bude v nebeském království nejmenší. Kdo se však bude jimi řídit a jim učit, bude v nebeském království veliký. Říkám vám: Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevejdete. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nezabiješ! Kdo by zabil, propadne soudu.' Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu; kdo svého bratra tupí, propadne veleradě; a kdo ho zatracuje, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar. Dohodni se rychle se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj protivník neodevzdal soudci a soudce služebníkovi, a byl bys uvržen do žaláře. Amen, pravím vám: Nevyjdeš odtamtud, dokud nezaplatíš do posledního halíře. Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Nezcizoložíš!' Ale já vám říkám: Každý, kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zcizoložil ve svém srdci. Svádí-li tě pravé oko, vyloupni ho a odhod' od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo bylo uvrženo do pekla. A svádí-li tě tvoje pravá ruka, usekni ji a odhod' od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo přišlo do pekla. Také bylo řečeno: 'Kdo by se rozváděl se svou ženou, ať jí dá rozlukový list.' Ale já vám říkám: Každý, kdo se rozvede se ženou – mimo případ smilstva – uvádí ji do cizoložství, a kdo se ožení s rozvedenou, dopouští se cizoložství. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Pánu svou přísahu.' Ale já vám říkám: Vůbec nepřísahaňte: ani při nebi, protože je to Boží trůn, ani při zemi, protože je to podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ani při své hlavě nepřísahajte, protože ani jediný vlas nemůžeš udělat světlým nebo tmavým. Ale vaše řeč ať je: ano, ano – ne, ne. Co je nad to, je ze Zlého.“

LITURGICKÉ TEXTY 7. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – Lv 19,1-2.17-18

Čtení z třetí knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Mluv k celému společenství izraelských synů a řekni jim: Buďte svatí, poněvadž já, Hospodin, váš Bůh, jsem svatý! K svému bratru neměj nenávisť v srdci, ale otevřeně ho napomeň, aby ses kvůli němu neobtěžil hříchem. Nemstí se, nechovej proti svým krajanům zášť, ale miluj svého bližního jako sebe. Já jsem Hospodin!“

ŽALM 103

Veleb, duše má, Hospodina, – vše, co je ve mně, veleb jeho svaté jméno! – Veleb, duše má, Hospodina – a nezapomeň na žádné z jeho dobrodiní! On odpouští všechny tvé viny, – on léčí všechny tvé neduhy. – On vykupuje tvůj život ze záhuby, – on tě věncí láskou a slitováním. Hospodin je milosrdný a milostivý, – shovívavý a nadmíru dobrotivý. – Nejedná s námi podle našich hříchů – ani podle našich vin nám neodplácí. Jak vzdálen je východ od západu, – tak vzdaluje od nás naše nepravosti. – Jako se smilovává otec nad syny, – tak se smilovává Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.

2. ČTENÍ – 1KOR 3,16-23

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

Bratři! Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch? Kdo by ničil Boží chrám, toho zničí Bůh. Neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy! Ať se nikdo neklame! Domnívá-li se někdo z vás, že je moudrý, jak to chce tento svět, musí se napřed stát „pošetilým“. Jenom tak se stane moudrým. Moudrost totiž, jak ji chce tento svět, je v očích Božích pošetilost. Stojí přece v Písmu: ‘Bůh chytá moudré v jejich chytráctví’, a dále: ‘Pán zná plány moudrých: nejsou k ničemu.’ Proto ať se nikdo nechlubí lidmi. Všecko je přece vaše: Pavel, Apollos i Petr, svět, život i smrt, to, co už tady je, i to, co teprve přijde, všecko je vaše. Vy však patříte Kristu a Kristus Bohu.

EVANGELIUM – Mt 5,38-48

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Oko za oko a zub za zub.’ Ale já vám říkám: Neodporujte zlému. Spíše naopak: Když tě někdo udeří na pravou tvář, nastav mu i druhou; a tomu, kdo se chce s tebou soudit a vzít tvé šaty, tomu nech i plášť; a když tě někdo nutí, abys ho doprovázel jednu míli, jdi s ním dvě. Tomu, kdo tě prosí, dej a od toho, kdo si chce od tebe vypůjčit, se neodvracej. Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‘Miluj svého bližního’ a měj v nenávisti svého nepřítele. Ale já vám říkám: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují. Tak budete syny svého nebeského Otce, neboť on dává vycházet svému slunci pro zlé i pro dobré a sesílá déšť spravedlivým i nespravedlivým. Jestliže tedy milujete ty, kdo milují vás, jakou budete mít odměnu? Copak to nedělají i celníci? A jestliže pozdravujete své bratry, co tím děláte zvláštního? Copak to nedělají i pohané? Vy však buďte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“

PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA (5. 2. 2023)

PUSTIMĚŘ: 3.120,-Kč; **DRYSICE:** 2.410,-Kč; **PODIVICE:** 1.500,-Kč; **TOPOLANY:** 1.920,-Kč
Pán Bůh zaplať vám všem, kdo pamatujete na potřeby své farnosti!

LITURGICKÉ TEXTY POPELEČNÍ STŘEDY

1. ČTENÍ – JL 2,12-18

Čtení z knihy proroka Joela.

Nyní – praví Hospodin – obraťte se ke mně celým svým srdcem, v postu, nářku a pláči! Roztrhněte svá srdce, a ne (pouze) šaty, a obraťte se k Hospodinu, svému Bohu, neboť je dobrotivý a milosrdný, shovívavý a plný lásky, slituje se v neštěstí. Kdo ví, zda se neobrátí a neodpustí, nezanechá po sobě požehnání: obětní dar a úlitbu pro Hospodina, vašeho Boha? Na Siónu zatrubte na polnici, naříd'te půst, svolajte shromáždění, svolajte lid, zasvěťte obec, sezvete starce, shromážděte děti i kojence; ženich ať vyjde ze svého pokoje, nevěsta ze své ložnice! Kněží, Hospodinovi služebníci, ať pláčou mezi předsíní a oltářem a říkají: „Ušetř, Hospodine, svůj lid, nevydávej své dědictví v potupu, aby nad ním nevládli pohané!“ Proč se má mezi národy říkat: „Kdepak je ten jejich Bůh?“ Velkou láskou se Hospodin roznítil ke své zemi, smiloval se nad svým lidem.

Smiluj se, Pane, neboť jsme zhřešili.

ŽALM 50

Smiluj se nade mnou, Bože, pro své milosrdenství, pro své velké slitování zahlad' mou nepravost. Úplně ze mě smyj mou vinu a očist' mě od mého hříchu. Neboť já svou nepravost uznávám, můj hřích je stále přede mnou. Jen proti tobě jsem se prohřešil, spáchal jsem, co je před tebou zlé. Stvoř mi čisté srdce, Bože! Obnov ve mně ducha vytrvalosti. Neodvrhuj mě od své tváře a neodnímej mi svého svatého ducha. Vrať mi radost ze své ochrany a posilni mou velkodušnost. Otevři mé rty, Pane, aby má ústa zvěstovala tvou chválu.

2. ČTENÍ – 2 KOR 5,20-6,2

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Korint'anům.

(Bratři!) Jsme Kristovi vyslanci, jako by skrze nás napomínal Bůh. Kristovým jménem vyzýváme: Smiřte se s Bohem! S tím, který byl bez hříchu, jednal kvůli nám jako s největším hříšníkem, abychom my skrze něho byli spravedliví u Boha. Jako (Boží) spolupracovníci vás proto napomínáme, abyste nepřijali milost Boží nadarmo! (Bůh) přece říká: „V době příhodné jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti pomohl.“ Hle, teď je ta „doba příhodná“, hle, teď je ten „den spásy“!

EVANGELIUM – MT 6,1-6.16-18

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Dejte si pozor, abyste nekonali dobré skutky okázale před lidmi, jinak nemáte odplatu u svého Otce v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jak to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby je lidé velebili. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když však dáváš almužnu ty, ať neví tvoje levice, co dělá tvoje pravice, aby tvoje almužna zůstala skrytá, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti se rádi stavějí k modlitbě v synagogách a na rozích ulic, aby je lidé viděli. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však modlíš ty, vejdi do své komůrky, zavři dveře a modli se k svému Otci, který je ve skrytosti, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci. Ti totiž dělají svůj obličej nevzhledným, aby lidem ukazovali, že se postí. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však postíš ty, pomaž si hlavu a umyj si tvář, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který je ve skrytosti; a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí.“

*„Slyšte Slovo, vyšlé od Boha, Slovo, jež krmí lidské duše,
Slovo, jež sílí srdce i rozum, Slovo, jež vede k poznání Boha“
(Proglas, č. 24–27)*

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J., *čestným občanem Pustiměře*

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 13. ÚNORA 2023

Přišli farizeové a začali se přit s (Ježíšem); žádali od něho znamení z nebe, aby ho pokoušeli. Zhluboka vzdychl a řekl: „Proč toto pokolení žádá znamení? Amen, pravím vám: Tomuto pokolení žádné znamení dáno nebude!“ A nechal je, vstoupil znovu na loď a odplul na druhý břeh.

(Marek 8,11-13)

Žádali znamení z nebe. Jsou zázračné jevy důkazem Boží přítomnosti a moci? Byli a jsou vždycky lidé, kteří jim přikládají velkou důležitost. Jiní jsou naopak skeptici. Mají pro své pochybnosti především dva důvody. Za prvé, není všechno zázračné, co se za zázrak vydává. Mnoho se dá vysvětlit přirozeně. Ale i když jde skutečně o jev, který převyšuje přírodní zákony, má v životě opravdu tak velkou hodnotu? Vyšla například z posvěcené hostie skutečná lidská krev. Věřící v přítomnost Kristovu v eucharistii věří i bez tohoto zázraku a nevěřící obyčejně jenom pokrčí rameny nebo se dokonce smějí. Apologetická teologie se však smyslu zázraků zastává. Vždyť jsou částí biblického vypravování a Kristus sám jich udělal mnoho. Ale mají v Písmu zvláštní jméno. Říká se jim „znamení“. Znamení není osamocený jev, není ze země ani z nebe, ale je mezi dvěma osobami, které se navzájem chtějí spojit, dohodnout, navázat styk a snaží se mu porozumět.

Proč toto pokolení žádá znamení? Je slavnostní večer. Má vystoupit několik lidí, ale není jasné kdy, v kterém okamžiku. Ten, koho se to týká, řekne pořadateli: „Až budu mít vystoupit, dejte mi znamení!“ Jiný neměl v úmyslu promluvit, ale dali mu znamení, tedy povstal. Taková znamení ovšem nebývají zázračná, ale není toho ani zapotřebí. Předpokládají však důvěru a dobrou vůli udělat to, k čemu znamení vyzývá. Ty podmínky ovšem naprosto chyběly u farizeů, kteří žádali znamení z nebe. Vlámský spisovatel F. Timmermans líčí v jedné povídce mentalitu staré panny, která čeká na to, aby ji požádali o ruku, ne však proto, aby se vdala, ale aby mohla s velkou důstojností odmítnout. V tom okamžiku se cítí velkou dámou. Tento tragikomický postoj vůči Božímu zjevení má, bohužel, mnoho lidí. Bůh jim má ukázat své divy, aby mohli oni ukázat, jak jsou nad to

povznesení. Proto jim Kristus říká bez obalu: „Tomuto pokolení nebude dáno žádné znamení.“

Svět plný zázraků. Známy německý pedagog Foerster psal také povídky pro mládež. Jedna z nich má titul Detektiv. Chlapci čtou detektivky rádi. Jejich hlavní hrdina má totiž neobyčejnou schopnost vidět to, co druzí nevidí. Poznává například z prachu na botě, že člověk, který ji nosí, přišel z té a té části města, kde se právě stala loupež. Ale tuto detektivní vlastnost by měl rozvinout každý chlapec. Jde ráno k snídani. Na tom hrnku kávy by měl odhalit, že musela matka vstát o hodinu dříve, že musela zatopit, když on ještě spal. Konec s mlékem by mu měla povědět o tom, jak se na venkově pracuje, aby měli ve městě lidé jídlo na stole. Z české literatury známe Wolkerovu Baladu o očích topičových. Naše obydlí je osvětlené, protože dělník v elektrárně ztratil zrak u žhavého kotle. Vidíme-li za věcmi práci lidí, stává se svět oživeným. Duchovní člověk však je detektivem v daleko hlubším smyslu. Vidí na každém kroku, co pro něho dělá Bůh. Svět je mu tedy plný znamení, divů, zázraků.

ÚTERÝ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 14. ÚNORA 2023

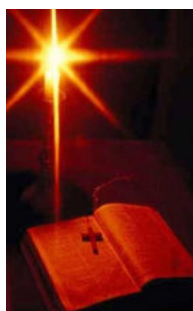
(Když Ježíš a jeho učedníci odešli od farizeů,) zapomněli si vzít chleby a kromě jednoho chleba neměli s sebou na lodi nic. Ježíš je napomínal: „Dejte si pozor a varujte se kvasu farizejského a kvasu herodovského!“ Ale oni uvažovali mezi sebou o tom, že nemají chleba. On to poznal a řekl jim: „O čem uvažujete? Že nemáte chleba? Ještě nerozumíte ani nechápete? Máte zatvrzelé srdce? Oči máte, a nevidíte, uši máte, a neslyšíte! Nevzpomínáte si už, když jsem rozlámal těch pět chlebů pro pět tisíc (lidí), kolik košů plných kousků chleba jste ještě nasbírali?“ Odpověděli mu: „Dvanáct.“ „A když těch sedm pro čtyři tisíce, kolik košíků plných kousků chleba jste ještě nasbírali?“ Odpověděli mu: „Sedm.“ Tu jim řekl: „Ještě nechápete?“ (Marek 8,14-21)

Varujte se kvasu! Kvašení je důležitý přírodní proces. Pokrmům a nápojům buď dává hodnotu, nebo je zkaží. Změní jejich chuť a stravitelnost. Aby věci nekvasily, hledíme je uzavřít, někdy to musí být i velmi důkladně hermeticky, aby se dovnitř nedostal žádný mikrob. Ty se totiž rychle množí a pronikají do všeho. Je zajímavé, že se obrazně říká v lidové řeči o někom, že je „nakvašen“. Jak se to stalo? Vstával velmi klidný, chtěl strávit den v pokoji. Ale přišla mu nepříjemná zpráva. Ti, kterým si postěžoval, mu hrubě odsekli. Dvě maličká protivenství, a stala se jakoby mikroby, které zkvasily celou jeho vnitřní náladu, všechno, co vidí a na co myslí, má nakyslou příchut'. Máme tu zkušenost všichni, ale málokdo se odhodlá k závěru, který patří k řeholní asketice a kterému se říká „střežit smysly“, tj. nevšímat si toho, co není naší povinností, neposlouchat to, co pobuřuje, vyhnout se tomu, co ruší vnitřní klid. A přece není k uchránění pokojného srdce žádná jiná cesta než tato.

Varujte se kvasu farizejského. Kvasinek je mnoho. Každá z nich má svůj ráz. V obrazném smyslu je tato různost ještě nápadnější. Každý z nás si navykne zaujímat jistý postoj ke všemu, co vidí. A proto se úsudky o stejných událostech neshodnou. Jsou inspirovány zásadními předsudky. Některé tyto předsudky jsou zvlášť nebezpečné. Kristus nás varuje především před kvasem farizejským a herodeským. V dnešním slovníku znamená farizeus totéž co pokrytec, tj. ten, kdo staví navenek své ctnosti, a proto se považuje za lepšího než ostatní. Náklonnost k tomu postoji máme ovšem všichni. Každý z nás totiž něco lépe ví než druzí a lépe dělá než ostatní. Smáli se stařečkovi, který měl pole blízko cesty, která vedla do zapadlé vesnice. Občas se ho někdo ptal, je-li to správná cesta, která tam vede. On si pak povzdechoval: „Jak jsou dnes lidé hloupí, ani jednoduchou cestu neznají!“ Ukazuje to názorně, jak málo člověku stačí, aby se cítil vyšší než ostatní a aby dokázal ostatními pohrdat. Před Bohem pak bude oceněn, jak si cenil druhých.

Varujte se kvasu herodovského. Farizeové a herodovci stáli na opačných pólech. První bojovali za uchování domácích tradic, druzí se přizpůsobovali cizím vlivům. Herodes vládl tím, že spolupracoval s okupanty. A nebylo mu toho líto, vždyť se mu vedlo dobře a po morální stránce si mohl dovolit všechno, co se mu hodilo k tomu, aby se mu dobře vedlo na zemi. I herodovský kvas je rozšířený postoj. Všecko se cení podle toho, jaký požitek z toho je, jak to baví. Jestli něco nebaví, už se toho nechá. A naopak jestli něco baví, nevadí, že se to nesmí nebo že je to nečestné. „Ozdobme se růžemi, dokud kvetou! Život je krátký!“ Tato stará antická rčení se opakují a praktikují. Jejich zastánci mají pak tu odměnu, kterou si sami vyřkli. Život je krátký! Jako boháč v evangeliu dostali všechno dobré už v tomto životě. A věčnost? Tu škrtnli z programu. Může se říci, že žijí?

nechod’!“

STŘEDA 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 15. ÚNORA 2023

Ježíš s učedníky přišli do Betsaidy. Přivedli mu jednoho slepce s prosbou, aby se ho dotkl. On vzal toho slepého za ruku, vyvedl ho ven z vesnice, dotkl se slinou jeho očí, vložil na něho ruce a ptal se ho: „Vidíš něco?“ On pozvedl oči a odpověděl: „Vidím lidi, vidím je jako stromy – a chodí.“ Potom mu znovu vložil ruce na oči. Tu se mu projasnil zrak, byl uzdraven, takže viděl všechno úplně jasně. Poslal ho domů a řekl: „Ale do vesnice
(Marek 8,22-26)

Přivedli mu slepého. Vidoucí chodí sám, slepého je třeba vodit. Je to ovšem velká překážka v životě. Znamená to, že je chudák odkázaný na milost a nemilost druhých. Mohou mu pomoci, ale mohou ho i oklamat, zavést na špatnou cestu, přivést do neštěstí. Šťastní jsou tedy ti, kdo vidí. Ale nevidíme všichni ve stejném stupni. Jsou lidé krátkozrací, dalekozrací, ti, kteří vidí dobře, a ti, kteří mají zrak slabý. Ale všechny tyto rozdíly se dají analogicky přenést na vidění duchovní, kde platí obrazně. I tu vypadají někteří jako úplní slepci. Rozhodují se k dobrému nebo zlému jenom podle mínění druhých, jsou tam, kam je dovedlo veřejné mínění. Jiní jsou krátkozrací. Jejich zájmy se soustřeďují jenom na to, co je okolo

nich, a velké zájmy lidstva nevidí. Mnoho lidí se chlubí, že myslí nezávisle. Ale je dobře, když si uvědomíme, jak mnoho nás vodí jiní v našich názorech a postojích. Kéž by nás vedli ke Kristu, aby nás sám osvětlil!

Kristus vzal slepého za ruku a vyvedl ho ven z vesnice. Těžko dovedeme vysvětlit, proč to Ježíš udělal. Mohl ho stejně dobře uzdravit ve vesnici jako mimo ni. Ale můžeme tomu dát význam symbolický. Chudáka slepého vodilo mnoho lidí, každý jinak a každý jinam. Kristus ho vzal za ruku a vede ho sám. On totiž, jak sám prohlásil, nechce, aby jeho následovníci měli mnoho mistrů a učitelů, ale jenom jednoho, jeho samého (srv. Mt 23,8). Ti, kdo osvěcují mysl druhých, se podobají barevným reflektorům na divadelní scéně. S jejich pomocí vidíme krajinu na kulisách červeně, zeleně, žlutě, pokaždé jinak. Tak různé odpovědi uslyšíme, když se zeptáme různých lidí na otázku, je-li něco dobré nebo zlé. Kristus nám chce osvětlit krajinu sluncem čistého svědomí. To pak vydá svědectví mimo všechny, a třeba i proti všem, vede-li nás opravdu Kristus.

Vidím lidi, protože vidím chodit něco jako stromy. Slepému se zřejmě navracel zrak pozvolna. I to je těžko vysvětlit, proč tomu tak bylo. Ve smyslu obrazném je to ovšem daleko srozumitelnější. Duchovní vidění se získává duchovním životem, to pak se děje postupně. Podle Pavla Florenského jsou dva hlavní stupně vnímání: věcné a osobní. Nejdříve vidíme věci okolo sebe. Ptáme se: Co je to? Teprve poněmáhle si uvědomujeme blízkost lidí, začínáme se vžívat do jejich myšlení a citů, začínáme se ptát: Kdo jsou oni? Bohužel, dnešní technická společnost tento vývoj zpomaluje, překáží mu. V počítačích fungují i lidé „jako stromy“, stávají se číslem, věcným údajem. Mladí lidé to cítí a rádi se sdružují v malé úzké skupiny. Děje se to i v církevním životě. Cíl je jasný. Chtějí, aby se setkávali s živými osobami a aby byli sami tak oceněni. Tím více se musíme o to snažit v rodině a v řeholních společnostech, ale i na pracovištích.

ČTVRTEK 16. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 16. ÚNORA 2023

Ježíš vyšel se svými učedníky do vesnic u Césareje Filipovy. Cestou se ptal svých učedníků: „Za koho mě lidé pokládají?“ Řekli mu: „Za Jana Křtitele, jiní za Eliáše, jiní za jednoho z proroků.“ Zeptal se jich: „A za koho mě pokládáte vy?“ Petr mu odpověděl: „Ty jsi Mesiáš!“ Tu je přísně napomenul, aby to o něm nikomu neříkali. Potom je začal poučovat, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit, ale po třech dnech že vstane z mrtvých. A mluvil o tom otevřeně. Petr si ho vzal stranou a začal mu to rozmlouvat. On se však obrátil, pohleděl na učedníky a pokáral Petra: „Jdi mi z očí, satane! Neboť nemáš na mysli věci božské, ale lidské.“ (Marek 8,27-33)

Za koho mě lidé pokládají? Pozitivisté minulého století přirovnávali lidský rozum k fotografickému aparátu. Otevře se čočka a vnější svět vtiskne svůj obraz do našich mozkových blan. Je to dokonalý mechanismus. Moderní psychologie potvrzuje naopak starou lidskou zkušenost, že poznání a úsudky nejsou mechanické. Člověk si je sám vytváří. Už sv. Tomáš Akvinský to vyjádřil větou: „Člověk poznává, soudí podle toho,

jaký je.“ Vybereme si z toho, co jsme viděli, jenom to, co se nám hodí. Ten výběr pak se dělá podle nálady, podle přání, podle zaujetí. I dojmy z procházky jsou proto subjektivní. Každý viděl věci jinak. Tím víc to platí v úsudku o lidech a nejvíc ovšem v otázkách náboženských. Krista si každý představuje po svém. Když se zjeví člověku takový, jaký je, znamená to změnit život. Toho se však všichni bojí, proto raději mění obraz Krista podle svého přání.

Za Jana Křtitele... Janovo kázání na březích Jordánu mělo velký úspěch. Dá se to vysvětlit i psychologicky. Židé žili v očekávání velkých změn a tu se objevil Boží muž, který ujišťoval, že se mají už brzy uskutečnit. Takové hlasatele mají lidé rádi. Často se totiž projeví ve společnosti únava ze situace a všichni jsou zajedno v povzdychu: „Takhle už to nejde dál! Něco se musí přihodit.“ Ale všichni jsou také zajedno v tom, že se ta změna musí stát ve společnosti, ve vládě, v ekonomice. Snadno se zapomene na to, co hlásal Jan Křtitel: „Čiňte pokání“ (Mt 3,2), tj. změňte se vy sami! Dodnes se opakuje stejný jev. Lidé čekají od Krista, od církve, od náboženství nějaký nový pořádek, novou lepší vládu, nové možnosti hospodářské. Přehlízejí však, že musí tato změna začít od nich samých, z vnitřku. Právě křesťanství je naopak plné optimismu. Nečeká, až se změní svět, ale věří, že ho změníme my.

Za koho mě pokládáte vy? Angličané mají jízlivé rčení: „Žena je taková, jak mluví o druhých ženských.“ Když si odpustíme ten satirismus, vyjadřuje věta hlubokou životní zkušenost, která platí pro všechny. Myslíme si totiž, že poznáváme lidi okolo sebe objektivně. Ve skutečnosti však do nich promítáme sami sebe, svá vnitřní tajná přání, své sklony. Lidé smyslní pohlížejí na druhé smyslně, vypočítaví vypočítavě. Kdo hledá Boha, najde ho i v druhých, všichni jsou totiž Božím obrazem a Božími dětmi. Tím spíš to platí o mínění, jaké mají lidé o Kristu a o jeho mystickém těle – církvi. Máme o nich správný názor, jenom když v nich hledáme to, co je božské. Jen v tom případě nás styk s nimi opravdu posvěť. A dá nám vnitřní mír, protože srdce člověka hledá Boha a je tak dlouho neklidné, dokud ho nenajde (sv. Augustin).

PÁTEK 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 17. ÚNORA 2023

Ježíš si zavolal lidi i své učedníky a řekl jim: „Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, vezme svůj kříž a následuje mě! Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě a pro evangelium ztratí, zachrání si ho. Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale ztratí svou duši? Neboť jakou dá člověk náhradu za svou duši? Kdo by se však styděl za mě a za má slova před tímto nevěrným a hříšným pokolením, za toho se bude stydět také Syn člověka, až přijde ve slávě svého Otce se svatými anděly.“ A řekl jim: „Amen, pravím vám: Někteří z těch, kdo tady stojí, neokusí smrt, dokud neuvidí, že Boží království přišlo v celé (své) slávě.“ (Marek 8,34-9,1)

Kdo by si chtěl život zachránit. Kdo by si nechtěl zachránit život? Vždyť žít znamená vlastně stále si život uchovávat. Opak je sebevražda. Život je základní hodnota, na kterou

se převádějí všechny ostatní. Co by znamenalo jídlo, sport, umění, věda pro mrtvého? Co se od života oddělí, přestává být hodnotou. Proto se od mládí staráme o to, abychom žili co nejdéle, aby náš život neumenšovaly nemoci a nedostatky. Idealisté, kteří bojují za vznešené ideály, ovšem hlásají, že jsou důležitější věci než život člověka. Nadšeně proto oslavují ty, kdo umřeli, kdo se dobrovolně obětovali za vlast, za pravdu, za krásu. Takovým hrdinům se staví pomníky. Ale oni sami? Křesťanství hájí ideály, ale není idealismem. Křesťan umírá za pravdu, ale pevně věří, že po jeho smrti bude žít nejen ideál, ale i on sám. Pro nás je pravda a ideál Kristus, on však je současně i život (Jan 14,6) a přišel proto, aby měli život v hojnosti všichni, kdo jsou s ním (srv. Jan 10,10).

Kdo svůj život ztratí pro mne a pro evangelium, zachrání si ho. V církevním kalendáři se dávají svatým různé tituly: pastýři, vyznavači, učitelé církve, panny... Na prvním místě ovšem stojí mučedníci. Diskutuje se o tom, komu ten název patří. Původně se dával jenom těm, kdo výslovně zemřeli pro víru, např. odepřeli obětovat pohanským bohům. Kristus totiž slibuje věčný život ne každému, kdo umře, ale kdo umře pro něho samého. Ale brzy si křesťané uvědomili, že Kristus je skutečnost, která přesahuje jeho historickou osobu, je mystickou realitou, která zahrnuje všechno dobré, všechny ctnosti. On je pravda, spravedlnost, láska, pokora, píše Origenés. Tedy ten, kdo žije a umírá pro pravdu, pro spravedlnost, pro lásku, pro pokoru a pro jakoukoliv jinou opravdovou ctnost, ten žije a umírá pro Krista. Bude tedy mít věčný život. Sv. Marie Goretti zemřela pro čistotu, nebojíme se tedy říci, že je mučednicí pro evangelium, které čistotu hlásá.

Zřekni se sám sebe. Když slyšíme, že někdo obětoval svůj život za druhého, myslíme tím obyčejně na hrdinskou smrt. Za starých římských dob umřeli mučedníci v aréně, předhodili je zvěři. Sv. Maxmilián Kolbe se obětoval za druhého v koncentračním táboře. V biblické řeči bychom takové případy nazvali „velká znamení“ síly Ducha Božího, který působí v lidech. Ale náš denní život se skládá z mnoha malých znamení Boží milosti. Kdo něco udělá pro druhého, vždycky obětuje kousek svého vlastního života. Mohl by například jít na procházku, užít májového odpoledne. Ale pomůže místo toho příteli, který si neví rady s opravou auta. Zřekl se něčeho svého. Ztratil doopravdy kus života? Za takovou pomoc se říkávalo „Zaplat' Pán Bůh!“ Je tu vědomí, že Bůh vrátí to, co bylo ztraceno, na věčnosti? Často zažijeme, že i zde na zemi. Vždyť v dobré rodině stále jedni dělají pro druhé, ale nic neztrácejí. Rodinné štěstí roste právě z tohoto vzájemného zříkání se.

Uděláme-li průřez dějinami, všude najdeme jak stojí člověk proti člověku, strana proti straně, národ proti národu. Příčinou této reality je skutečnost, že člověk mnohokrát hledal a hledá realizaci ve svém sobectví. Má-li člověk něco znamenat musí být bohatý, slavný, mocný, často na úkor druhých. Ježíšův hlas volá ovšem po něčem jiném. Zřeknout se sám sebe, svého sobectví a realizovat se v lásce. Je to jako s malým zrnkem, které musí v půdě odumřít, aby narostl krásný zlatý klas, plný obilí. Vezměme vážně toto Ježíšovo slovo, protože i nás se někdy tiše zmocňuje touha být víc než ostatní, mít více uznání, vážnosti, úspěchu, štěstí. Zkrátka být víc než oni.

SOBOTA 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 18. ÚNORA 2023

Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn. Jeho oděv zářivě zbělel – žádný bělič na zemi by ho nedovedl tak vybělit. Zjevil se jim Eliáš s Mojžíšem a rozmlouvali s Ježíšem. Petr se ujal slova a řekl Ježíšovi: „Mistře, je dobře, že jsme tady. Máme udělat tři stany: jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi?“ Nevěděl totiž, co by měl říci; tak byli ustrašeni. Tu se objevil oblak a zastínil je. Z oblaku se ozval hlas: „To je můj milovaný Syn, toho poslouchejte!“ Když se rozhlédli, najednou u sebe neviděli nikoho jiného, jenom samotného Ježíše. Když sestupovali s hory, přikázal jim, aby nikomu nevypravovali o tom, co viděli, dokud Syn člověka nevstane z mrtvých. Toho slova se chytli a uvažovali mezi sebou, co to znamená „vstát z mrtvých“. A zeptali se ho: „Proč tedy tvrdí učitelé Zákona, že napřed musí přijít Eliáš?“ Odpověděl jim: „Eliáš má sice napřed přijít a všechno obnovit. Ale jak to, že o Synu člověka je psáno, že musí mnoho trpět a být v opovržení? Říkám vám však, že už Eliáš přišel, ale udělali s ním, co chtěli, jak je to o něm psáno.“ (Marek 9,2-13)

Vyvedl je na vysokou horu. Když vystupujete na hory,“ radil zkušený alpinista, „jděte pomalu, pravidelně, ale každých dvě stě metrů se otočte a dívejte se nazpět, pozorujte, jak se rozšiřuje obzor!“ Z vysoké hory totiž vidíme svět, ve kterém normálně žijeme, dům, kde spíme, údolí, kam chodíme na vycházku. Ale vidíme to všecko z vysoka, jakoby jinýma očima. Tato zkušenost nám vysvětlí jistý postoj, který máme mít k vypravování o zjeveních. Často se totiž o nich čte v životopisech svatých. Je zajímavé, že světci sami jim z počátku nevěřili. Báli se klamu, iluze. Jak poznat pravá vidění od falešných? Není to vždycky snadné. Ale jedna známka nám to usnadňuje. Bůh nedává svým vyvoleným vidět nějaký neskutečný, jiný svět. Ukáže jim naopak jejich vlastní život, ale z výšky, tj. tak, aby se na něj dívali nejenom svýma, ale i Božíma očima.

Svět proměněný. Když se díváme z hory do údolí, nepochybujeme o tom, že je to ono, ze kterého jsme vyšli. Ale přece se zdá jiné, protože je jinak vidíme. Tento zážitek, jak učili starověcí stoíční filosofové, máme v denním životě u každé radosti a bolesti. Ztratili jsme peníze. Jak nás to mrzelo ten den! Dnes se tomu už možná smějeme. Včera jsme se naopak smáli, když jsme si druhého dobírali. Dnes nás to mrzí, protože jsme zjistili, že se ho to dotklo. Z této zkušenosti odvozovali stoici závěr: Abychom byli šťastni, není potřeba měnit svět, ale je potřeba najít ke všem věcem správný postoj. Zásada není špatná. Ale je snadno uskutečnitelná? Který postoj je správný? Z teologie víme, že Bůh vidí všechno, nic mu neujde. A přece je věčně blažený. Kdybychom se dokázali podívat na všechno Božíma očima, bylo by nám na světě dobře, jako apoštolům na hoře Tábor.

Jeho šaty zářivě zbělely. V Tref'jakovské galerii v Moskvě je známá ikona *Proměnění Páně* od Teofana Řeka. Z postavy Krista vyzařuje neobyčejná bělost, zdá se, jako by tam bylo skutečné světlo. Je to jenom malířský motiv? V obecné mluvě znamená bělost čistotu. Kristus se při proměnění zaskvěl jako čistá myšlenka Boží. I v lidském soužití mají čisté myšlenky zvláštní lesk a přitažlivost. O některých lidech říkáme, že jsou „průzrační“, jiné naopak podezříváme z „nekalých úmyslů“. Jak takové myšlení vzniká?

Jeden malíř to názorně vysvětlil asi takto: Když stojím před plátnem poprvé, mám mysl celou zmatenou a pobouřenou, honí se mně v hlavě mraky. Všechno se však najednou rozjasní, až mně přijde pravá idea obrazu. Pak už mohu malovat. I my všichni, řečeno obrazně, stojíme před plátnem svého života. Máme mysl tak dlouho zmatenou, dokud nepochopíme, že je jeho základní ideou Kristus a že podle něho máme vytvořit umělecké dílo svého života.

PONDĚLÍ 7. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 20. ÚNORA 2023

(Když Ježíš sestoupil s hory a) přišel k učedníkům, uviděl kolem nich velký zástup a učitele Zákona, jak se s nimi prou. Jakmile ho všichni ti lidé spatřili, (zachvěli se) posvátnou bázni, seběhli se kolem něho a pozdravovali ho. Zeptal se jich: „Proč se s nimi přete?“ Jeden z těch lidí mu odpověděl: „Mistře, přivedl jsem k tobě svého syna. Má v sobě ducha němoty. Když ho popadne, srazí ho k zemi a on má pěnu na ústech, skřípe zuby a strne. Prosil jsem tvé učedníky, aby ho vyhnali, ale nedovedli to.“ On jim na to řekl: „Pokolení nevěřící! Jak dlouho ještě mám být u vás? Jak dlouho vás mám ještě snášet? Přiveďte ho ke mně!“ Přivedli ho k němu. Jakmile duch spatřil (Ježíše), hned zkroutil chlapce křečí. Padl na zem a svíjel se s pěnou na ústech. Ježíš se zeptal jeho otce: „Jak dlouho to má?“ Odpověděl: „Odmalička; a často ho i do ohně hodil nebo do vody, aby ho zničil. Ale můžeš-li něco, měj s námi slitování a pomoz nám!“ Ježíš mu odpověděl: „Můžeš-li!? Všechno je možné tomu, kdo věří!“ Otec toho chlapce hned zvolal: „Věřím! Pomoz mé slabé víře!“ Když Ježíš viděl, že se lid sbíhá, pohrozil nečistému duchu: „Duchu němý a hluchý, já ti nařizuji: Vyjdi z něho a nikdy už do něho nevcházej!“ (Duch) vykřikl, silně jím zalomcoval a vyšel. (Chlapec) zůstal jako mrtvý, takže mnozí mysleli, že umřel. Ale Ježíš ho vzal za ruku, zvedl ho a on vstal. Když (Ježíš) vešel do domu a jeho učedníci s ním byli sami, zeptali se ho: „Proč jsme ho nemohli vyhnat my?“ Odpověděl jim: „Takový ďábel nemůže být vyhnán ničím jiným než modlitbou.“ (Mk 9,14-29)

Posedlost zlým duchem. České slovo „posedlost“ (podobně jako latinské *possessio*) budí dojem, jako by někdo na něčem seděl. Z toho plyne, že to má v moci a nepustí to nikomu jinému. Už dítě touží po tom, aby se něčeho zmocnilo. Drží to pak pevně v ruce a nedá si to vzít. Je dobře, když má šofér v moci auto, když jezdec ovládá koně. Touha ovládat však roste. Lidé zatouží i po tom, aby ovládali jiné lidi, aby je měli v moci. Znamená to pak, že zbavují podřízené svobody, snižují je na úroveň dobytka a stroje. Považujeme proto za nepřirozenou, násilnickou tu vládu, která nás zbavuje svobody. Bible nám však ukazuje hlubší perspektivu tohoto problému. Nepůsobí na člověka jenom živí lidé, ale i svět duchů dobrých a zlých. Rozeznávají se podle toho, že dobré vlivy svobodu utvrzují, zlé ji umenšují a ničí. Posedlosti zlým duchem, o kterých se čte v evangeliu, jsou krajní případy. Ale v malé míře podléháme působení zloby všichni a musíme se hledět osvobodit od „posedlosti“ myšlenkami, náladami, představami.

Vlivy zlého ducha a nemoci. Působení zlých duchů má v evangeliu často ráz nemoci. Proto racionalističtí vykladatelé Písma v posedlost nevěří. Tvrdí, že tu šlo prostě o chorobné případy. Do jaké míry mají pravdu? Víme, že lékařská věda rozlišuje vnější příznaky nemoci, symptomy a její příčiny. Někomu bolí hlava. Je nemocný, tj. nemá v moci své schopnosti, které patří ke zdraví. Ale příčiny mohou být různé: špatný krevní oběh, nestrávenost pokrmů, změna počasí. Ale jsou i duševní příčiny: starosti, rozčilení apod. My uznáváme nakonec i příčiny rázu duchovního. I ty působí, že se člověk nemá v moci, že projevuje navenek známky, symptomy nemoci. Posedlí v evangeliu, prohlásil jeden lékař, jsou typičtí epileptici, jejich padoucnice je zřejmá. Znamená to, že její příčina je jenom fyzická? Vždyť všechno zlo má daleko hlubší kořeny.

Víra, půst, modlitba. V lékárnách se kupují prášky, injekce, léčivé byliny. V kostele se v kázáních vybízí k víře, k postu, k modlitbě. Na první pohled tu jde o dva světy, které nemají nic společného. A přece Bůh nestvořil dva kosmy, které jsou oddělené: jeden hmotný a druhý duchovní. Tak si to představovali platonici, jejich nebe bylo od země odděleno propastí. I my tu propast zjišťujeme. Ale víme, že není od stvoření. Je následkem hříchu. Vykoupení Kristovo pak ji překlenuje. Do vykupitelského díla Kristova se zapojujeme vírou, ale ta víra se utvrdí, když vezmeme na sebe dobrovolně s Ježíšem jeho kříž a jeho poslušnost Otci. To se v postu a modlitbě uskutečňuje. Jsou to tedy prostředky, které přemáhají zlo ve světě a léčí pozvolna i nejhlubší kořeny všech nemocí.

ÚTERÝ 7. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 21. ÚNORA 2023

Ježíš a jeho učedníci procházeli Galilejí, ale on nechtěl, aby o tom někdo věděl. Poučoval totiž své učedníky a říkal jim: „Syn člověka bude vydán lidem do rukou a zabijí ho, ale za tři dni po své smrti vstane.“ Oni však té řeči nerozuměli, ale báli se ho zeptat. Potom přišli do Kafarna. Když byl v domě, zeptal se jich: „O čem jste cestou rozmlouvali?“ Oni mlčeli, protože cestou mezi sebou rozmlouvali o tom, kdo z nich je největší. (Ježíš) se posadil, zavolal si svých Dvanáct a řekl jim: „Kdo chce být první, ať je ze všech poslední a služebníkem všech.“ Pak vzal dítě, postavil ho před ně, objal ho a řekl jim: „Kdo přijme jedno z takových dětí kvůli mně, mne přijímá; a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mě poslal.“ (Marek 9,30-37)

Kdo přijímá takové dítě, přijímá mne. „Jak byste vyjádřil krátce rozdíl mezi Starým a Novým zákonem?“ ptali se jednoho exegety. Usmál se a řekl: „Všelijak. Ale možná by se dalo říci i toto: Starý zákon je setkání s Bohem, který se zjevuje mnohokrát a mnoha způsoby (srv. Žid 1,1), v Novém zákoně se setkáváme s Kristem.“ Bůh se tedy jakoby zkonkretizoval do jedné historické osoby Ježíše z Nazareta. Jeden slovinský malíř tu ideu vyjádřil barvami. Převzal z ikon symbolismus červené barvy jako božství, modré jako lidství. Namaloval tedy velké červené kruhy v pozadí jako plnost božství. Ale ty se přibližují a v popředí stojí lidská osoba v modrém – Ježíš Kristus. Bůh se stal člověkem. Ale tuto myšlenku bychom mohli

prodloužit ve formě další otázky: V evangeliu se setkávají lidé s Kristem historickým,

dnes se s ním setkáváme mysticky, tj. ve všech lidech, se kterými se ztotožnil, tj. i v malých dětech.

Kdo přijímá mne, přijímá toho, který mne poslal. V denním životě máme dvojí zážitek: navštěvujeme lidi a lidé navštěvují nás. Není to úplně stejné. Smět navštívit někoho, kdo má vysoké postavení, se považuje za privilegium. Daleko větší je však pocta, když velká osobnost navštíví nás. V životopise jedné středověké světice se čte, že její muž, hradní pán, vyslovil přání, aby v den jeho narozenin přišli na hostinu nějací významní hosté. Žena slíbila, že to zařídí. Muž se ovšem rozzlobil, když uviděl, že přišli k večeři žebráci z okolí. Žena ho však dokázala usmířit, vždyť byl i on duchovní člověk. „Přijmi je s úctou, pak přijímáš samého Krista. Co si můžeš přát většího?“ A přece se jde o stupínek výše. Kdo přijímá Krista, přijímá samého Boha Otce a s ním všechno požehnání. Ve starých mytologiích se vypravují pověsti, že někdy bohové navštívili lidi. Dali jim pak náhradou za pohoštění nesmrtelnost. Báje jsou zvláštní literární útvar. Vyjadřují skrytá přání lidstva. Křesťanství je vyplňuje.

Koho Bůh poslal ... Kulturní Mnoho lidí k nám přichází. Posílá skutečně každého Bůh? Vždyť i samo evangelium nás napomíná: „Varujte se těch a těch...!“ (srv Mt 10,17). O hereticích staré doby čteme v listě sv. Jana, že je nemáme ani pozdravit na ulici (2 Jan 10). Jak si tedy počínat prakticky? Je tu něco podobného jako s myšlenkami. Přichází nám jich do hlavy mnoho, ale musíme se naučit rozlišovat, dobré podržet, zlé odhánět. Které však jsou dobré a které zlé? Ty, které nás vedou k dobrému nebo ke zlému skutku. Takové jsou i rozhovory a setkání s lidmi. Kdo přináší příležitost k dobrému skutku, toho nám poslal Bůh. Těch příležitostí k dobru je ovšem mnoho, ale i tu se musíme učit, jak jich správně využívat. Zvláštní umění pro duchovní osoby je pak v tom, že umějí odmítnout i příležitosti k dobru malému, aby zbyl čas a síly k dobru většímu, „k větší cti a slávě Boží“, jak říkal sv. Ignác z Loyoly.

"Čiňte pokání a věřte evangeliu" (Marek 1,15)

DOBA POSTNÍ
S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J.,
čestným občanem Pustiměře
a
P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

POPELEČNÍ STŘEDA - 22. ÚNORA 2023

(Ježíš řekl svým učedníkům: „Dejte si pozor, abyste nekonali dobré skutky okázale před lidmi, jinak nemáte odplatu u svého Otce v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jak to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby je lidé velebili. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když však dáváš almužnu ty, ať neví tvoje levice, co dělá tvoje pravice, aby tvoje almužna zůstala skrytá, a tvůj Otec, který vidí i to, co je

skryté, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti se rádi stavějí k modlitbě v synagogách a na rozích ulic, aby je lidé viděli. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však modlíš ty, vejdi do své komůrky, zavři dveře a modli se k svému Otci, který je ve skrytosti, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci. Ti totiž dělají svůj obličej nevzhledným, aby lidem ukazovali, že se postí. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však postíš ty, pomaž si hlavu a umyj si tvář, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který je ve skrytosti; a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. (Mt 6,1-6.16-18)

Když se postil. Proč se vlastně lidé postí? Otcové církve zdůrazňují, že člověka o ráj připravila nestřídmost, touha jíst zakázané ovoce. Tomu se může rozumět jenom obrazně, a proto z toho plyne i obrazně závěr pro duchovní život. Zbytek ráje zde na zemi je srdce člověka, které je naplněno čistými a krásnými myšlenkami. Ale ty všechny uletí v tom okamžiku, když ulpíme na dobrém jídle. Sv. Jan Klimak nešetří vtipem, když se posmívá „tlustým ptákům, kteří už vzlétnout do výšky nemohou“, nebo když odůvodňuje nedostatek modlitby u lidí příliš sytých tím, že páry z břicha stoupají do hlavy a zatemní ji takovým mrakem, že ho světlo Ducha svatého nepronikne. Jsme omezení. Zájem o jednu věc umenšuje pozornost na druhou.

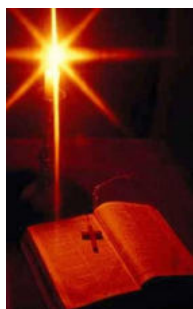
Při jídle ovšem myslím na hmotné věci, proto pozornost pro duchovní poselství uniká. Proto je půst návrat do ráje tak, aby byl ve středu pozornosti sám Bůh.

Posty askétů a světců. U asketů se vyskytovaly druhy postu až fakírského rázu. Podle životopisu sv. Pachomia jedli mniši černý tvrdý chléb, pečený obyčejně jednou do roka, který se namáčel ve vodě. Někteří dávali do těsta popel, aby bylo jídlo trpké. Neužívali ani oleje, ani masa, trochu zeleniny nevařili, jedli ji syrovou. Někdy byli bez jídla i více dní. Sv. Petr z Alkantary jídával až po třech nebo čtyřech dnech. O sv. Františku z Assisi se čte, že se rozhodl nejíst po čtyřicet dní. Ku konci prý vzal kousek chleba jenom proto, aby si nenamlouval, že dokázal totéž, co Kristus Pán. Co máme soudit o těchto postních výkonech? Odmysleme si nejdříve zprávy nezaručené. Není také radno porovnávat náš způsob života s jídelním lístkem v Horním Egyptě. I dnes žasneme nad tím, jak málo někteří beduíni jedí, a přece jsou silní a zdraví. A přece sv. Tomáš Akvinský připouští, že by bylo pro většinu lidí hříšné, kdyby napodobili doslovně posty, o kterých čtou v životopisech svatých. Je proto třeba umět najít v jídle správnou míru. To je míra postu pro všechny závazná.

Pravidla zdrženlivosti v jídle. Asketické příručky tu zdůrazňují především tři základní pravdy: 1) správnost jednání se posuzuje podle cíle, kterého chceme dosáhnout, 2) cíl jídla je tělesné zdraví a síla k práci, 3) tělo samo však má být v takovém stavu, aby sloužilo duši, její spáse a tedy i modlitbě. Lidový výrok zní jednodušeji: „Nežijeme proto, abychom jedli, ale jíme, abychom žili.“ Náš život je křesťanský a jídlo musí být ve shodě s tím. Teoreticky by mělo platit: v zdravém těle zdravý duch. Skutečný život však není tak ideálně harmonický. Vyskytne-li se situace taková, že máme dát jednomu přednost před druhým, pak je rozhodně správné a dobré dát přednost duchu a umrtvit tělo. Duch pak má vždycky ukázat, že tělem vládne. Řikává se, že vychovaný člověk dělá u stolu vždy dojem, jako by ho mohli kdykoli odvolat. Pro toho, kdo si z lásky k Bohu při každém jídle maličkost odepře, se půst stává modlitbou těla.

Často si říkáme, že se musíme změnit k lepšímu, ale den co den zůstáváme stále stejní. Proto potřebujeme jakýsi popud zvenčí a tím je i svátostina popelce. Popel je znamením pokání, lítosti, pomíjivosti, smrti a také symbolem začátku nového života. Máme tedy učinit revizi své životní cesty, odvrátit se od zlého a přilnout k dobru. Postní praxe nám představuje několik prostředků pokání, mezi které patří modlitba, půst, almužna, svátost smíření. Největší a nejmocnější modlitba je mše svatá. Každou středu (v Drysicích) a každý pátek (v Podivicích a v Pustiměři) je Křížová cesta, která je cestou i našeho života. Zaměřme se i na osobní modlitbu, protože kdo se umí dobře modlit, umí dobře žít. Dalším prostředkem je půst. Není to jen zřeknutí se jídla, ale hlavně toho, co je v našem životě nadbytečné. Vypnout televizi a věnovat se dětem, rodině, jít i ve všední den na bohoslužby, společně se večer pomodlit. To všechno posiluje naši vůli, abychom dávali přednost hodnotám věčným. Konečně je to almužna. Nejde jen o to dát do sbírky na potřebné, ale dávat sebe, svůj čas, zájem těm, kteří to potřebují, počínaje od vlastních dětí, manžela, manželky, rodičů až po lidi osamělé, nešťastné a trpící. Kéž je i pro nás doba postní dobou vytrvalé, ale přitom radostné práce, abychom pak mohli zpívat jásavé Aleluja o Velké noci.

ČTVRTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - 23. ÚNORA 2023

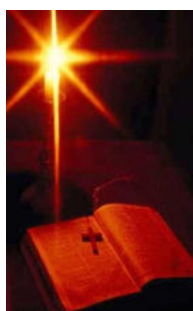
Ježíš řekl svým učedníkům, že Syn člověka bude muset mnoho trpět, že bude zavržen od starších, velekněží a učitelů Zákona, že bude zabit a třetího dne že bude vzkříšen. Všem pak řekl: „Kdo chce jít za mnou, ať zapře sám sebe, den co den bere na sebe svůj kříž a následuje mě. Neboť kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, ale kdo svůj život pro mě ztratí, zachrání si ho. Vždyť co prospěje člověku, když získá celý svět, ale sám sebe zahubí nebo si uškodí?“ (Lk 9,22-25)

Syn člověka musí mnoho trpět. Těžko je to odůvodnit teoreticky, ale všeobecná lidská zkušenost došla k závěru, že každé dobré dílo stojí námahu. Historie potvrzuje mnoha příklady, kolik museli vytrpět tzv. dobrodinci lidského pokroku: umělci, vědci i dobří politikové. Díváme-li se na Krista jako na hrdinu lidstva, nedivíme se, že měl těžkosti a že ho pronásledovali. Vysvětluje se ta okolnost i psychologicky. V přírodě existuje zákon setrvačnosti. Stojí velkou námahu obrátit směr kola, které se roztočilo, nebo zastavit vůz, který se rozjel. I lidská společnost se vyvíjí jistým rytmem. Veřejné mínění je jako tok řeky. Voda strhne ty, kdo neplavou po proudu. Smysl Kristova utrpení je ovšem daleko hlubší. Můžeme se ale přiučit i z přirozené lidské zkušenosti. Statečnost znamená nebát se potíží. Zdravé rodiny k tomu vychovávají i děti. Naučí-li se nebát, dostanou velký dar do života. Na vysoké hory vystoupí jen ten, kdo se nepoleká větru a deště. Úspěch v životě je zaručen jenom těm, kdo mají podobný postoj ke skutečnosti.

Den co den ber na sebe svůj kříž. Překážek na cestě k ideálu je mnoho. Silný má důvěru, že je přemůže. V tom smyslu píše Svatopluk Čech: Sláb jenom ten, kdo ztratil v sebe víru, a malý ten, kdo má jen malý cíl. Jsou to slova povzbudivá, ale příliš optimistická. Víme, že je denně dost obtíží, které musíme snést. Říká se, že trpělivost je ctnost svatých. Ale patří k dennímu životu všech normálních lidí. Definuje se jako ctnost umět se smířit s tím zlem, kterému nemůžeme zabránit, protože to není v naší moci. Spěcháme a nejede autobus, jsme unaveni a mladý svěží člověk sedí, zatímco my musíme při jízdě stát. Rádi bychom si klidně pohovořili, ale společníci jsou právě ve špatné náladě. Nezbývá než mít trpělivost. Někdy se ovšem zdá, že je té trpělivosti potřeba tuze mnoho, zvláště když přijde nemoc, bolesti nebo velká nedorozumění v rodině, rozpory v práci. Tu ovšem bývá pokušení k tomu, abychom kříž odhodili a utekli daleko. A přece my křesťané máme dvojí pomoc. Je to na prvním místě příslib, že Bůh neukládá kříž větší, než můžeme unést. Na druhém místě je to pak ujištění, že v těžkých okamžicích přijde i zvláštní Boží pomoc: Nouze nejvyšší – Bůh je nejbližší.

Následuj mě! Známa anglická koleda O dobrém králi Václavovi se týká našeho národního světce. Vypravuje se, že nosí almužnu chudým a jde přitom bosýma nohama ve sněhu. Páže ho následuje, ale je mu tuze zima. Světec mu radí, aby šel za ním a vstupoval nohama v jeho stopy. A stane se div. Páže už necítí zimu, nezebe ho do nohou. Je to legendární výraz zkušenosti mnoha světců. Vědomí, že následují Krista, jim ulehčilo všechny potíže životní a někdy i těžká utrpení a mučednictví. I psychologicky to pomáhá, když víme, že trpí s námi někdo, kdo nás má rád. Ale v tomto případě nejde jenom o útěchu psychologickou. Kdo následuje Krista, vniká do jeho smýšlení, do jeho života. A naopak zase Kristus proniká jeho duši. Začíná tedy chápat i on pozitivní smysl utrpení, protivenství a dostává zvláštní sílu od Boha, aby svůj kříž nesl spolu se Spasitelem světa. Udělá tedy zvláštní zkušenost, která je vyjádřena ve větě: Kříž, který posílá Bůh, není těžký, těžký je jenom ten, který si bereme a neseme sami.

PÁTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - 24. ÚNORA 2023

K Ježíšovi přišli Janovi učedníci a ptali se: „Proč se my a farizeové postíme – ale tvoji učedníci se nepostí?“ Ježíš jim odpověděl: „Mohou hosté na svatbě truchlit, dokud je ženich s nimi? Přijdou však dny, kdy jim ženicha vezmou, a potom se budou postit.“ (Mt 9,14-15)

My a farizeové se postíme. O nebezpečí nestřídmosti pro zdraví těla mluví dostatečně lékaři. Říká se zertovně, že oni převzali dnes na sebe starou církevní povinnost ukládat lidem posty. Není ovšem jenom nestřídmost v jídle. Víme dobře, jak jsou smutné účinky alkoholismu, neúměrného kouření a zvláště ovšem užívání omamných a dráždivých jedů. Nemocným nařizují někdy lékaři přísnou dietu. Je ovšem nestřídmý, kdo ji porušuje ke škodě zdraví. Za nestřídmého považujeme i toho, kdo se nedovede v jídle ovládat a přizpůsobit pravidlům slušnosti a dobrým zvykům společnosti, ve které žije. Podle sv. Jana Klimaka je nestřídmost „pokrytectví žaludku, který si nařiká, že je prázdný, i když je naplněn až po vrch“. Silná strava ovšem živí tělo, ale také tělesné pudy. Jsme si vždy jisti, že je máme v moci?

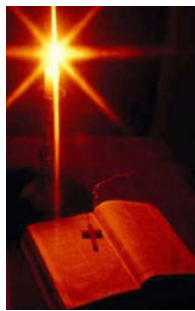

Sv. Jan a jeho učedníci se postili. Když mluví o postu autoři duchovní, nejde jim tolik o škody, které přináší nestřídmost pro tělo, ale o zájmy duchovní. Kdo se nedovede ovládnout v jídle, projevuje slabou vůli a nezáměr o vyšší hodnoty. Obrazně se říká, že prodá pak snadno za čočovicí prvorozenství v Božím království (srv. Gn 25,29n). Křesťan má vydat svědectví o síle ducha. Těžko je mluvit o přednosti duchovních hodnot, když je vidět na tom, kdo je vyznává, že podléhá slepě sklonům tělesným a že v době jídla ustupuje všechno ostatní do pozadí. Píše ještě sv. Jan Klimak: „Přesycenost jídlem je příčinou smyslnosti, umrtvení žaludku vede k čistotě. Hladíš-li lva, někdy se ochočí, ale tělo, čím víc se mu přeje, tím divočejším zvířetem se stává. Ovládej nestřídmost, dřív než ovládne tebe!“

Nemohou být smutní hosté na svatbě. Když se mluví o postu, většina lidí uznává jeho užitečnost. Ale přesto se jim zdá, jako by se jim sahalo na jejich poctivé právo čas od času si přilepšit a pochutnat si na dobrém jídle. To se ovšem nemůže upírat. Jíme totiž nejenom proto, abychom se udrželi při životě, ale abychom se i dobře cítili, abychom byli spokojeni, abychom navázali nenucené vztahy s přáteli. Půst sám není ctnost, ale prostředek k získání ctnosti, tj. k ovládnutí. Každý prostředek však má relativní hodnotu, musíme ho umět užívat tak, aby vedl k dobrému. O jednom ruském světci se čte, že zachovával přísně všechny posty. Ale jednou ho přistihli, že večer, v době přísného půstu, připravil večeři a jedl se svým spolubratrem. Neodvážili se ho napomenout, ale divili se. On jim to vysvětlil. Spolubratr se vrátil z daleké cesty smutný: „Láska je víc než půst!“

Jedním z prostředků kající praxe církve je půst. Pán Ježíš jakoby zlehčoval jeho důležitost, když říká, že učedníci se nemusejí postit na rozdíl od učedníků Janových, protože on je s nimi. Zdá se nám to jako slabý argument proti těm, kdo se pravidelně postili podle předpisů zákona. Pán Ježíš však chce připomenout, že cílem postu není zachovat předpis, ale přiblížit se k Bohu, k Ježíši. A právě my se postit máme, protože Ježíš není viditelně uprostřed nás a tedy půst je nutný, abychom ho viděli duchovně. To od nás vyžaduje jisté úsilí, přinesení nějaké oběti, ale povede nás to ke štěstí duchovnímu. Každodenně můžeme v časopisech číst, jak se lidé nebojí těžkých chirurgických zákroků, jen aby si vylepšili tělesné proporce a vypadali stále mladě, krásně a atraktivně. A to všechno je pomíjivé. Oč více máme my křesťané pečovat o krásu své duše, abychom se líbili Bohu i lidem a prožívali vnitřní pokoj a štěstí. Jak na to prakticky? Není třeba vymýšlet nějaké nové způsoby, jak činit pokání. Jsou to naše denní povinnosti, které máme stále lépe a důsledněji plnit. Půst znamená odříct si věci dovolené, snášet trpělivě všechno nepříjemné, lépe a důsledněji plnit své každodenní povinnosti. Vstávat v plánovaném čase, překonat lenost a pohodlnost. Pracovat poctivě a vytrvale. Snášet zimu, horko, nepříjemné podmínky. Být střídmí v jídle a v pití. Mít pořádek ve svých věcech. Nezapomínat na každodenní rozhovor s Bohem při modlitbě v určenou hodinu. Zvláště v pátek je vhodné modlit se a rozjímat Křížovou cestu. Svatý Josemaria Escrivá, zakladatel Opus Dei píše, že kdybychom rozjíмали 14 zastavení našeho Pána každý pátek, dostaneme sílu na celý týden, abychom všechno dobře zvládli.

SOBOTA PO POPELEČNÍ STŘEDĚ - 25. ÚNORA 2023

Ježíš uviděl jednoho celníka – jmenoval se Lévi – jak sedí v celnici, a řekl mu: „Pojď za mnou!“ (Lévi) nechal všeho, vstal a šel za ním. Ve svém domě pak mu vystrojil velkou hostinu. Spolu s nimi bylo u stolu celé množství celníků a jiných lidí. Farizeové a jejich učitelé Zákona reptali a řekli jeho učedníkům: „Proč jíte a pijete s celníky a hříšníky?“ Ježíš jim odpověděl: „Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní! Nepřišel jsem povolát k obrácení spravedlivé, ale hříšníky.“ (Lk 5,27-32)

Lévi vystrojil velkou hostinu. Mnoho věcí slavíme v životě hostinami. Bývá to při příležitosti, že se něco podařilo a že může tedy začít nový úsek života. Typickým příkladem je svatba. Ale může to být i návrat z nebezpečné cesty, z nemocnice, z vojny. Lévi vystrojil velkou hostinu, protože se obrátil k novému životu a rozhodl se následovat Krista. Je to síla pokání. Bohužel toto slovo nemá v dnešní společnosti radostný zvuk. Zpověď považujeme za nepříjemné vyznávání hříchů. Musíme si vzpomínat na to, co bychom rádi zapomněli. Tento postoj je bohužel mezi křesťany stále živý, a přece je zásadně nesprávný. Uznání hříchu, rozhodnutí napravit se, je jednou z nejradostnějších událostí v našem životě.

Ukazuje to sílu Ducha svatého, který nám dává věčný život. Nesmí nás odradit ani okolnost, že se zpovídáme často ze stejných hříchů a že nevidíme mnoho pokroku. Sama skutečnost, že se může po tolika pádech vždycky zase vstát, je radostná zvěst života v Bohu.

Nepotřebují lékaře zdraví, ale nemocní. Ve středověku mnoho diskutovali o tom, je-li pravá církev neviditelná nebo i viditelná. Proč takové neužitečné rozepře? Ptají se dnešní lidé. Otázka však nebyla tak teoretická, jak se zdá. Viditelná církev, to jsou katolíci, s kterými se stýkáme, laici, kněží, biskupové, papež. Je jich mnoho. Vždyť jsme dosud nejsilnější církevní organizace. Ale všichni nejsou andělé. Kolik na nich vidíme chyb a je tu i zloba. Naskytá se tedy otázka: proč zlí lidé, hříšníci v církvi zůstávají? Proč se nevyloučí? Není to možné. Kde bychom začali a kde skončili? Je sice i v církvi tzv. exkomunikace, vyloučení od svátostí, ale to není vyloučení z církve. Středověké hereze řešily tuto potíž tak, že považovaly za pravou církev jenom věrné křesťany. Protože však nevíme, kdo je a kdo není Bohu věrný, je pravá církev neviditelná. Všecky ty úvahy však mají jednu velmi slabou stránku. Dá se odkrýt jednoduchým přirovnáním. Církev na zemi je jakoby nemocnice, ozdravovna. Ta není k tomu, aby nemocné vylučovala. Naopak je bere, aby je léčila. Podobnou funkci má i církev vůči hříšníkům.

Jak to, že pijete s celníky a hříšníky. Rozšíří-li se dnes o někom zpráva, že chodí pít s opilci, jistě mu to neposlouží k dobrému jménu. Když se někdo za války stýká s kolaboranty, může být za to i souzen. Pravověrní Židé byli v té věci přísní a považovali za poskvrnění i normální občanský styk s těmi, kdo nezachovávali Boží zákon. Mají být dobří křesťané laxní, nedbalí ve vyhledávání dobré společnosti? Vždyť řeholníci žijí často v uzavřených domech, členům duchovního stavu se zakazuje vstupovat na místa, kde by to působilo pohoršení. Jak se to tedy srovná s chováním Ježíše v evangeliu? Na tu otázku odpověděl už jeden z hlavních zákonodárců řeholního života svatý Basil. Jako je rozdíl

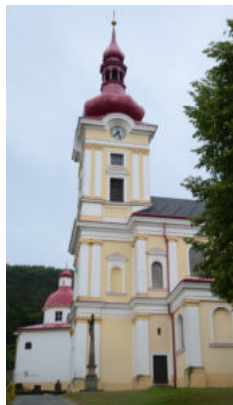
mezi mladou sazenicí a stromem, tak je i mezi křesťanem, který se nedávno rozhodl žít opravdově, a tím, kdo už je v dobrém upevněný. Slabí tedy ať si dávají pozor ve vybírání společnosti, silní ve víře ať se nebojí. Chodí mezi lidmi, aby jim dávali z toho, co sami mají, a to je krásný úkol.

"Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní". To je zásadní věta z evangelního úryvku. Ježíš usměřňuje své nepřátele, kteří jsou pobouřeni jeho postojem k lidem hříšným, odepsaným, na okraji společnosti. Farizeové se domnívali, že Bůh miluje jen spravedlivé. Ježíš však ukazuje, že miluje i hříšníky. Zkusme jednat i my jako Ježíš. Máme ve svém okolí určitě lidi, které jsme už odepsali. Říkáme: s ním už se nedá nic dělat, on je nepolepšitelný, nenapravitelný. Láska ovšem stále věří, že každý člověk se může změnit. Postní doba je velkou příležitostí zkusit to znovu s bližními.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYVICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

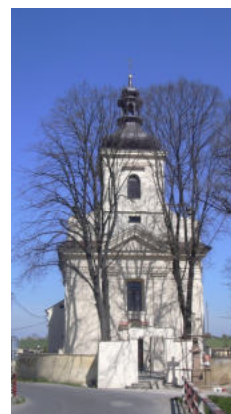
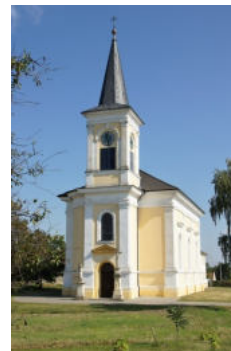

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR NAVÍC MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:
josef.benicek@seznam.cz**

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYVICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

NADŠENÍ PRO EVANGELIZACI: APOŠTOLSKÁ HORLIVOST VĚŘÍCÍHO.

Ježíš - učitel hlásání

(katecheze papeže Františka při generální audienci, Aula Pavla VI., Vatikán, 25. ledna 2023)

Podali mu knihu proroka Izaiáše. Otevřel ji a našel místo, kde stálo: 'Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně.' Pak zavřel knihu, vrátil ji služebníkově a usedl. A všichni v synagoze na něho upřeně hleděli. Začal k nim mluvit: „Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“
(Lukáš 4,17-21)

„DNES SE NAPLNILLO TOTO PÍSMO, KTERÉ JSTE PRÁVĚ SLYŠELI.“

Poutníci v synagoze v Nazaretě, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, Nazaret, Izrael, 26. února 2013.

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Minulou středu jsme se zamýšleli nad Ježíšem jako vzorem hlásání, nad jeho pastýřským srdcem, které vždy oslovuje druhé. Dnes se na něj díváme jako na mistra hlásání. Nechme se vést epizodou, v níž káže v synagoze ve své vesnici Nazaret. Ježíš čte úryvek z proroka Izajáše (srov. 61,1-2) a pak všechny překvapí velmi krátkým, jednovětvým "kázáním". Říká: "Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste slyšeli" (Lk 4,21). To bylo Ježíšovo kázání: "Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste slyšeli." To znamená, že pro Ježíše tato prorocká pasáž obsahuje podstatu toho, co chce říci o sobě. Kdykoli tedy mluvíme o Ježíši, měli bychom sledovat toto jeho první hlásání. Podívejme se tedy, v čem spočívá. Lze zde identifikovat pět základních prvků.

Prvním prvkem je radost. Ježíš zvěstuje: "Duch Páně je nade mnou, [...] poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst" (v. 18), tedy zvěstování radosti, veselí. Radostná

zvěst: o Ježíši nelze mluvit bez radosti, protože víra je nádherný příběh lásky, který je třeba sdílet. Svědčit o Ježíši, dělat něco pro druhé v jeho jménu, to je mezi řádky života, kdy jsme dostali tak krásný dar, že k jeho vyjádření nestačí žádná slova. Naopak, když chybí radost, evangelium se nepředává, protože - jak říká samo slovo evangelium - je to dobré hlásání a evangelium znamená dobré hlásání, hlásání radosti. Smutný křesťan může mluvit o krásných věcech, ale vše je marné, pokud jeho zvěst není radostná. Jeden myslitel řekl: "Smutný křesťan je smutný křesťan": nezapomínejte na to.

Přejdeme k druhému aspektu: osvobození. Ježíš říká, že byl poslán, "aby vyhlásil zajatcům propuštění" (tamtéž). To znamená, že ten, kdo hlásá Boha, nemůže proselytovat, ne, nemůže na druhé tlačit, ale naopak jim ulehčovat: ne ukládat břemena, ale pozvedat je; přinášet pokoj, ne vyvolávat pocity viny. Samozřejmě, že následování Ježíše s sebou nese askezi, nese s sebou obět'; vždyť když ji vyžaduje každá dobrá věc, o co více rozhodující skutečnost života! Ale ti, kdo vydávají svědectví o Kristu, ukazují spíše krásu cíle než únavu cesty. Stane se nám, že někomu povíme o krásné cestě, kterou jsme vykonali. Budeme například mluvit o kráse míst, o tom, co jsme viděli a zažili, ne o čase, který nám zabrala cesta na místo, a o frontách na letišti, ne! Proto každé hlásání hodné Vykupitele musí sdělovat osvobození. Stejně jako Ježíš. Dnes je tu radost, protože jsem přišel osvobodit.

Třetí aspekt: světlo. Ježíš říká, že přišel, aby přinesl "slepým zrak" (tamtéž). Je pozoruhodné, že v celé Bibli před Kristem se nikdy neobjevuje uzdravení slepého člověka. Bylo to skutečně zaslíbené znamení, které přijde s Mesiášem. Zde však nejde jen o fyzický zrak, ale o světlo, které člověku umožňuje vidět život novým způsobem. Je to "příchod na světlo", znovuzrození, ke kterému dochází pouze s Ježíšem. Když se nad tím zamyslíme, tak pro nás křesťanský život začal právě takto: křtem, kterému se ve starých dobách říkalo "osvícení". A jaké světlo nám dává Ježíš? Přináší nám světlo synovství: On je milovaný Syn Otce, který žije navěky, a spolu s ním jsme i my Božími dětmi, navěky milovanými, navzdory našim chybám a nedostatkům. Pak už život není slepý pochod do nicoty, ne: není to otázka náhody nebo štěstí. Není to něco, co závisí na náhodě nebo hvězdách, ani na zdraví nebo financích. Život závisí na lásce, na lásce Otce, který se o nás, své milované děti, stará. Je úžasné sdílet toto světlo s ostatními! Napadlo vás, že život každého z nás - můj život, váš život, náš život - je aktem lásky? Že je to výzva k lásce? To je úžasné! Ale tak často na to zapomínáme tváří v tvář těžkostem, tváří v tvář špatným zprávám, dokonce i tváří v tvář - a to je špatné - světskosti, světskému způsobu života.

Čtvrtý aspekt hlásání: uzdravení. Ježíš říká, že přišel "osvobodit utlačované" (tamtéž). Utlačovaní jsou ti, kteří se v životě cítí zdrceni něčím, co se děje: nemocemi, únavou, břemeny na srdci, pocity viny, chybami, neřestmi, hříchy... Utlačovaní těmito věcmi: pomyslete například na pocit viny. Kolik z nás tím trpělo? Přemýšlejme trochu o pocitu viny... Tísnit nás může především právě to zlo, které nemůže vyléčit žádný lék ani lidský prostředek: hřích. A pokud má člověk pocit viny, je to kvůli něčemu, co udělal, a to je špatný pocit... Ale dobrá zpráva je, že s Ježíšem už toto dávné zlo, hřích, který se zdá být nepřemožitelný, nemá poslední slovo. Mohu hřešit, protože jsem slabý. Každý z nás může, ale to není poslední slovo. Posledním slovem je Ježíšova natažená ruka, která tě pozvedá z hříchu. Řeknete mi : A otče, kdy se to stane? Jednou? Ne. Dvakrát? Ne. Třikrát? Ne. Vždycky! Kdykoli jsi nemocný, Pán má vždy nataženou ruku. Chce jen, abyste se ho drželi a nechali se jím nést. Dobrou zprávou je, že s Ježíšem už toto dávné zlo nemá poslední slovo: posledním slovem je Ježíšova natažená ruka, která vás nese dál. Z hříchu

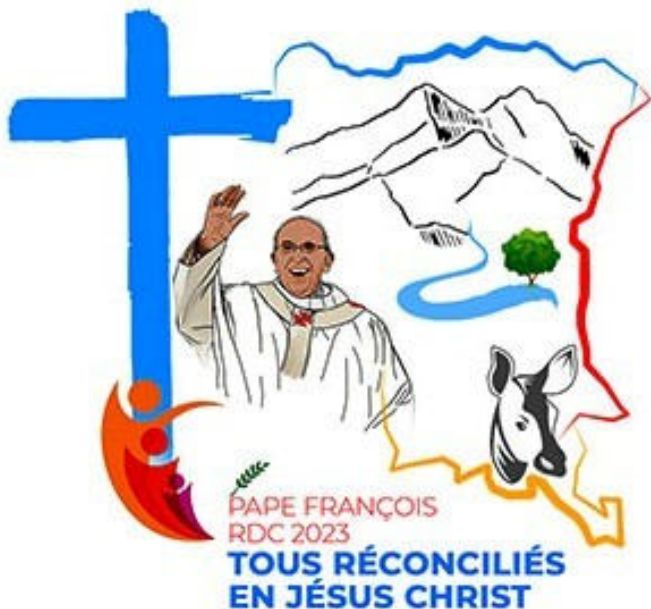
nás vždy uzdravuje Ježíš. A kolik musím za toto léčení zaplatit? Nic. Uzdravuje nás vždy a zdarma. Zve ty, kdo jsou "unavení a utlačovaní" - tak to stojí v evangeliu - zve je, aby k němu přišli (srov. Mt 11,28). A tak doprovázet někoho na setkání s Ježíšem znamená přivést ho k lékaři srdce, který pozvedá jeho život. Znamená to říci: "Bratře, sestro, neznám odpovědi na mnoho tvých problémů, ale Ježíš tě zná, Ježíš tě miluje, může tě uzdravit a uklidnit tvé srdce." Jdi a nech je u Ježíše. Ti, kdo nesou břemena, potřebují pohladit svou minulost. Tolikrát slyšíme: "Ale já bych potřeboval uzdravit svou minulost... Potřebuji pohladit tu minulost, která mě tak tíží...". Potřebuje odpuštění. A ti, kdo věří v Ježíše, mohou právě toto dát druhým: sílu odpuštění, která osvobozuje duši od všech dluhů. Bratři a sestry, nezapomeňte: Bůh všechno zapomíná. Jak to? Ano, zapomíná všechny naše hříchy. To je to, co zapomíná. Pro ně nemá žádnou paměť. Bůh odpouští všechno, protože zapomíná naše hříchy. Chce jen, abychom se obrátili na... Pána a on nám všechno odpustí. Vzpomeňte si na něco z evangelia, na toho, kdo začal mluvit: "Pane, zhřešil jsem!". Ten syn... A tatínek se kouše do jazyka. A pak ne, nenechá ho ani domluvit... A to je hezké. Ježíš čeká, aby nám odpustil, aby nás uzdravil. A kolikrát? Jednou? Dvakrát? Ne. Vždy. "Ale otče, já dělám pořád to samé..." A on bude dělat také pořád to samé! Odpustí ti, obejmě tě. Prosím, důvěřujme tomu. Takto nás miluje. Ten, kdo nese břemena a potřebuje pohladit svou minulost, potřebuje odpuštění, a Ježíš právě to dělá. Právě to Ježíš dává: osvobozuje duši od všech dluhů. Bible mluví o roce, kdy byl člověk osvobozen od břemene dluhů: o jubileu, o milostivém roce. Jako by to byl poslední bod toho hlásání.

Ježíš říká, že přišel, "aby vyhlásil rok Hospodinovy milosti" (Lk 4,19). Nebylo to plánované jubileum, jako to, které prožíváme teď, že je všechno naplánované a přemýšlíme, jak co udělat, co neudělat... Ne. S Kristem vždy přichází milost, která činí život novým a udivuje. Kristus je Jubileum každého dne, každé hodiny, on se k vám přibližuje, aby vás pohladil, aby vám odpustil. A hlásání Ježíše musí vždy vést k úžasu nad milostí. Tento údiv: "Nemohu uvěřit! Bylo mi odpuštěno, bylo mi odpuštěno!" Tak velký je náš Bůh. Nejsme to totiž my, kdo dělá velké věci, ale Boží milost, která i skrze nás dokáže nepředvídatelné. A to jsou Boží překvapení. Bůh je mistr překvapení. Stále nás překvapuje, stále na nás čeká. Přicházíme a On čeká. Vždy. Evangelium provází pocit úžasu a novosti, který má jméno: Ježíš.

Kéž nám pomůže hlásat tak, jak si přeje, a předávat radost, osvobození, světlo, uzdravení a úžas. Takto se hlásá Ježíš.

A ještě něco: tato radostná zvěst je podle evangelia určena "chudým" (v. 18). Často na ně zapomínáme, a přitom jsou výslovně zmíněnými příjemci, protože jsou to Boží vyvolení. Vzpomeňme si na ně a pamatujme, že k přijetí Pána se každý z nás musí stát "vnitřně chudým". Je třeba být "chudí uvnitř". "Pane, potřebuji, potřebuji odpuštění, potřebuji pomoc, potřebuji sílu." Chudoba, kterou máme všichni: stát vnitřně chudým. Musíme překonat veškeré předstírání soběstačnosti, abychom pochopili, že potřebujeme milost a že vždy potřebujeme Boha. Když se mě někdo zeptá: Otče, jaká je nejkratší cesta k setkání s Ježíšem? Udělej se potřebným. Učiňte se potřebnými milosti, potřebnými odpuštění, potřebnými radosti. A On k vám přijde.

APOŠTOLSKÁ CESTA PAPEŽE FRANTIŠKA DO KONŽSKÉ DEMOKRATICKÉ REPUBLIKY

31. ledna - 3. února 2023

Papežův let společnosti ITA-Airways odletěl z římského mezinárodního letiště Fiumicino v úterý ráno v 8:29 místního času a přepravoval papeže a více než 70 novinářů. Svatý otec poprvé navštíví tuto zemi ve dnech 31. ledna až 3. února a půjde tak ve stopách papeže svatého Jana Pavla II, který ji navštívil v letech 1980 a 1985. Návštěva papeže Františka v afrických zemích Jižní Súdán a Konžská demokratická republika (KDR) je jeho 40. zahraniční apoštolskou cestou a pátou do Afriky. Po nedělním ukončení této cesty, která je pátou návštěvou papeže Františka v Africe, bude mít papež František od začátku svého pontifikátu na kontě návštěvu 60 zemí. V roce 2015 se vydal do Keni, Ugandy a Středoafrické republiky a v roce 2017 navštívil Egypt. V březnu 2019 pak vykonal apoštolskou cestu do Maroka a později v září 2019 do Mosambiku, na Madagaskar a Mauricius. Tuto návštěvu KDR a Jižního Súdánu, původně plánovanou na červenec 2023, byl papež nucen odložit kvůli intenzivním bolestem kolena. Svatý otec tehdy svým jménem vyslal do obou zemí vatikánského státního sekretáře, kardinála Pietra Parolina, a vyjádřil své zklamání nad tím, že se návštěva nemohla uskutečnit, a také své velké přání odcestovat do obou zemí co nejdříve. Na africkém kontinentu žije přibližně 20 % všech katolíků světa a toto procento se stále zvyšuje.

Na palubě se papež se omluvil, že nebude procházet uličkou letadla a osobně zdravit jednotlivé členy novinářského doprovodu. Namísto toho je vyzval, aby jednotlivě přistoupili k němu poté, co je krátce pozdravil: „Dobrý den! Vítejte a děkuji za doprovod na této cestě, na kterou čekám již rok. Je to krásná cesta – chtěl jsem navštívit také město Goma, ale kvůli válce to není možné. Zastavíme se tedy jenom v Kinshase a Džubě. (...) V tuto chvíli přelétáme nad Saharou. Zamysleme se mlčky,

v Kinshase a Džubě. (...) V tuto chvíli přelétáme nad Saharou. Zamysleme se mlčky,

v modlitbě, nad všemi těmi lidmi, kteří touží po troše blahobytu, špetce svobody, vydali se přes tuto poušť a nezvládli to. Mnozí jiní za velkého utrpení dosáhnou Středomoří, kde je zavřou do táborů, a tam dále trpí. Modleme se za všechny tyto lidi.“ *Novinářka Eva Maria Fernandez z rádia COPE Španělské biskupské konference papeži Františkovi darovala úlomek horniny z oblasti Kiwu, z níž se získává koltan, a vysvětlila papeži, že na každý vytěžený kilogram zemřou dva lidé. Dále pak mu věnovala úlomek lávy ze sopky Nyiragongo, která způsobuje časté katastrofy.*

„Ruce pryč od Afriky!“

Afrika "není důl, který je třeba vytěžit, ani země, kterou je třeba vydrancovat", ale "úsměv a naděje světa" a tento kontinent "musí mít větší váhu a zastoupení mezi národy". Touto silnou výzvou papež zahájil svou 40. apoštolskou cestu, která ho zavedla do Konžské demokratické republiky a která v pátek 3. února bude

pokračovat etapou vedoucí do Jižního Súdánu. Tato slova papež František pronesl v Kinshase během setkání se státními představiteli, zástupci občanské společnosti a diplomatického sboru. Ještě předtím se papež soukromě setkal s hlavou státu, prezidentem Félixem Antoinem Tshilombo Tshisekedim.

Papež označil Konžskou demokratickou republiku za "kontinent na velkém africkém kontinentu", jejíž půda "jako by dýchala". Toto místo, "ohromné a plné života", je však "zasazeno násilím jako ranou do žaludku a již dlouho to vypadá, že ztrácí dech". Tato bránice Afriky je nucena počítat s historií, která se vyznačuje vykořisťováním:

„Ačkoli je geografie těchto zelených plic tak bohatá a rozmanitá, historie k nim nebyla tak štědrá: Konžská demokratická republika, sužovaná válkami, stále trpí konflikty a nucenou migrací uvnitř svých hranic a strašlivými formami vykořisťování, které jsou nedůstojné člověka a stvoření. Tato obrovská země plná života, tato bránice Afriky, kterou násilí zasáhlo jako rána do žaludku, se dlouho zdála být bez dechu. A vy jste se, pane prezidente, zmínil o této zapomenuté genocidě... František zdůraznil, že sem chtěl už dlouho zavítat jako poutník míru a smíření: Přicházím k vám ve jménu Ježíše jako poutník smíření a pokoje. Dlouho jsem toužil být zde a nakonec přicházím, abych vám přinesl blízkost, náklonnost a útěchu celé katolické církve a poučil se z vašeho příkladu: vaší trpělivosti i zápasu.“

Papež poté použil obraz diamantu, aby vyzval všechny občany Konga, aby povstali, vzali život do svých rukou a uskutečnili to, co je napsáno v národní hymně:

„Drahé konžské ženy a muži, vaše země je vskutku diamantem stvoření, ale vy, vy všichni, jste nekonečně cennější než jakýkoli statek, který vzejde z této úrodné půdy! Jsem tu, abych vás objal a připomněl vám, že máte neocenitelnou hodnotu, že církev a papež ve vás mají důvěru, že věří ve vaši budoucnost, v budoucnost, která je ve vašich rukou a do níž si zasloužíte vložit své dary inteligence, prozíravosti a pracovitosti. Odvahu, konžští bratři a sestry! Povstaňte, vezměte zpět do svých rukou jako čistý diamant to, co jste, svou důstojnost, své poslání střežit v harmonii a míru domov, který obýváte. Prožijte ducha své národní hymny, sněte a uvádějte do praxe její slova: "Tvrdou prací vybudujeme zemi krásnější než dříve, v míru".

František zdůraznil, že v této zemi je mnoho diamantů, "skrytého hmotného bohatství", stejně jako je duchovní bohatství "uzavřeno v srdcích". Každý musí začít u sebe, aby podpořil "mír a rozvoj", a tím přispěl svým dílem:

„A právě počínaje srdcem jsou mír a rozvoj možné, protože s Boží pomocí jsou lidé schopni spravedlnosti a odpuštění, svornosti a smíření, odhodlání a vytrvalosti při využívání talentů, které dostali. Proto chci hned na začátku své cesty vyzvat: ať se každý Konžan cítí být povolán k tomu, aby přinesl svůj díl!“

Svatý otec poté připomněl, jak se v průběhu desetiletí měnila forma vykořisťování, od politického k ekonomickému, což vedlo k paradoxu, že plody této země jsou pro její obyvatele "cizí". Umožňuje to "jed chamtivosti", drama, před nímž "vyspělejší svět" často odvrací zrak.

„Tento kontinent a tato země, si však zaslouží prostor a pozornost, respekt a naslouchání: Ruce pryč od Konžské demokratické republiky, ruce pryč od Afriky! Přestaňte Afriku dusit: není to důl, který je třeba vykořisťovat, ani země, kterou je třeba drancovat. Nechť je Afrika strůjcem svého osudu! Ať si svět připomene katastrofy, které byly v průběhu staletí spáchány na úkor místního obyvatelstva, a nezapomíná na tuto zemi a tento kontinent. Ať Afrika, úsměv a naděje světa, má větší váhu: ať se o ní více mluví, ať má větší váhu a zastoupení mezi národy!“

František vyzval k "diplomacii člověka pro člověka, národů pro národy", která nedává prostor "expanzionistickým cílům a zvyšování zisků, ale možností lidského růstu". Od papeže pak zazněla výzva, aby si na tuto dramatickou situaci svět nezvykl:

„Při pohledu na tento národ má člověk dojem, že mezinárodní společenství už téměř rezignovalo na násilí, které jej pohlcuje. Nemůžeme si zvyknout na krev, která v této zemi teče už desítky let a která si vyžádala miliony mrtvých, aniž by si toho mnozí byli vědomi. Víme, co se zde děje. Nechť jsou probíhající mírové procesy, které ze všech sil podporují, podloženy fakty a závazky ať jsou dodržovány.“

Papež se poté vrátil k symbolu diamantu, zejména k jeho "mnoha harmonicky uspořádaným fasetám". Proto "i tato země, ozdobená svým typickým pluralismem, má mnohotvárný charakter" a právě v odlišnostech má usilovat o dosažení harmonie:

„Je to bohatství, kterého je třeba si vážit a vyhnout se sklouznutí do tribalismu a opozice. Tvrdohlavé stranění vlastní etnické skupině nebo konkrétním zájmům, které podněcuje spirálu nenávisti a násilí, škodí všem, protože blokuje nezbytnou 'společnou chemii'.“

Svatý otec připomněl, jak je důležité umět se navzájem přijímat jako bratři a sestry, a citoval přitom jedno konžské přísloví:

„'Bintu bantu': tak nám jedno z vašich přísloví velmi účinně připomíná, že skutečným bohatstvím jsou lidé a dobré vztahy s nimi. Náboženství jsou se svým dědictvím moudrosti povolána k tomu zvláštním způsobem přispívat, a to každodenním úsilím o zřeknutím se veškeré agrese, proselytismu a nátlaku, prostředků nedůstojných lidské svobody.“

Diamant je také funkční při popisu vlastností dobré politiky: je průhledný a dokáže "nádherně odrážet světlo, které přijímá". Politik je podle papeže Františka povolán sloužit svému lidu, aniž by kdy upadl do korupce a stranických zájmů:

„Ti, kdo zastávají občanské a vládní funkce, jsou proto povoláni k tomu, aby jednali s křišťálovou čistotou a prožívali úřad, který obdrželi, jako prostředek služby společnosti. Moc má smysl pouze tehdy, když se stane službou. Jak důležité je jednat v tomto duchu a střežit se autoritářství, honby za snadným ziskem a chtivosti po penězích, kterou apoštol Pavel nazývá

"kořenem všeho zla". A zároveň podporovat svobodné, transparentní a důvěryhodné volby; ještě více rozšířit účast na mírových procesech na ženy, mladé lidi a marginalizované skupiny; usilovat o společné dobro a bezpečnost lidí spíše než o osobní nebo skupinové zájmy; posílit přítomnost státu v každé části území; postarat se o mnoho vysídlených osob a uprchlíků.“

Papež připomněl, že "ve společnosti často světlo dobra zastíňuje temnota nespravedlnosti a korupce", a požádal přítomné, aby neustále prosazovali to, co je spravedlivé a poctivé, přičemž zvláštní pozornost věnoval také roli médií:

„Nesmíme ochabovat v prosazování práva a spravedlnosti ve všech oblastech, v boji proti beztrestnosti a manipulaci se zákony a informacemi.“

Stejně jako diamanty je třeba opracovávat, i lidé potřebují vzdělání. František opět používá obraz diamantu, aby zdůraznil nezměrný význam vzdělání:

„Vzdělání je zásadní: je to cesta do budoucnosti, cesta k dosažení plné svobody této země a afrického kontinentu. Je naléhavě nutné do něj investovat, připravit společnost, která bude konsolidovaná pouze tehdy, bude-li dobře vzdělaná, samostatná pouze tehdy, bude-li si plně vědoma svého potenciálu a schopna jej zodpovědně a vytrvale rozvíjet. Ale tolik zdejších dětí nechodí do školy: kolik z nich je místo důstojného vzdělání vykořisťováno! Příliš mnoho jich umírá při otrocké práci v dolech. Je třeba vynaložit veškeré úsilí, aby byla dětská práce odsouzena a skoncovalo se s ní.“

Diamant také "připomíná péči o stvoření". Svatý otec vyzdvihl naléhavé zásahy v boji proti klimatickým změnám a pandemii Covid-19, ale jeho výzva jde dál a nabývá strukturální povahy:

„Mnozí požádali Afriku, aby vynaložila úsilí, a nabídli pomoc v boji proti změně klimatu a koronaviru. To jsou jistě příležitosti, které je třeba využít, ale především je třeba vytvořit takové zdravotnické a sociální modely, které nejen reagují na naléhavé potřeby současnosti, ale také přispívají ke skutečnému sociálnímu růstu: pevné struktury a poctivý a kompetentní personál, aby bylo možné překonat závažné problémy, jako je hlad a malárie, které rozvoj brzdí v zárodku.“

Nakonec se papež věnuje poslednímu aspektu diamantu: jeho vysoké tvrdosti a odolnosti vůči chemikáliím. Je to vlastnost, ke které jsou povoláni i Konžané, aby dokázali čelit dlouhotrvajícím potížím a začít znovu s odvahou:

„Ve jménu Krista, který je Bohem naděje, Bohem každé možnosti, který vždy dává sílu začít znovu, ve jménu důstojnosti a hodnoty nejcennějších diamantů této krásné země, kterými jsou její občané, bych rád všechny pozval k odvážnému a inkluzivnímu sociálnímu restartu.“

Žádají o to dějiny této země, její nejmladší synové a dcery, a František potvrzuje, že v tomto ušlechtilém úsilí o harmonickou budoucnost stojí s modlitbou po jejich boku:

„Žádá si to světlá, ale zraněná historie této země, žádají si to zejména mladí lidé a děti. Jsem s vámi a provázím modlitbou a blízkostí každé úsilí o mírovou, harmonickou a prosperující budoucnost této velké země.“

Středeční program papeže Františka začal mší svatou na letišti N'dolo, které se účastnilo více než jeden milion lidí. Papež přijel doprovázen zpěvem a tancem zástupů věřících se sedmačtyřiceti diecézí země. Aby se věřící mohli shromáždit v co největším počtu, vláda vyhlásila den státního svátku, takže úřady a školy byly zavřeny. Šlo vskutku o jednu z nejnavštěvenějších eucharistií na africkém kontinentu vůbec. Papeže doprovodil arcibiskup z Kinshasy, kapucín, kardinál Fridolin Ambongo Besungu. Ten papeže uvítal slovy: "Svatý otče, lid, který vás dnes vítá a je zde před vámi, je lid, který trpí v duši i v srdci trpí. I přesto všechno je plný důvěry a naděje. Liturgie a zpěvy při slavení byly ve francouzštině a v lingale, jazyce, kterým mluví bantuský národ Bangala a který se stal společným jazykem na severozápadě Konžské demokratické republiky, v Kongu-Brazzaville, a také v některých částech Angoly, Středoafrické republiky a dokonce i v Jižním Súdánu. Modlitby věřících byly pronášeny také v jazycích tshiluba, svahilština a

kikongo. V místním jazyce papež František na začátku své homilie pozdravil slovy "mír", "bratrství" a "radost".

Křesťané povoláni být svědomím pokoje ve světě

Bandeko, boboto! [Bratři a sestry, mír!] Esengo [Radost]

Radost. Radost ze setkání s vámi je veliká: toužil jsem po tomto okamžiku - museli jsme na něj čekat celý rok! - děkuji, že jste tady!

Evangelium nám právě řeklo, že radost učedníků byla veliká i večer o Velikonocích a že tato radost vznikla "při pohledu na Pána" (J 20,20). V této atmosféře radosti a úžasu promlouvá Zmrtvýchvstalý ke svým. A co jim říká?

Nejprve dvě slova: "Pokoj vám!" (v. 19). Dvě slova: "Pokoj vám". Je to pozdrav, ale je to víc než pozdrav: je to předání. Protože pokoj, ten pokoj, který ohlásili andělé v betlémské noci (srov. Lk 2,14), ten pokoj, který Ježíš slíbil zanechat svým (srov. J 14,27), je nyní poprvé slavnostně předán učedníkům. Ježíšův pokoj, který je nám také zprostředkován při každé mši svaté, je velikonočním pokojem: přichází se vzkříšením, protože Pán musel nejprve porazit naše nepřátele, hřích a smrt, a musel smířit svět s Otcem; musel zakusit naši osamělost a opuštěnost, naše peklo, aby nás objal a překlenul vzdálenosti, které nás dělily od života a naděje. Nyní, když Ježíš zrušil vzdálenost mezi nebem a zemí, mezi Bohem a člověkem, je učedníkům dán Ježíšův pokoj.

Pojďme se tedy postavit po jejich boku. Toho dne byli zcela ohromeni skandálem kříže, vnitřně zraněni, že Ježíše opustili a utekli, zklamáni epilogem jeho příběhu, báli se, že skončí jako on. Byla v nich vina, frustrace, smutek, strach... Ježíš hlásá pokoj, zatímco v srdcích učedníků jsou trosky, hlásá život, zatímco oni v sobě cítí smrt. Jinými slovy, Ježíšův pokoj přichází ve chvíli, kdy se zdálo, že pro ně všechno skončilo, v tom nečekaném a netušeném okamžiku, kdy nebylo ani náznaku pokoje. To je to, co Pán dělá: udivuje nás, podává nám ruku, když se chystáme potopit, pozvedá nás, když jsme na dně.

Bratři a sestry, u Ježíše zlo nikdy nezvítězí, nikdy nemá poslední slovo. "Neboť on je náš pokoj" (Ef 2,14) a jeho pokoj vždy vítězí. My, kteří patříme Ježíši, tedy nesmíme dopustit, aby v nás převládl smutek, nesmíme dopustit, aby se do nás vkradla rezignace a fatalismus. Pokud je taková atmosféra kolem nás, nedopustíme, aby to tak bylo i pro nás: ve světě znechuceném násilím a válkou křesťané dělají to, co dělal Ježíš. Téměř naléhavě opakoval učedníkům: Pokoj, pokoj s vámi! (srov. J 20,19.21); a my jsme povoláni k tomu, abychom toto nečekané a prorocké hlásání Pána, hlásání pokoje, učinili svým a sdělili světu.

Můžeme se však ptát: Jak si můžeme Ježíšův pokoj zachovat a kultivovat? On sám nás upozorňuje na tři zdroje pokoje - tři zdroje, které ho mají nadále živit. Jsou to odpuštění, společenství a poslání.

Podívejme se na první zdroj: odpuštění. Ježíš říká svým: "Těm, kterým odpustíte hříchy, budou odpuštěny" (v. 23). Než však dá apoštolům moc odpouštět, odpustí jim; ne slovy, ale gestem, které před nimi Zmrtvýchvstalý učiní jako první. Evangelium říká, že jim "ukázal své ruce a svůj bok" (v. 20). To znamená, že jim ukazuje rány, že jim je nabízí, protože odpuštění se rodí z ran. Rodí se tehdy, když utrpené rány nezanechávají jizvy nenávisti, ale stávají se místem, kde je možné udělat místo druhým a přijmout jejich slabosti. Pak se slabosti stanou příležitostmi a odpuštění cestou k míru. Nejde o to nechat všechno za sebou, jako by se nic nestalo, ale otevřít své srdce druhým s láskou. To je to, co Ježíš dělá: tváří v tvář bídě těch, kteří ho zapřeli a opustili, ukazuje rány a otevírá pramen milosrdenství. Ježíš nepoužívá mnoho slov, ale doširoka otevírá své zraněné srdce, aby nám řekl, že je vždy zraněný láskou k nám.

Bratři a sestry, když nás trápí vina a smutek, když se nám nedaří, víme, kam se obrátit: k Ježíšovým ranám, připraveným odpustit nám svou zraněnou a nekonečnou láskou. Zná vaše rány, zná rány vaší země, zná rány vašeho lidu, vaší země! Jsou to rány, které pálí, neustále infikované nenávistí a násilím, zatímco lék spravedlnosti a balzám naděje jako by nikdy nepřicházely. Bratře, sestro, Ježíš trpí s tebou, vidí rány, které v sobě nosíš, a touží tě utěšit a uzdravit, nabízí ti své zraněné Srdce. Tvému srdci Bůh opakuje slova, která dnes pronesl skrze proroka Izaiáše: "Chci ho uzdravit, vést ho a poskytnout mu útěchu" (Iz 57,18).

Společně dnes věříme, že s Ježíšem je tu vždy možnost odpustit a začít znovu, a také síla odpustit sobě, druhým i dějinám! To je to, co si Kristus přeje: pomazat nás svým odpuštěním, aby nám dal pokoj a odvahu odpouštět, odvahu vykonat velkou amnestii srdce. Jak dobře nám dělá, když očistíme svá srdce od hněvu, výčitek svědomí, veškeré zášti a nepřátelství! Milovaní, kéž je dnešní den časem milosti, abychom přijali a zakusili Ježíšovo odpuštění! Kéž je to ten správný čas pro tebe, kdo neseš na srdci těžké břemeno a potřebuješ ho sundat, aby ses mohl znovu nadechnout. A ať je to dobrý čas pro tebe, kdo si v této zemi říkáš křesťan, ale dopouštíš se násilí; tobě Pán říká: "Slož zbraně, měj milosrdenství". A všem zraněným a utlačovaným z tohoto lidu říká: "Nebojte se vložit své rány do mých, své bolesti do mých bolestí". Udělejme to, bratři a sestry; nebojte se sundat krucifix z krku a vyndat ho z kapes, vzít ho do rukou a nosit ho blízko svého srdce, abyste se podělili o své rány s těmi Ježíšovými. Doma si vezměte krucifix, který máte, a obejměte ho. Dejme Kristu šanci uzdravit naše srdce, odhodme v něm minulost, všechn strach a smutek. Jak úžasné je otevřít dveře svého srdce a dveře svého domova Jeho pokoji! A proč si nenapsat do svých pokojů, na své oblečení, před své domy Jeho slova: Pokoj vám? Ukažte je, budou proroctvím pro zemi, Pánovým požehnáním pro ty, které potkáte. Pokoj vám: necht' nám Bůh odpustí a odpustíme si navzájem!

Podívejme se nyní na druhý zdroj pokoje: společenství. Zmrtvýchvstalý Ježíš neoslovuje jednotlivé učedníky, ale setkává se s nimi společně: mluví k nim v množném čísle a prvnímu společenství přináší svůj pokoj. Není křesťanství bez společenství, stejně jako není míru bez bratrství. Ale kam jako komunita jít, kam jít, abychom našli pokoj? Podívejme se znovu na učedníky. Před Velikonocemi se vydali za Ježíšem, ale stále uvažovali příliš lidsky: doufali ve vítězného Mesiáše, který zažene jejich nepřátele, bude

dělat divy a zázraky, zvýší jejich prestiž a úspěch. Tyto světské touhy je však nechávaly s prázdnými rukama, ba dokonce odnímalý jejich společenství pokoj a vyvolávaly hádky a odpor (srov. Lk 9,46; 22,24). I pro nás existuje toto riziko: být spolu, ale jít sám, hledat ve společnosti, ale také v církvi, moc, kariéru, ambice... Tímto způsobem však člověk následuje své vlastní já namísto pravého Boha a skončí jako ti učedníci: uzavřený, bez naděje a plný strachu a zklamání. Ale hle, o Velikonocích nacházejí cestu k pokoji díky Ježíši, který na ně dýchne a řekne: "Přijměte Ducha svatého" (J 20,22). Díky Duchu svatému už nebudou hledět na to, co je rozděluje, ale na to, co je spojuje; nepůjdou do světa kvůli sobě, ale kvůli druhým; nebudou se zviditelňovat, ale dávat naději; nebudou získávat uznání, ale budou svůj život radostně trávit pro Boha a pro druhé.

Bratři a sestry, naše nebezpečí spočívá v následování ducha světa namísto ducha Kristova. A jaký je způsob, jak neupadnout do nástrah moci a peněz, nepodlehnout rozdělování, svodům kariérismu, které rozkládají společenství, falešným iluzím rozkoše a kouzel, které člověka uzavírají? Pán nám to znovu naznačuje prostřednictvím proroka Izaiáše: "Já jsem s utlačovanými a poníženými, abych oživil ducha pokorných a oživil srdce utlačovaných" (Iz 57,15).

Cestou je dělit se s chudými: to je nejlepší lék proti pokušení rozdělovat a zesvětšovat se. Mějte odvahu dívat se na chudé a naslouchat jim, protože jsou členy našeho společenství a ne cizinci, které je třeba vymazat z dohledu a svědomí. Otevřeme svá srdce druhým, místo abychom se uzavřeli ve vlastních problémech nebo marnostech. Začneme od chudých a objevme, že všichni sdílíme vnitřní chudobu; že všichni potřebujeme Ducha Božího, aby nás osvobodil od ducha světa; že pokora je velikostí křesťana a bratrství jeho pravým bohatstvím. Věřme ve společenství a s Boží pomocí budujme církev oproštěnou od světského ducha a plnou Ducha svatého, svobodnou od bohatství pro sebe a naplněnou bratrskou láskou!

Konečně se dostáváme ke třetímu zdroji pokoje: k poslání. Ježíš říká učedníkům: "Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás" (J 20,21). Posílá nás tak, jak ho poslal Otec. A jak ho Otec poslal na svět? Poslal ho, aby sloužil a dal svůj život za lidstvo (srov. Mk 10,45), aby každému zjevil své milosrdenství (srov. Lk 15), aby našel vzdálené (srov. Mt 9,13). Jedním slovem, poslal ho pro všechny, pro každého: nejen pro spravedlivé, ale pro každého. V tomto smyslu stále znějí Izaiášova slova: "Pokoj, pokoj vzdáleným i blízkým, praví Hospodin" (Iz 57,19). Především vzdáleným a pak i blízkým: nejen "naším", ale všem.

Bratři a sestry, jsme povoláni být misionáři pokoje, a to přinese i nám pokoj. Je to volba: je to vytvoření místa v našich srdcích pro každého, je to víra, že etnické, regionální, sociální, náboženské a kulturní rozdíly přicházejí až následně a nejsou překážkou; že ostatní jsou bratři a sestry, členové stejného lidského společenství; že každý je příjemcem pokoje, který na svět přinesl Ježíš. Znamená to věřit, že my křesťané jsme povoláni ke spolupráci se všemi, abychom prolomili kruh násilí a vyvrátili úklady nenávisti. Ano, křesťané, vyslaní Kristem, jsou z definice povoláni k tomu, aby byli svědomím pokoje ve světě: ne jen kritickým svědomím, ale především svědky lásky; ne nárokovateli vlastních práv, ale práv evangelia, jimiž jsou bratrství, láska a odpuštění; ne hledači vlastních zájmů, ale misionáři bláznivé lásky, kterou má Bůh ke každému člověku.

Pokoj vám, říká Ježíš, a dnes ho říká každé rodině, každé komunitě, každé etnické skupině, každé čtvrti a každému městu v této velké zemi. Pokoj vám: ať tato slova našeho

Pána zní v našich srdcích v tichosti. Slyšme, jak jsou nám adresovány, a rozhodněme se být svědky odpuštění, protagonisty ve společenství, lidmi s posláním míru ve světě.

Moto azalí na matoi ma koyoka [Kdo má uši k slyšení] Odp.: Ayoka [Slyš]

Moto azalí na motema mwa kondima [Kdo má srdce k souhlasu] Odp.: Andima [Přítakej]

„Dost! Už žádné obohacování se nerostnými surovinami a penězi ušpiněnými krví!“

Středeční podvečerní program apoštolské cesty hostila nunciatura v Kinshase, kde papež František přijal oběti násilí z východních oblastí Konžské demokratické republiky (Butembo-Beni, Goma, Bunia, Bukavu a Uviry). Po velice silné čtveřici svědectví papež František pronesl rovněž tak důrazný proslov, v němž apeloval na svět, aby se přestal obohacovat

nerostnými surovinami, ze kterých kane krev. Na násilí ve východních oblastech Konžské demokratické republiky naposledy upozornil známý konžský gynekolog Denis Mukwege, kterého během jeho prosincového pobytu v Evropě přijal rovněž papež František. Ve své přednášce k udělení čestného doktorátu, který mu 6. prosince 2023 udělila Neapolská univerzita, odsoudil tento nositel Nobelovy ceny míru "proměnlivý humanismus" Západu. Srovnával přitom děsivou válku, která krvácí v Kongu a která nemobilizuje svědomí bohatých zemí, s jinými válečnými konflikty, kde došlo k "nebývalému výbuchu lidskosti a solidarity".

Válka v Kongu trvá už šedesát let a vyžádala si již dvanáct milionů životů. A to vše kvůli obrovskému nerostnému bohatství Konga, které se stalo jeho prokletím. V této zemi se totiž nacházejí základní nerosty pro špičkové technologie, jako je koltan (80 % světové produkce), kobalt, lithium (a mnoho dalších), které jsou základními prvky pro naše mobilní telefony či elektrické baterie v našich autech.... Všechny tyto nerostné suroviny, které jsou často plodem dětské práce, neprocházejí Kinshasou (hlavním městem Konga), ale jsou nelegálně převáženy do Ugandy a Rwandy a poté se dostávají do mezinárodního oběhu. Získává na tom především Západ a nadnárodní společnosti, ale nikoli samotné Kongo, které je třetí nejchudší zemí světa.

Prokletím afrického "obra" je tedy jeho nerostné bohatství. Proto Rwanda vede válku proti Kongu, aby si připojila sousední provincie Ituri a Severní Kivu, které jsou bohaté na

tyto nerostné suroviny. Dnes tak činí prostřednictvím Hnutí 23. března (M23), které postupuje směrem ke Gomě, hlavnímu městu severovýchodní části země. (Kromě M23 existují i další teroristické skupiny, například Maj-Maj a Spojenecké demokratické síly). Hnutí M23, tvořené převážně tutsijskými ozbrojenci, za sebou zanechává stopy krve a hrůz: znásilňování jako válečná zbraň, novorozenci ubití v dřevěných hmoždířích, vykuchané těhotné ženy a další, ještě hrůznější činy, včetně kanibalismu. To vše vedlo k tomu, že půl milionu Konžanů uprchlo do sousedních zemí a šest milionů jich hledalo útočiště v jiných částech Konga.

Této otřesné situaci čelí konžská armáda a mise OSN pro stabilizaci Konga, známá jako Monusco, která má 15 000 mužů, ale není schopna zajistit ochranu obyvatelstva. Na severovýchodě Konga jsou však nyní také vojáci z Ugandy, Burundi, Jižního Súdánu a Keni. „Správným slovem, které by definovalo to, co se děje v Kivu“, prohlásil biskup z Butemba, mons. Melchisedek Sikul, „je genocida“. Totéž slovo použil papež František při svém prvním veřejném proslovu ke státním představitelům Konžské demokratické republiky, když hovořil o „zapomenuté genocidě“. A ve středu odpoledne při setkání s oběťmi tohoto násilí pokračoval v důrazném odsouzení této války.

„Není slov, jen pláč a mlčení. Bunia, Beni-Butembo, Goma, Masisi, Rutshuru, Bukavu, Uvira, jsou místa, o kterých se mezinárodní média téměř nezmiňují, avšak zde i jinde je tolik našich bratrů a sester, synů téhož lidstva, rukojmími svévole nejsilnějších, těch, kteří mají v rukou nejmocnější zbraně, zbraně, které jsou stále v oběhu. Mé srdce je dnes na východě této obrovské země, která nezažije mír, dokud ho nedosáhne tam, ve své východní části“.

Papež se chtěl původě během své cesty vypravit do východokonžského města Goma, avšak z bezpečnostních důvodů to nebylo možné. Spohnutím proto vyslechl svědectví tamních obyvatel, kteří na znamení odpuštění kladli pod kříž nástroje svých mučitelů: mačety, kladiva, nože, kopí, či rohožku, která se stala místem opakovaného znásilnění.

Františkovo setkání s oběťmi násilí na východě Konžské demokratické republiky bylo citlivé. Papež byl několikrát dojat, když poslouchal příběhy poznamenané extrémním násilím, bolestí a zlem, které nemá důvod. Od svého prvního projevu v Kinshase papež František žádal svět, aby nezavíral oči, uši a ústa před tím, co se děje v Demokratické republice Kongo a v celé Africe. Odpoledne druhého dne cesty jsme byli v sále apoštolské nunciatury konfrontováni s dramatickým přehledem nelidské krutosti konfliktů a násilí, k nimž dochází na východě této země sužované etnickými a územními boji, konflikty, které souvisejí s vlastnictvím půdy, rouhavou nenávisť těch, kteří zabíjejí ve jméno falešného boha. Země sužovaná válkou "rozpoutanou nenasytanou chamtivostí po surovinách a

penězích". Příběhy, které papež slyšel, jako například příběh mladého sedláka Ladislase, který viděl, jak muži převlečení za vojáky zabili a rozřezali jeho otce a unesli jeho matku, doprovázelo jen ticho a slzy. Stejně jako Bijoux, kterou v roce 2020 ve věku patnácti let unesla skupina povstalců, když šla pro vodu k řece, a 19 měsíců ji znásilňoval jejich velitel. Podařilo se jí utéct, když byla těhotná, a nyní stála tváří v tvář Petrovu nástupci spolu se svými dcerami-dvojčaty. Stejně jako Emelda, která se jedné páteční noci v roce 2005 jako šestnáctiletá ocitla v rukou povstalců a tři měsíce byla držena jako sexuální otrokyně: denně ji zneužívalo pět až deset mužů. Byla nucena jíst maso zabitých lidí, aby sama neskončila na kusy...

Jen ticho a slzy. František byl ohromen a dojat. Opakoval Ježíšovo jméno, protože "s ním už zlo nemá pro život poslední slovo... S ním se každý hrob může proměnit v kolébku, každá kalvárie ve velikonoční zahradu. S ním se může znovu zrodit naděje "pro ty, kdo trpěli zlem, a dokonce i pro ty, kdo se ho dopustili". Oběti, které se vydaly na cestu odpuštění a smíření, položily pod velký kříž, který stál vedle papeže, symboly svého utrpení - mačetu, rohož, hřebíky. Je těžké si vůbec představit možnost odpuštění poté, co jsme slyšeli jejich slova a oceán násilí, utrpení a ponížení, kterému byli vystaveni. Pokud se tak stane, je to čistě z milosti. To může umožnit jen zázrak. Takového zázraku, který je možný pro ty, kdo žijí podle Toho, který učinil hrob začátkem nového příběhu, jsme byli svědky při západu slunce nad Kinshasou.

„Bratři a sestry, církev je a vždy bude na vaší straně. Bůh vás miluje a nezapomněl na vás, ale ať na vás pamatují i lidé! V jeho jménu spolu s oběťmi a těmi, kdo se zasazují o mír, spravedlnost a bratrství, odsuzuji ozbrojené násilí, masakry, znásilňování, ničení a obsazování vesnic, drancování polí a dobytka, k nimž v Konžské demokratické republice stále dochází. A také krvavé, nezákonné vykořisťování bohatství této země a pokusy o její rozdrobení za účelem její správy. Člověka naplňuje rozhořčením vědomí, že nejistota, násilí a válka, které tragicky postihují tolik lidí, jsou hanebně podněcovány nejen vnějšími silami, ale také zevnitř, aby se dosáhlo zájmů a výhod“.

Je to však především válka rozpoutaná nenasytnou chtivostí po surovinách a penězích, která pohání ozbrojenou ekonomiku vyžadující nestabilitu a korupci, zdůraznil papež a poukázal na skandální pokrytectví: Lidé jsou znásilňováni a zabíjeni, zatímco obchod, který způsobuje násilí a smrt, nadále prosperuje!

„Obracím se na všechny lidi, všechny vnitřní i vnější subjekty, které tahají za nitky války v Konžské demokratické republice, drancují ji, bičují a destabilizují. Obohacujete se nezákonným zneužíváním majetku této země a přinášíte krvavé obětiny nevinných obětí. Naslouchejte hlasu jejich krve (srov. Gn 4,10), naslouchejte hlasu Boha, který vás vyzývá

k obrácení, a hlasu svého svědomí: umlčte zbraně, ukončete válku. Dost! Už žádné obohacování na úkor těch nejslabších, už žádné obohacování krvavými surovinami a penězi!“

Oběti násilí, mezi nimiž byl šestnáctiletý chlapec, který před lety viděl vraždu svých rodičů a od té doby s dalšími dětmi bydlel v pralese, dvě sexuální otrokyně ozbrojenců, nucené chodit nahé a jíst lidské maso, a muž přeživší útok na tábor pro běžence, papež povzbudil k novému životu na základě dvojího odmítnutí a dvojího přitakání. Nejprve rozhodně vyzval k odmítání násilí:

„Nenávist plodí další nenávist a z násilí se rodí jiné násilí. Je třeba jasně a silně odmítnout propagaci násilí v Božím jménu. Draží Konžané, nedejte se zlákat lidmi, kteří podněcují k násilí v Božím jménu. Bůh je Bohem pokoje, nikoli války. Hlásat nenávist je rouháním – a nenávist vždy rozleptává lidské srdce“.

Svatý otec naopak vybídl k odzbrojení srdce, jeho „demilitarizaci“.

Dále naléhal na odmítnutí rezignace, neboť „zlo, které každý člověk zakusil, je nutno přeměnit v dobro“, a doporučil přitakání naději a smíření. Použil přitom dvě africká přísloví:

„V životě se chovejte jako palma, která přijímá kamení a navrácí datle. To je křesťanské proroctví: na zlo odpovídejte dobrem, na nenávist láskou, na rozdělení smířením. Víra s sebou přináší novou představu spravedlnosti, která se nespokojuje s trestem a zříká se pomsty, ale chce usmiřovat, rozptylovat nové konflikty, hasit zášť, odpouštět. A to vše je mocnější než zlo. Víte proč? Protože proměňuje realitu zevnitř, místo aby ji ničila zvenčí“.

Naději papež označil za právo, které je třeba získat každodenní trpělivou setbou.

„Vracím se k obrazu palmy. Jedno přísloví říká: "Když jíš ořech, vidíš palmu, ale ten, kdo ji zasadil, se už dávno vrátil do země. Jinými slovy, abychom dosáhli kýžených plodů, musíme pracovat ve stejném duchu jako sázeči palem a myslet na budoucí generace, nikoli na okamžité výsledky. Zasévat dobro prospívá: osvobozuje nás to od úzké logiky osobního prospěchu a dává to každému dni svůj důvod: vnáší to do našich životů příděch bezplatnosti a činí nás to podobnějšími Bohu, trpělivému rozséváči, který rozsévá naději, aniž by se unavil“.

Papež František zakončil druhý den své apoštolské cesty do Demokratické republiky Kongo setkáním se zástupci několika charitativních organizací v Kinshase a poděkoval jim za jejich vzácnou práci pro nejzranitelnější. Setkání se zúčastnili provozovatelé a příjemci

pomoci šesti charitativních organizací a institucí, kteří popsali své zkušenosti a představili svou činnost v oblasti zdravotní péče, vzdělávání a lidského rozvoje pro chudé a marginalizované. Jednalo se o lidi postižené různými druhy postižení, Hansenovou chorobou (leprou) a dalšími nemocemi. Bylo mezi nimi centrum DREAM (Disease Relief through Excellent and Advanced Means) komunity Sant'Egidio, asociace Fasta, humanitární organizace se sídlem v Argentině, jejímž cílem je sociální podpora a začlenění marginalizovaných osob prostřednictvím integrální formace a zapojení do komunity, a "Telema Ongenge", místní sdružení podporující postižené osoby s cílem zlepšit jejich životní podmínky. Přítomny byly také trapistické mnišky z kláštera Panny Marie Mvandské v Kikwitu. Papež František ocenil jejich práci a poznamenal, že ve svědectvích nebyly pouze vyjmenovány sociální problémy nebo statistiky chudoby, ale "především se s láskou hovořilo o chudých", lidech "se jmény a tvářemi", ke kterým se křesťané "nemohou obracet zády".

„Chudoba nepochází z nedostatku dober, ale z jejich špatného rozdělování“

„Zatímco mnozí dnes chudé odmítají, vy je přijímáte; zatímco svět je vykořisťuje, vy je povzbuzujete. Povzbuzování versus vykořisťování: Tady je les, který roste, i když se v něm bezuzdně kácelo a plýtvalo! Chtěl bych, aby se lépe vědělo o tom, co děláte, abyste podpořili růst a naději v Demokratické republice Kongo a na celém tomto kontinentu. Přijel jsem sem z touhy být

hlasem pro ty, kteří jsou bez hlasu.“

S poznámkou, že média bohužel nedávají příliš prostoru "obrovským talentům" a příběhům "skutečné lidské a křesťanské velikosti" v KDR a v celé Africe, papež František řekl, že setkáním s nimi chce dát "hlas" této situaci a utrpení mnoha mužů a žen, kteří v zemi snášejí násilí, zneužívání, diskriminaci a marginalizaci.

"Chudoba a odmítání jsou zločinem proti lidským bytostem a okrádají je o jejich důstojnost. Pouze obnovením důstojnosti obnovíme lidskost".

Dodal, že ho také zarmoutilo, že i v KDR jsou děti a staří lidé odstrkovaní s tím, že je to skandální, protože představují kořeny a budoucnost každé společnosti.

„Skutečný lidský rozvoj nemůže vzkvétat tam, kde není paměť ani budoucnost.“

Papež František přítomným řekl, že navzdory těžkostem má jejich náročná práce smysl, což dokazují jejich příběhy, které ukazují, že "dobro se šíří" a "není ochromeno rezignací"

nebo statistikami, ale podněcuje nás, abychom druhým dávali to, co jsme sami zdarma přijali".

„Zvláště mladí lidé to potřebují vidět. Potřebují vidět tváře, které překonávají lhostejnost tím, že se dívají lidem do očí, a ruce, které nedrží v ruce zbraně ani nezneužívají peníze, ale podávají ruku těm, kdo jsou na dně, a pozvedají je zpět k jejich důstojnosti, důstojnosti Boží dcery a syna... Pravá láska nás naladí na Boha a on nás překvapí nečekanými zázraky skrze ty, které miluje.“

Papež František dále zdůraznil, že ačkoli odpovědnost za zdravotní péči a vzdělání a za péči o nejzranitelnější leží především na státu, "věřící v Krista nikdy nesmí zkalit svědectví lásky", a proto se musí "dělit o to, co mají, s těmi, kterým chybí to nejnnutnější", a pamatovat na to, že "příčinou chudoby není ani tak nedostatek statků a příležitostí, ale jejich nerovnoměrné rozdělení". Zdůraznil, že to "není filantropie, ale víra", neboť "jak říká Písmo, 'víra bez skutků je mrtvá'".

Papež František připomněl, že aby se křesťanská charita stávala stále plodnější formou svědectví o Ježíšově lásce k chudým, musí katolické charitativní organizace dodržovat tři kritéria. Prvním z nich je "jít příkladem" tím, že budou důvěryhodně a transparentně hospodařit se svými financemi a budou kompetentní.

Druhým kritériem je "prozíravost", která neznamená pouze zajišťovat okamžité potřeby chudých, ale hledět do dlouhodobé perspektivy a podporovat rozvojové projekty, které jim umožní stát se v budoucnu soběstačnými, což církve v KDR a v mnoha dalších částech světa prostřednictvím svých sociálních služeb dělá.

„Namísto distribuce zboží, kterého bude vždy zapotřebí, je lepší předávat znalosti a nástroje, které umožňují autonomní a udržitelný rozvoj.“

Konečně třetím kritériem, které papež František připomněl, aby křesťanská charita byla plodná a účinná, je propojení katolických organizací, vytváření sítí a spolupráce mezi sebou a s křesťanskými komunitami, jinými náboženstvími a humanitárními organizacemi, "aniž by zůstávaly izolované nebo seberestředné".

Na závěr papež František katolickým charitativním organizacím v KDR poželal a ještě jednou jim poděkoval za jejich vzácnou práci: „Jste velkým pokladem“.

Za doprovodu hudby, sborového zpěvu a provolávání na zcela zaplněném Stadionu mučedníků v Kinshase se papež František ve čtvrtek dopoledne setkal s mladými Konžany a doporučil jim modlitbu, společenství, poctivost, odpuštění a službu: pět ingrediencí nezbytných pro budování míru a jiné budoucnosti. Římského biskupa na stadionu mučedníků v Kinshase, který nese jméno čtyř konžských politiků obviněných z konspirace za diktátora Mobutu, oslavovalo mnoho rukou zvednutých k nebi: více než 65 000 přítomných. Příjezd papamobilu doprovázela hudba, potlesk, bicí nástroje a barevné vlajky. Výbuchy veselí a nakažlivé, nezkrtné radosti se projevovaly písněmi, tanci a tradičními kroji. Jsou to ruce mladých Konžanů, kteří se spolu s katechety konžské církve sešli na dlouho očekávaném setkání: předkládají papeži svůj život, svá očekávání, své problémy, svou touhu po poctivosti a dobrotě. Na některých plakátech psaných italsky je

napsáno "Chceme mír v Konžské demokratické republice". František všechny vyzval ke společnému zpěvu a podání ruky sousedním sedícím za vědomí, že jsme jedna církev a že ruce všech jsou nezbytné pro budování míru a jiné budoucnosti Konžské demokratické republiky:

„Kdo odpouští, buduje budoucnost“

„Kéž se vaše země díky vám opět stane bratrskou zahradou, srdcem míru a svobody v Africe! ... Mladí lidé, z vašich rukou může vzejít mír, který této zemi chybí. Síla každého z vás spočívá ve svobodné volbě dobra, aniž byste se "nechali pohltit bažinou zla". Žádné dvě ruce nejsou stejné: každá může budovat nebo ničit, milovat nebo nenávidět.“

K prstům ruky papež přiřadil pět různých složek nezbytných pro budování mírové budoucnosti: modlitba, společenství, poctivost, odpuštění a služba. Palec, ukazováček, prostředníček, prsteníček a malíček, navrhuje papež, nám mohou pomoci určit priority, které nám dodávají řád v okolním zmatku.

I když se to může zdát jako abstraktní skutečnost, poznamenal František, modlitba je nejmocnější zbraní, vždy otevírá nové možnosti, pomáhá překonat strach a připomíná nám, že sami neobstojíme. Ti, kdo věří, že jsou všemocní, ve skutečnosti selhávají.

„Jsou jako vyvrácený strom: i když je velký a silný, nemůže stát na vlastních nohou. Proto potřebujeme zakořenit v modlitbě, v naslouchání Božímu slovu, které nám umožňuje každý den růst do hloubky, přinášet ovoce a proměňovat znečištěný vzduch v životadárný kyslík. K tomu každý strom potřebuje jednoduchý a základní prvek: vodu. Modlitba je tedy "vodou duše".“

Papež vybídl mladé lidi, aby důvěřovali Ježíši, příteli, který za nás na kříži položil život a kterému svěřujeme své kříže a slzy:

„Proto k Němu každý den pozvedejte ruce, abyste Ho chválili a dobrořečili Mu; svěřujte Mu nejniternější tajemství života: osobu, kterou milujete, rány, které nosíte v sobě, sny ve svém srdci. Vyprávějte mu o svém okolí, sousedech, učitelích, kamarádech, přátelích a kolezích, o své zemi. Bůh miluje tuto živou, konkrétní modlitbu vycházející ze srdce.“

„Ukazováček, kterým na něco ukazujeme druhým, zdůrazňuje důležitost společenství a vyzývá, abychom vždy mysleli na společné štěstí, a nedopustili, aby samota a uzavřenost zničily mládí. Individualistické volby, které se zdají být přitažlivé, vysvětluje, zanechávají jen velkou vnitřní prázdnotu. Každý je nepostradatelný a zodpovědný za církev a zemi, vysvětloval papež mladým Konžanům.“

„Přemýšlejte o drogách: jejich pomocí se skrýváte před ostatními, před skutečným životem, abyste se cítili všemocní, a nakonec zjistíte, že jste o všechno ochuzeni. Vzpomeňte si ale také na závislost na okultismu a čarodějnictví, které vás uzavírají do strachu, pomsty a hněvu. Nenechte se okouzlit sobeckými falešnými ráji, postavenými na zdání, snadno dosažitelných penězích nebo pokřivené religiozitě.“

Nikdy se neuzavírejte do sebe a neukazujte na někoho prstem jen proto, že je jiného původu, doporučoval dále papež s poukazem na pokušení regionalismu a tribalismu. Cesta, kterou Bůh naznačil k vybudování jiného světa, vede skrze druhé, skrze společenství. To je to, co znamená být církví: přiblížit se trpícím, osamělým a opomíjeným, nabídnout jim úsměv a přátelství, cítit se zodpovědný za druhé, být součástí velké sítě bratrství, patřit k velkým dějinám, které vyzývají k tomu, abychom byli jejich protagonisty. František myslí na mladé lidi ve všech částech světa, kteří jsou propojeni sociálními sítěmi, což ale nutně nevede ke sdílení:

„Virtuálnost nestačí, nemůžeme se spokojit s komunikací se vzdálenými nebo dokonce jen zdánlivými uživateli sítí. Života se nelze dotknout prstem na obrazovce. Je smutné vidět mladé lidi, jak hodiny sedí před telefonem: když se jim podíváte do tváře, zjistíte, že se neusmívají, jejich pohled je unavený a znužený. Nic a nikdo nemůže nahradit sílu pospolitosti, světlo očí, radost ze sdílení!“

Papež vyzval mladé lidi k velkým snům, aby jako protagonisté budovali svět, který bude sjednocenější:

„Máte také přátele, kteří vás z nebeských výšin podněcují k těmto cílům. Víte, jaké? Jsou to světci.“

Papež, přerušovaný potleskem, zmiňuje konžského blahoslaveného Isidora Bakanju, blahoslavenou Marii-Clementine Anuarite, svatého Kizita a jeho druhy:

svědky víry, mučedníky, kteří nikdy nepodlehli logice násilí. V davu se pak objevují nápisy v italštině: "Santi subito" (Ať jsou ihned svatořečeni).

Svatí nám připomínají, že být křesťanem a svědčit o Kristu vyžaduje poctivost, což je základní složka, ke které papež přidružuje prostředníček: nejvyšší ze všech prstů. "Křesťan má být poctivý, jinak zradí svou identitu. Být poctivý znamená nenechat se spoutat korupcí, rakovinou, která se zdánlivě nezadržitelně šíří, ale kterou lze porazit. Papež František pak za skandování celého stadionu („Dost korupci“) připomněl Floriberta Bwana Chuiho, mladého muže, který byl před patnácti lety ve svých šestadvaceti letech zabit v Gomě za to, že bránil průjezdu zkažených potravin, které by poškodily zdraví lidí: Rozhodl se být čestný a zřekl korupce. Pokud vám někdo nabídne obálku, slíbí vám protekci a bohatství, nepadněte do pasti, nenechte se oklamat, nedejte se pohltit bažinou zla. Nedejte se přemoci zlem.

Ale "velké životní úspěchy procházejí skrze křehkost". To nám připomíná prstíček, ten nejslabší prst, "ten, který se nejhůře zvedá", pokračuje papež a důrazně potvrzuje, že v křehkosti je síla, která člověka udržuje a pomáhá mu znovu začít, díky odpuštění. "Neznamená to zapomenout na minulost, ale nesmířit se s tím, že se opakuje. Kdo odpouští, buduje budoucnost" a je schopen odpustit ten, kdo si ve zpovědi nechá odpustit od Boha, protože "u Boha lze vždy začít znovu". František vyběhl k minutě ticha věnované odpuštění lidem, kteří nás urazili.

Nejmenší prst, malíček, papeži naznačuje rozměr služby: "právě malost, umenšování se, přitahuje Boha. Podle Ježíše je služba silou, která proměňuje svět. Františkovy myšlenky a vděčnost směřují ke katechetům a katechistům, kterým říká: "Kdo slouží, sám se činí malým".

„Radost, kterou máte dnes, si uchovejte a nenechte ji vyhasnout“

Děkuji vám za Vaši lásku, za váš tanec a za vaše slova! Jsem šťastný, že jsem se vám mohl podívat do očí, že jsem vás mohl zdravít a žehnat vám, zatímco jste na znamení oslavy zvedali ruce k nebi.

Nyní bych vás chtěl požádat, abyste se na chvíli nedívali na mě, ale právě na své ruce. Rozevřete své

dlaně a zaměřte na ně svůj pohled. Přátelé, Bůh vložil do vašich rukou dar života, budoucnost společnosti a této velké země. Bratře, sestro, zdají se ti tvé ruce malé a slabé, prázdné a nevhodné pro tak velké úkoly? Chtěl bych vás na něco upozornit: všechny ruce jsou si podobné, ale žádná není stejná jako ta druhá; nikdo nemá ruce, které by byly stejné jako ty tvé, proto jsi jedinečný, neopakovatelný a nesrovnatelný poklad. V dějinách tě nemůže nikdo nahradit. Zeptej se tedy sám sebe: K čemu slouží tyto mé ruce? Abych budoval nebo abych ničil, abych dával nebo hromadil, abych miloval nebo abych nenáviděl?

Podívej, můžeš ruku stisknout a sevřít ji, stane se z ní pěst; nebo ji můžeš otevřít a dát ji k dispozici Bohu a ostatním. V tom spočívá základní volba. Už od dávných dob, už od Ábela, který štědře nabídl plody své práce, zatímco Kain „napadl svého bratra Ábela a zabil ho“ (Gn 4,8). Mladý člověče, který sníš o jiné budoucnosti, z tvých rukou se zrodí zítřek, z tvých rukou může přijít pokoj, který chybí této zemi. A proto bych vám chtěl nabídnout několik „přísad pro budoucnost“: je jich pět, můžete je přiřadit k prstům jedné ruky.

Palec, prst, který je nejbližší srdci, jemu odpovídá *modlitba*, díky které pulzuje život. Může se zdát, že se jedná o abstraktní skutečnost, která je vzdálena od konkrétních

problémů. Avšak modlitba je první přísadou, základem, protože sami nic nedokážeme. Nejsme všemohoucí, a když si někdo myslí, že je, uboze selhává. Je jako vykořeněný strom: i když je velký a silný, nemůže stát na vlastních nohou. Proto musíme zapustit kořeny v modlitbě, v naslouchání Božím slovu, které nám umožňuje denně růst do hloubky, přinášet ovoce a přeměňovat znečištění, které dýcháme, na životodárný kyslík. Každý strom k tomu potřebuje jednoduchý a základní prvek: vodu. Modlitba je zde „vodou duše“: je pokorná, jako voda, neviditelná, ale dává život. Kdo se modlí, dozrává ve svém nitru a umí se dívat nahoru, u vědomí, že byl stvořen pro nebe.

Bratře, sestro, je třeba modlitby, živé modlitby. Neobracej se na Ježíše jako na vzdálenou a nepřístupnou bytost, které je třeba se bát, nýbrž jako na největšího přítele, který za tebe položil svůj život. Zná tě, důvěřuje ti, Ježíš tě miluje a vždy bude. Při pohledu na Něho, jak visí na kříži, aby tě zachránil, si uvědomíš, jak velkou cenu pro Něj máš. A své kříže, obavy a úzkosti můžeš svěřit jemu, když je vložíš na jeho kříž. Obejme je. Učinil tak už před dvěma tisíci lety a kříž, který dnes už součástí toho jeho. Neboj se tedy vzít do rukou kříž a přivinout si ho na hrud', nechat skanout své slzy na Ježíše. A nezapomeň se podívat do jeho tváře, tváře mladého, živého, vzkříšeného Boha! Ano, Ježíš zvítězil nad zlem, udělal z kříže most ke vzkříšení.

Proto k němu každý den zvedej ruce, abys ho chválil a jemu dobrořečil; vypověz mu o nadějích svého srdce, svěř se mu s nejnítěrnějšími tajemstvími svého života: s tím, koho miluješ, s ranami, které v sobě nosíš, se sny, které máš v srdci. Vyprávěj mu o své čtvrti, sousedech, učitelích, kamarádech, přátelích a kolezích; o své zemi. Bůh miluje tuto živou, konkrétní modlitbu, která vychází ze srdce. Dovoluje mu zasáhnout, zvláštním způsobem vstoupit do zákoutí života. Přijít se svou „silou pokoje“. Tato síla má jméno. Víte, kdo to je? Je to Duch svatý, Ten, který utěšuje a dává život. On je motorem pokoje, On je skutečnou silou míru. Proto je modlitba nejmocnější zbraní jakou máme. Předává ti Boží útěchu a naději. Stále ti otevírá nové možnosti a pomáhá ti překonat strach. Ano, ten kdo se modlí, přemáhá strach a bere svou budoucnost do vlastních rukou. Věříte tomu? Chcete si zvolit modlitbu jako své tajemství, jako vodu duše, jako jedinou zbraň, kterou budete nosit s sebou, jako společníci každodenní cesty?

Nyní se podívejme na druhý prst, *ukazováček*. Pomocí něj ukazujeme něco druhým. Ti druzí, *komunita*, to je druhá přísada. Přátelé, nedovolte, aby vaše mláď zničila samota a uzavřenost. Myslete na sebe vždy společně a budete šťastní, protože komunita je cesta k tomu, abyste byli spokojeni sami se sebou, abyste byli věrní svému povolání. Naopak, individualistická rozhodnutí se zdají být zpočátku přitažlivá, ale pak v nás zanechávají jen velkou prázdnotu.

Například pomyslete na drogy: skrýváš se před druhými, před skutečným životem, aby ses cítil všemocný, a nakonec zjistíš, že nemáš nic. Ale pomyslete také na závislost na

okultismu a čarodějnictví, které vás uzavírají v zajetí strachu, pomsty a hněvu. Nenechte se okouzlit falešnými sobeckými ráji, postavenými na zdání, na snadném zisku nebo pokřivené religiozitě.

Střežte se pokušení ukazovat na někoho prstem, vylučovat jiného, protože má jiný původ než vy. Vyvarujte se regionalismu, tribalismu, které vás zdánlivě posilují ve vaší skupině a místo toho představují popření komunity. Víte, co nastane: nejprve uvěříte předsudkům o druhých, nato se ospravedlní nenávist, pak násilí a nakonec se octneme uprostřed války.

Ale ptám se: povídali jste si někdy s lidmi z jiných skupin, nebo jste byli vždy uzavřeni ve své vlastní? Poslouchali jste někdy příběhy jiných, přiblížili jste se k jejich utrpení? Samozřejmě je snazší někoho odsoudit, než ho pochopit, to se děje na celém světě, ale cesta, kterou Bůh ukazuje na budování lepšího světa, prochází přes druhého, prochází přes celek, prochází přes komunitu. Znamená to vytvářet církve, rozšiřovat si obzory, vidět v každém svého bližního, starat se o druhého. Vidiš někoho osamělého, trpícího, přehlíženého? Oslov ho. Ne proto, abys mu ukázal, jak jsi dobrý, ale abys mu věnoval svůj úsměv a nabídl mu své přátelství.

Davide, řekl jsi, že vy mladí lidé chcete být ve *spojení s druhými*, ale že sociální média vás často matou. Je pravda, že virtuálnost nestačí, nemůžeme se spokojit s komunikací se vzdálenými nebo dokonce falešnými lidmi. Života se nedotýká prstem na obrazovce. Je smutné vidět mladé trávit celé hodiny před telefonem: poté, co skončí, se jim podíváš do tváře a vidiš, že se neusmívají, jejich pohled je unavený a znužený. Nic a nikdo nemůže nahradit sílu společenství, světlo očí, radost ze sdílení! Mluvit, vzájemně si naslouchat je zásadní: zatímco na obrazovce každý hledá to, co ho zajímá, objevujte den co den krásu nechat se překvapit druhými, jejich vyprávěními a zkušenostmi.

Pokusme se nyní procítit, co to znamená být komunitou. Dávejte pozor: na chvíli, prosím, vezměte někoho blízko sebe za ruku. Cíťte se být jednou církví, jedním lidem, Vnímej, že tvé dobro závisí na dobru druhého, že se násobí celkem. Vnímej, že se o tebe stará tvůj bratr a sestra, někdo, kdo tě přijímá takového, jaký jsi, a chce se o tebe postarat. A vnímej, že jsi zodpovědný za ostatní, jako živá součást velké sítě bratrství, v níž se navzájem podpíráme a ve které jsi nenahraditelný. Ano, jsi nenahraditelný a zodpovědný za svou církev a svou zemi; patříš do širší historie, která tě volá být protagonistou: tvůrcem společenství, mistrem bratrství, nezlomným snílkem o jednotnějším světě.

V tomto dobrodružství nejste sami: celá Církev, rozptýlená po světě, vám fandí. Je to náročná výzva? Ano, ale je to výzva možná. Máte také přátele, kteří vás z nebeských teras pobízejí k těmto cílům. Víte, kdo to jsou? Svatí. Mám na mysli například blahoslaveného Isidora Bakanju, blahoslavenou Marii Klementinu Anuariteovou, svatého Kizita a jeho společníků: svědky víry, mučedníky, kteří nikdy nepodlehli logice násilí, ale životem vyznali sílu lásky a odpuštění. Jejich jména, zapsaná v nebi, zůstávají v dějinách, zatímco uzavřenost a násilí se stále vracejí ke škodě těch, kdo se jich dopouštějí. Vím, že jste vícekrát ukázali, že se dokážete i za cenu velkých obětí postavit k obraně lidských práv a naděje na lepší život pro všechny v zemi. Děkuji vám za to a vzdávám hold památce těch, kdo pro tyto šlechetné důvody přišli o život nebo o zdraví.

Modlitba, komunita; přicházíme k prostředníčku, který se vypíná nade všemi ostatními, jakoby nám chtěl připomenout něco nevyhnutelného. Je zásadní přísadou pro budoucnost, která je na výši vašich očekávání. Připomíná *čestnost*! Být křesťany znamená vydávat

svědectví Kristu. Prvním způsobem jak to dělat je žít dobře, tak jak si přeje. Znamená to nenechat se zaplést do láček korupce. Křesťan nemůže být než čestný, jinak by zradil svou identitu.

Být čestným to znamená, že se nenecháte chytit do osidel zkaženosti. Naučte se velmi dobře tato dvě slova. Čestnost a protiklad: nečestnost. Někdy slyšet: „Je to dobrý člověk, dobře pracuje... ale je nepoctivý...“ Tyto dvě věci nejdou dohromady. Bez čestnosti nejsme Ježíšovými učedníky a svědky; jsme pohané, modloslužebníci, kteří se namísto Boha klanějí vlastnímu já, kteří si druhými posluhují místo toho, aby sloužili druhým.

Ale ptám se - jak porazit rakovinu korupce, která, jak se zdá, se šíří a nikdy se nezastaví? Svatý Pavel nám pomáhá jednoduchou a geniální větou, kterou si můžete opakovat, až si ji zapamatujete. Tady je: „Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem“ (Řím 12,21). *Nedej se přemoci zlem*: nenech se zmanipulovat jedinci či skupinami, kteří vás chtějí použít k tomu, aby udrželi vaši zemi ve spirále násilí a nestability, a tak aby si nad ní, bez ohledu na kohokoliv, nadále udrželi kontrolu.

Ale přemáhej zlo dobrem: vy buďte těmi, kdo promění společnost, ze zla v dobro, z nenávisti v lásku, z války v mír. Chcete tím být? Jestliže chcete, je to možné: víte proč? Protože každý z vás má poklad, který vám nikdo nemůže ukrást. Jsou to vaše rozhodnutí. Ano, ty jsi volbami, které činíš a můžeš vždy volit to správné, co je třeba udělat. V rozhodování jsme svobodní: nepřipusťte, aby byl váš život vláčen špinavým proudem, nenechte se unášet jako suchý kmen špinavým proudem. Buďte rozhořčení, aniž byste kdy podlehli svůdným, ale otráveným lákadlům korupce.

Připomínám svědectví mladého muže, jako jste vy, Floriberta Bwana Chuiho: před patnácti lety, když mu bylo šestadvacet let, ho v Gomu zabili za to, že bránil přísunu zkažených potravin, které mohly poškodit zdraví lidí. Mohl to nechat tak, oni by se to nedozvěděli a on by vydělal. Ale jako křesťan se modlil, myslel na druhé a rozhodl se být čestný, říci ne špině korupce. Toto je udržování nejen čistých rukou, zatímco ruce, které čachrují s penězi se špiní krví. Pokud vám někdo nabídne obálku, slíbí vám protekci a bohatství, nepadněte do pasti, nenechte se oklamat, nedejte se pohltit bažinou zla. Nedej se přemoci zlem, nevěř temným intrikám peněz, jež noří do noci. Být čestnými znamená skvíť se dnem, šířit Boží světlo, žít blahoslavenství spravedlnosti: *přemáhej zlo dobrem*.

Jsme u čtvrtého prstu, *prsteníčku*. Na něj se navlékají snubní prsteny. Pokud se však zamyslíte, prsteníček je zároveň nejslabším prstem, který se nejtíže zvedá. Připomíná nám, že velké životní úspěchy, především láska, procházejí křehkostmi, obtížemi a problémy. Je třeba v nich žít, čelit jim s trpělivostí a důvěrou, nezatěžovat se neužitečnými problémy, jako je například přeměna symbolické hodnoty věna v téměř tržní hodnotu. Ale co je tou silou, která nám pomáhá kráčet vpřed v našich slabostech, v našich krizích? *Odpuštění*. Protože odpustit znamená umět znovu začít. Odpustit neznamená zapomenout na minulost, nýbrž nesmířit se s tím, že se to bude opakovat. Je to změna běhu dějin. Povstání toho, kdo padl. Přijetí ideje, že nikdo není dokonalý a že nejen já, ale všichni ostatní, mají právo moci znovu začít.

Přátelé, abychom vytvořili novou budoucnost, musíme dávat a přijímat odpuštění. To činí křesťana křesťanem: nemiluje pouze ty, kdo ho milují, ale odpuštěním dokáže zastavit spirálu osobní i kmenové msty. myslím na blahoslaveného Isidora Bakanju, vašeho bratra, který byl dlouho mučen, protože se nezřekl svědectví své víry a překládal křesťanství dalším mladým. Nikdy se nepoddal nenávisti a když obětoval svůj život, odpustil svému

katovi. Kdo odpouští přináší Ježíše i tam, kde není přijímán, vnáší lásku tam, kde je odmítána. kdo odpouští buduje budoucnost. Ale jak se stát schopnými odpuštění? Necháme-li, aby nám odpustil Bůh. Pokaždé, když se zpovídáme, dostáváme v nás jako první onu sílu, která mění dějiny. Od Boha vždy přicházíme s odpuštěním, vždy a zdarma! I nám je řečeno, jak stojí v evangeliu: „Jdi a stejně jednej i ty“ (Lk 10,37).

Jdi kupředu bez zášti, jedu, bez nenávisti. Kráčeť kupředu přijímaje za svůj Boží styl, jediný, jenž obnovuje dějiny. Jdi do toho a věř, že s Bohem můžeš vždy začít znovu, vždy znovu vykročit, vždy odpustit!

Modlitba, komunita, čestnost, odpuštění. Jsme u posledního prstu, *maličku*. Mohl bys říci: jsem malý a dobro, které mohu udělat, je kapkou v moři. Ale právě nepatrnost, to, že se děláte malými, přitahuje Boha. V tomto smyslu je klíčovým slovem: *služba*. Kdo slouží, dělá se malým. Jako maličké seménko, zdá se, že mizí v zemi a naopak přináší ovoce. Služba je podle Ježíše mocí, která přetváří svět. Skromná otázka, spjatá den co den s maličkem tedy zní: *Co mohu já udělat pro druhé?* Jak mohu sloužit Církvi, mojí komunitě, mé zemi? Olivier nám říkal, že v některých odlehlých oblastech jste to vy, katecheti, kdo každodenně sloužíte věřící komunitě a že toto má být v Církvi "záležitostí všech". Je to pravda, a je krásné sloužit druhým, starat se o ně, udělat něco nezištného, jak to dělá Bůh s námi.

Drazí katecheti, chtěl bych vám poděkovat: pro tolik komunit jste životodárnými jako voda; dávejte jim stále růst zářným jasem své modlitby a vaší služby. Sloužit neznamená stát se založenýma rukama, znamená být v pohybu. Mnoho je těch, které ženou jejich vlastní zájmy; vy se nebojte mobilizovat v dobro, investovat do dobra, do hlásání evangelia. Nebojte se dát zaznít svému hlasu, protože nejen budoucnost, ale i dnešek je ve vašich rukou: buďte centrem přítomnosti!

Přátelé, zanechal jsem vám pět rad, jak rozlišovat priority mezi mnoha přesvědčivými hlasy, které se šíří. V životě, stejně jako v silničním provozu, je často chaos, který vytváří zbytečné dopravní zácpy, které plýtvají časem a energií a podněcují hněv. Na druhou stranu i ve zmatku nám dělá dobře, když dáváme srdci a životu pevné body, stabilní směry, abychom začali jinou budoucnost, aniž bychom se nechali unášet větry oportunismu. Drazí přátelé, mladí a katecheté, děkuji vám za to, co děláte a za to, kým jste: za vaše nadšení, světlo a vaši naději. Rád bych vám řekl poslední věc: nikdy se nenechte odradit! Ježíš vám věří a nikdy vás nenechá samotné. Radost, kterou máte dnes, si uchovejte a nenechte ji vyhasnout. Jak Floribert řekl svým přátelům, když byli na morálním dně: „Vezmi evangelium a čti ho. Utěší tě, dá ti radost.“ Vyjděte společně z pesimismu, který paralyzuje. Demokratická republika Kongo očekává z vašich rukou jinou budoucnost, protože budoucnost je ve vašich rukou. Vaše země se díky vám může opět stát bratrskou zahradou, srdcem míru a svobody Afriky! Děkuji!

Na závěr setkání na stadionu v Kinshase, které bylo skutečnou slavností víry, František všem mladým Konžanům požehnal, aby jim Pán dal sílu jít dál. Odpovědi mu byly výkřiky radosti, které zaplnily Stadion mučedníků. Poctivost je opakem korupce, opakují všichni z tribuny. Na toto poselství Kinshasa nezapomene: bude injekcí důvěry pro nové generace.

„Lid nepotřebuje funkcionáře posvátna, ale svědky a proroky pokoje“

O dnešním svátku Uvedení Páně do chrámu se papež František setkal s kněžími, jáhny, zasvěcenými osobami a seminaristy v katedrále Panny Marie v Kinshase v Kongu. Při rozjímání o setkání Simeona s dítětem Ježíšem, které se v rámci svátku připomíná, Svätý otec vyvodil poučení:

„Když postavíme Ježíše do středu svého života, změní se náš pohled a navzdory všem snahám a těžkostem se cítíme obklopeni jeho světlem, utěšování jeho Duchem, povzbuzování jeho slovem a podporování jeho láskou.“

Osobám s řeholním povoláním připomněl, že navzdory "obrovským výzvám" je ve službě evangelium "velká radost". Duchovní a řeholníci,

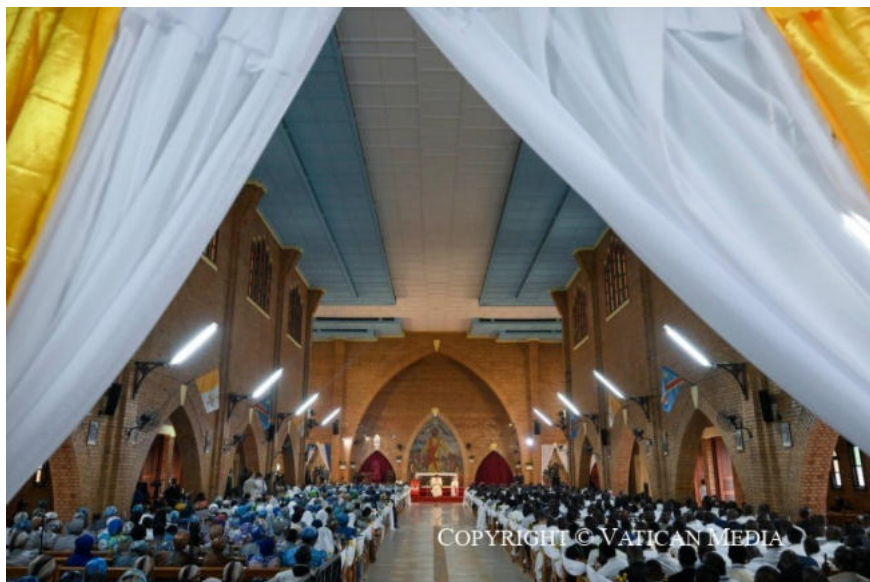
řekl papež, jsou povoláni být svědky Boží lásky tím, že dnes pomazávají jeho lid "balzámem útechy a naděje". Papež František zdůraznil, že kněží, sestry, misionáři a další povolání k řeholní službě jsou povoláni být služebníky lidu, "aby působili jako znamení Kristovy přítomnosti, jeho bezpodmínečné lásky, jeho smíření a odpuštění a jeho soucitného zájmu o potřeby chudých". Tato služba, řekl, však bude vždy prožívána tváří v tvář výzvám a obtížím, jako je například duchovní průměrnost, světské pohodlí a povrchnost. Tyto výzvy lze podle jeho slov překonávat prostřednictvím veřejné i soukromé modlitby, zapomináním na sebe a zasvěcením svého života druhým a tak, že budeme "vzdělanými, dobře připravenými a vášnivými" svědky evangelia.

„Těmto výzvám je třeba čelit, pokud chceme sloužit lidem jako svědkové Boží lásky. Chcete-li být dobrými kněžími, jáhny a zasvěcenými osobami, nestačí jen slova a úmysly: váš život musí mluvit hlasitěji než vaše slova.“

S vědomím obtíží, kterým čelí obyvatelé Demokratické republiky Kongo, připomněl papež František duchovním a řeholníkům Ježíše, milosrdného Samaritána, který se zastavil, aby se postaral o rány utlačovaných.

„Bratři a sestry, služba, ke které jste povoláni, je právě tato. Nabízet blízkost a útěchu jako světlo, které stále svítí uprostřed obklopujícího šera.“

Papež František srdečně poděkoval kněžím, jáhnům, řeholníkům a řeholnicím a seminaristům a vyzval je, aby se nenechali odradit, "protože je jich zapotřebí". Promlouvaje jménem celé církve zdůraznil: "Jste vzácní a důležití." A vyzval je, aby "byli vždy kanály Boží utěšující přítomnosti, radostnými svědky evangelia, proroky pokoje uprostřed bouří násilí, učedníky lásky, vždy připravenými pečovat o rány chudých a trpících“.

Čtvrtý a poslední den své apoštolské cesty do Konžské demokratické republiky se papež František setkal s biskupy této země v sídle Národní biskupské konference (CENCO). Ve svém projevu se papež omluvil za to, že se biskupové museli na jeho návštěvu připravovat dvakrát, protože původně měl přijet už v červenci minulého roku. Promluvil k nim také o jejich poslání posilovat víru konžského lidu a chránit "krásu stvoření" v rozlehlých zelených pralesích Konga. Dodal, že místní církev také trpí se svým lidem v jeho zkouškách, stejně jako se raduje z jeho radostí.

Blížkost Bohu a proroctví pro lid

„V dějinách tohoto lidu vidím Ježíše trpícího, ukřižovaného a utlačovaného, zničeného bezohledným násilím, poznamenaného nevinným utrpením, nuceného žít se zkalenými vodami korupce a nespravedlnosti, které znečišťují společnost, a trpět chudobou tolika jejich dětí.“ Papež František dále hovořil k biskupům o "blížnosti Boha a proroctví pro lidi". Vyzval je, aby v Boží blízkosti nacházeli útěchu a pomáhali tak druhým "přiblížit se k Dobrému pastýři". Papež odsoudil všechny nástrahy moci a sebeprosazování mezi biskupy a řekl, že takové postoje je vedou k zanedbávání vztahu s Kristem v modlitbě.

„Když si vážíme své blízkosti k Bohu,“ cítíme se přitahováni k našemu lidu a budeme vždy soucítit s těmi, kteří jsou nám svěřeni do péče.“

Pastorační služba biskupů se musí "dotýkat ran a zprostředkovávat Boží blízkost", aby byl konžský lid vyveden ze svého "ponížení a útluaku". Papež se poté věnoval tématu proroctví, který by si biskupové měli osvojit, aby v nich slovo probudilo "nezkrotný neklid" a vedlo druhé k Bohu. „Boží slovo je oheň, který v nás hoří a pobízí nás, abychom šli vpřed! Takoví jsme tedy my, biskupové: lidé zapálení Božím slovem, vyslaní s apoštolskou horlivostí k Božímu lidu!“

Papež František řekl, že Bůh povolává své proroky, aby uprostřed světa plného zvrácenosti a nespravedlnosti pomáhali budovat novou kapitolu dějin. Dodal, že ze společnosti je třeba vykořenit jedy nenávisti, zášti a násilí, stejně jako korupci a vykořisťování. Přesto, řekl papež, by se křesťanské proroctví nemělo zaměřovat s politickým aktivismem, neboť biskupové jsou povoláni "hlásat slovo, probouzet svědomí, odsuzovat zlo a povzbuzovat ty, kdo mají zlomené srdce a postrádají naději". Vyzval biskupy, aby zůstali nablízku svým kněžím a pastoračním pracovníkům a dávali dobrý příklad odpuštění a evangelijní prostoty. „Vyzývám vás, abyste nezanedbávali dialog s Bohem a nedopustili, aby plamen proroctví vyhasl kvůli nejednoznačnému vztahu k moci nebo kvůli samolibému a rutinnímu životu.“

Na závěr papež František vyzval biskupy Demokratické republiky Kongo, aby si vzali příklad ze zesnulého arcibiskupa Christophu Munzihirwy. Tento jezuitský arcibiskup byl "odvážným pastýřem a prorockým hlasem" a v roce 1996 byl zavražděn na jednom z městských náměstí, protože bránil svůj lid. "Buďte svědky, milosrdenství a smíření uprostřed násilí, které rozpoutává nejen vykořisťování zdrojů a etnické a kmenové konflikty, ale především temná moc zlého, nepřítel Boha a lidstva".

Ihned poté se papež z mezinárodního letiště N'djili v Kinshase vydal na druhou etapu své cesty – do Jižního Súdánu.

APOŠTOLSKÁ CESTA PAPEŽE FRANTIŠKA DO JIŽNÍHO SÚDÁNU

3. - 5. února 2023

Páteční dopoledne čtyřicáté apoštolské cesty papeže Františka vyplnilo setkání s Konžskou biskupskou konferencí v jejím sídle v Kinshase. Ihned poté se papež z mezinárodního letiště N'djili v Kinshase vydal na druhou etapu své cesty – do Jižního Súdánu. Zde se k němu po přiletu do hlavního

města Džuba připojili další dva účastníci této ekumenické pouti, arcibiskup z Canterbury a moderátor valného shromáždění Skotské církve. Více než půlmilionová Džuba, hlavní město Jihosúdánské republiky, se nachází na západním břehu řeky Bílý Nil. Je obchodním centrem a říčním přístavem, sídlí zde univerzita, která byla postavena v roce 1975. Přestože není největším městem v regionu, byla vybrána jako oblast strategického významu a jako základna pro britské výpravy, které se zabývaly hledáním pramenů Nilu. Na počátku 20. století zažila krátké období pod belgickou nadvládou.

V roce 1947, kdy byl Súdán ještě pod britskou a egyptskou správou, město hostilo konferenci, které se zúčastnili zástupci Severního a Jižního Súdánu, souhlasící se sjednocením země. Po získání nezávislosti Súdánu na Velké Británii začala v této kolonii první súdánská občanská válka, která byla vyřešena až v roce 1972. V roce 1983 pak pokračovala a skončila v roce 2005 podpisem Komplexní mírové dohody, která poskytuje autonomii regionu Jižní Súdán. Když se pak Jižní Súdán 9. července 2011 oficiálně stal 54. africkým státem, hlavním městem nové nezávislé země se stala Juba. Jizvy po válce jsou stále velmi hluboké, společnost je stále značně zaostalá a válečné konflikty jsou dosud silné. Nicméně nejmladší hlavní město světa zažívá v posledních letech velký ekonomický růst, který přitahuje podnikatele a investory ze sousedních zemí i ze zahraničí.

Arcidiecéze Džuba vznikla 12. prosince 1974 a z více než milionu obyvatel čítá 849 000 katolíků, v šestnácti farnostech disponujících dvěma kostely. Působí zde 47 diecézních kněží; 26 diecézních řádových kněží; 12 seminaristů; 41 členů mužských řeholních

institutů; 71 členek ženských řeholních institutů. Církev spravuje 32 vzdělávacích institutů a 15 charitativních děl. Arcibiskupem v Džubě je Stephen Ameyu Martin Mulla.

Papeže Františka na letišti v Džubě přivítal prezident Jihosúdánské republiky Salva Kiir Mayardit a děti mu předaly květiny. Po prezentaci delegací a krátkém setkání v letištním salonku se papežská kolona odebrala do prezidentského paláce, který stojí vedle mauzolea Johna Garanga, vůdce Súdánské lidové osvobozené armády a prvního viceprezidenta Súdánu. Po soukromých schůzkách s prezidentem a viceprezidenty Jihosúdánské republiky papež František pronese první veřejný projev této druhé etapy apoštolské cesty, s nímž se obrátí ke státním a občanským představitelům a diplomatickému sboru v zahradě prezidentského paláce. Papež bude hovořit jako poslední po předchozích projevech prezidenta Salvy Kiira, arcibiskupa z Canterbury a moderátora valného shromáždění Skotské církve.

Po soukromých schůzkách s prezidentem a viceprezidenty Jihosúdánské republiky papež František pronesl první veřejný projev této druhé etapy apoštolské cesty, s nímž se obrátil ke státním a občanským představitelům a diplomatickému sboru v zahradě prezidentského paláce. Papež hovořil jako poslední po předchozích projevech prezidenta Salvy Kiira, arcibiskupa z Canterbury a moderátora valného shromáždění Skotské církve. Salva Kiir ve svém proslovu vyjádřil ochotu obnovit mírové rozhovory v Římě. Prezident Jihosúdánské republiky ve svém pozdravu označil papežovu návštěvu za „historický milník“ a připomněl duchovní obnovu ve Vatikánu roku 2019, při níž František políbil nohy představitelům země a prosil je o mír. Salva Kiir poté oznámil svou připravenost obnovit rozhovory zprostředkované Komunitou Sant'Egidio s opozičními skupinami, které nepodepsaly smlouvu. „Na počest historické návštěvy Svatého otce v naší zemi a vzhledem k tomu, že jsme rok 2023 vyhlásili Rokem míru, tímto oficiálně oznamuji, že v Římě obnovíme přerušené mírové rozhovory se skupinami odporu. Doufám, že moji bratři z odbojových skupin, kteří nepodepsali mírovou smlouvu, budou chtít s námi vážně směřovat k úplnému míru v naší zemi“, zdůraznil jihosúdánský prezident.

Anglikánský primas, arcibiskup Justin Welby, však ihned poté v krátkém projevu poděkoval všem, kteří "ještě neztratili naději" v souvislosti s Jižním Súdánem. "Ale na mnoha místech - blízkých i vzdálených - lidé ztrácejí trpělivost s tím, že se nic víc nezměnilo... Když si vzpomenu, jaké sliby byly dány v roce 2019, je mi smutno z toho, co vidím a slyším."

Papež navázal na krátké projevy arcibiskupa Welbyho a skotského reverenda Greenshielda. Řekl, že "vystihli volání celého národa", který trpí válkou, chudobou a přírodními katastrofami. "Společně se k vám obracíme a přicházíme k vám a k tomuto lidu ve jménu Ježíše Krista, Knížete pokoje."

Proces usmíření v zemi se zdá být "paralyzován", sliby míru zůstávají "nenaplněny", poznamenal římský biskup. Ti, kdo jsou u moci, by se měli cítit jako "otcové a matky této mladé země", místo aby se chovali jako "páni". Stát patří "všem" a moc má "sloužit společnosti". Země se nesmí "zvrhnout ve hřbitov", ale měla by se "stát kvetoucí zahradou".

„Již dost bylo krveprolití, konfliktů, násilí a vzájemného obviňování. Zastavme ničení, je čas stavět! Zanechme čas války za sebou a nechme nastoupit čas míru!“

Papež brojil proti korupci ("nečestné peněžní transakce, klientelistické machinace"), vyzval k většímu demokratickému rozvoji země (především k respektování svobody projevu), podpořil více "svobodného prostoru" pro mladé lidi a větší zapojení žen, a to "také do politických rozhodovacích procesů". Kritizoval obchod se zbraněmi; Jižní Súdán potřebuje všechno možné,

"ale rozhodně ne další nástroje smrti". Trval na tom, že mírový proces nyní nesmí "upadnout zpět do setrvačnosti".

„Přátelé, je čas převést slova do praxe. Je čas zvrátit situaci, je čas odhodlat se k naléhavé a nezbytné změně. Proces míru a usmíření potřebuje nový impuls. Je třeba se sjednotit a pokročit v mírové dohodě.“

Teprve na konci svého šestistránkového projevu František pochválil svou hostitelskou zemi jako "stejně tak mladou jako milou". Jak sám prohlásil, jeho slova byla "zcela upřímná a přímá", ale požádal posluchače, aby věřili, že to pramení pouze z "náklonnosti a zájmu, s jakým sleduje jejich záležitosti".

„Kéž Pán nebes, který miluje tuto zemi, jí dopřeje novou éru míru a prosperity: Bůh žehnej Jižní Súdánské republice!“

V závěru pátečního programu se papež odebral na apoštolskou nunciaturu v Džubě, která jej hostí v době jeho pobytu v Jižním Súdánu a prozatím sídlí v administrativní budově spolu s jinými institucemi. Apoštolský nuncius, který tento úřad zastává také v Keni, sídlí v Nairobi. Brzy však vyroste na severu města budova nové nunciatury, na pozemku vedle semináře, jejíž základní kámen požehnal loni v červenci kardinál Pietro Parolin.

Setkání s biskupy, kněžími, jáhny, zasvěcenými muži a ženami a seminaristy v džubské katedrále svaté Terezie zahájilo druhý den papežova pobytu v Jižní Súdánské republice. Buďte milosrdnými pastýři, a nikoli kmenovými vůdci, proroky blízkosti, kteří se nehoní za náboženskou a společenskou prestiží, nabádal papež.

Ve své promluvě k biskupům, kněžím, jáhnům, zasvěceným mužům a ženám a seminaristům v katedrále svaté Terezie v Džubě papež František využil symbolu vod řeky Nil protékajících Jižním Súdánem, který ho inspiroval již předchozího dne, když hovořil k jižní Súdánským státním představitelům. Poukázal na Mojžíše, aby popsal některé užitečné pokyny pro ty, kdo jsou povoláni být pastýři v této zemi: "Mojžíš s holí v ruce, Mojžíš s

rozpřaženými rukama, Mojžíš se zdviženými rukama". František vyzval k zodpovědné reakci na Boží volání, díky níž se členové církve stávají pro lidi "nástroji spásy", neodvracejí se od jejich utrpení a jsou prorockou přítomností uprostřed jejich dějin.

"Dlouho jsem v sobě živil touhu se s vámi setkat; za to bych dnes chtěl Pánu poděkovat," byla první

Františkova slova po vyslechnutí dvou svědectví (diecézního kněze a řeholnice z kongregace Nejsvětějšího Srdce). Přítomno bylo asi 5 000 věřících, z toho tisíc uvnitř katedrály, ostatní venku. Některé skupiny poutníků putovaly na setkání s papežem až devět dní pěšky.

Papež uvedl, že se chce na vody Nilu podívat z biblické perspektivy, která často spojuje vodu s Božím působením, a

poznámenal, že do těchto vod se dnes "vylévají slzy lidí ponořených do utrpení a bolesti, sužovaných násilím".

Papež František poté jihosúdánské pastorační pracovníky vyzval, aby si položili otázku, "co to znamená být Božími služebníky" v dějinách poznamenaných válkou a chudobou, kde "tváře lidí, kteří jim byli svěřeni, jsou zbrázděny slzami bolesti?", a navrhl dva Mojžíšovy postoje k reflexi těm, kdo mu naslouchají: poddajnost a přímělnou modlitbu. Mojžíš byl poddajný vůči Boží iniciativě, prohlásil papež, i když nikoli od samého počátku, kdy se spoléhal jen na vlastní síly a na násilí odpovídal násilím. František komentoval, že někdy se něco podobného může stát i v životě kněží, jáhnů, řeholníků a řeholnic, zasvěcených mužů a žen, kteří důvěřují téměř výhradně ve svou vlastní zdatnost, anebo jako církev hledají odpověď na utrpení a potřeby lidí prostřednictvím lidských nástrojů, jako jsou peníze, chytrost, moc. Naše dílo však pochází od Boha: On je Pán a my jsme povoláni být poslušnými nástroji v jeho rukou, zdůraznil Svatý otec.

Později, při setkání s Bohem v hořícím keři, Mojžíš pochopí svůj omyl a nechá se Hospodinem "přitahovat a vést". Je to poddajnost, která nás nutí žít "obnoveným způsobem služby", v jejímž středu není vlastní vůle, ale Pánovo slovo. Před Dobrým pastýřem tak chápeme, že nejsme kmenoví vůdci, ale soucitní a milosrdní pastýři; nejsme páni lidí, ale služebníci, kteří se sklánějí, aby umyli nohy svým bratrům a sestrám; nejsme světská organizace, která spravuje pozemské statky, ale jsme společenství Božích dětí, vyzdvihl František.

Na postavě Mojžíše papež vedle poslušnosti zdůraznil postoj přímělny, což neznámá pouze přímělnou modlitbu, ale také se postavit "doprostřed situace". Mojžíš se totiž vžívá do dějin svého lidu a stává se mostem mezi Bohem a jeho lidem. Jak papež vysvětlil, naší první povinností není být dokonale organizovanou církví, ale církví, která ve jménu Krista stojí uprostřed života lidí a špiní si pro ně ruce. Svou službu nemáme vykonávat tak, že se budeme honit za náboženskou a společenskou prestiží, ale tak, že budeme kráčet uprostřed a společně, učit se naslouchat a vést dialog, spolupracovat mezi sebou navzájem a s laiky.

To rovněž obnáší pozvednout hlas proti nespravedlnosti a přetvářce, které drtí lidi a používají násilí k řízení obchodu ve stínu válečného konfliktu. Pastýři nemohou zůstat neutrální tváří v tvář bolesti způsobené nespravedlností a násilím, protože tam, kde je žena nebo muž poškozen ve svých základních právech, znamená to urážku Krista, podotkl římský biskup.

Tento služební postoj, v němž se duchovní stávají proroky, společníky, či přímluvci může vyžadovat samotný život. Papež poukázal na mnoho kněží, řeholníků a řeholnic, kteří se stali obětí násilí a útoků, při nichž přišli o život. Poznamenal, že obětovali své životy pro věc evangelia a jejich blízkost k bratrům a sestrám je úžasným svěděním, které nám zanechávají a které nás zve k pokračování jejich cesty. Jak totiž prohlásil svatý Daniel Comboni, misionář působící v Jižním Súdánu, "je zapotřebí odvážných a velkorysých duší, které umí trpět a umírat za Afriku", zakončil papež František setkání s jihosúdánskou církví v džubské katedrále.

V Džubě se František v doprovodu anglikánského primase Welbyho a moderátora Valného shromáždění Skotské církve Greenshieldse setkal v Sále svobody se zástupci obyvatel jednotlivých táborů.

"Jsem s vámi, trpím za vás a s vámi." František přišel mezi vysídlené obyvatele Jižního Súdánu, kteří ho přivítali v Síni svobody, přišli z tábora poblíž hlavního města i z jiných částí země, pro tuto příležitost si oblékli své nejlepší ozdoby, několik dní nacvičovali tance a písně. Papež je objímá slovy, která vyjadřují společnou touhu setkat se a která se dnes po dlouhém čekání naplňuje. Dívá se jim do očí, podává jim ruku, jim, obětem této země zničené násilím a nenávistí, vedle něj arcibiskup z Canterbury Welby a moderátor Skotské církve Greenshields, "bratři", kteří ho doprovázejí na "této pouti za mír". Pak jeho zvolání:

„Všechny se srdcem na dlani žádám: přijďme na pomoc Jižnímu Súdánu, nenecháme jeho lid, který tolik trpěl a trpí, samotný!”

Jejich oči se od papeže neodtrhnou, nerozumějí italsky, ale vědí, že mluví k nim a za ně, že je jejich hlasem. František znovu vyzývá vládce, aby ukončili všechny konflikty a vážně obnovili mírový proces, aby skončilo násilí a lidé se vrátili k důstojnému životu."

“Právě kvůli devastaci způsobené násilím a povodněmi musely miliony našich bratrů a sester, jako jste vy, včetně mnoha matek s dětmi, opustit svou zemi a své vesnice a domovy. Bohužel se v této sužované zemi stalo vysídlení nebo uprchlictví běžnou a kolektivní zkušeností.”

Pouze mír, stabilita a spravedlnost mohou těmto lidem zaručit "rozvoj a reintegraci", ale nemůžeme ztrácet čas, nemůžeme čekat:

„Obrovské množství dětí narozených v těchto letech poznalo pouze realitu táborů pro vysídlené osoby, zapomnělo vůni domova, ztratilo spojení se svou vlastí, se svými kořeny, se svými tradicemi.”

Budoucnost nemůže být v táborech pro vysídlené osoby, protože děti musí chodit do školy a hrát fotbal, odpovídá papež Josefovi, který je tlumočnickem utrpení těch nejmenších. Jihosúdánská společnost se musí otevřít, stát se jedním národem, mluvit všemi jazyky, kterými se v zemi mluví, naučit se přijímat ty, kteří jsou odlišní, znovu objevit smířené bratrství a budovat svou budoucnost společně s budoucností celého společenství:

“A je naprosto nezbytné vyhnout se marginalizaci skupin a vytváření ghett. Pro všechny tyto potřeby však existuje nutnost míru. A pomoc mnoha lidí, vlastně všech.”

V Jižním Súdánu přetrvává "největší uprchlická krize v Africe", František vyjmenovává dramata, která zemi sužují: 4 miliony vysídlených osob, dvě třetiny obyvatelstva postižené nedostatkem potravin a podvýživou, prognóza humanitární tragédie, která se hrozí zhoršit. Poté se obrací s poděkováním na Saru Beysolow Nyantiovou, zástupkyni zvláštního zástupce mise OSN v Jižním Súdánu, a opakuje její slova:

Matky, ženy jsou klíčem k přeměně země: pokud dostanou správné příležitosti, díky své pracovitosti a svému postoji vážit si života, budou schopny změnit tvář Jižního Súdánu, dát mu klidný a soudržný rozvoj!

Ženy, všechny, od dívek po babičky, musí být chráněny a respektovány, ceněny a ctěny, jinak nebudou mít žádnou budoucnost. Ekumenická pouť do Jižního Súdánu chce dát "křídla" naději těm, kteří ji nikdy neztratili, těm, kteří mají sílu modlit se a zpívat, těm, jejichž ruce jsou prázdné, ale srdce plné víry, těm, kteří navzdory tomu, že jsou zraněni bolestí, nepřestávají "snít o lepší budoucnosti", protože i z holé země vysídleného tábora se může zrodit nové osivo, které přinese ovoce.

„Rád bych vám řekl: jste zárodkem nového Jižního Súdánu, zárodkem plodného a prosperujícího růstu vaší země. Jste to vy, ze všech různých etnických skupin, vy, kteří jste trpěli a trpíte, ale nechcete na zlo odpovídat dalším zlem. Vy, kteří se rozhodujete pro bratrství a odpuštění, vytváříte lepší zítřek.”

Oběti bratrovražedného a ničivého násilí mohou být semeny naděje, stromy, které pohlcují znečištění násilí, aby vrátily kyslík bratrství, přestože jsou dnes "zasazeny" v nepohodlí a nejistotě, což jim však nebrání "zažít", že jsou "zakořeněny ve stejném lidství".

František vyzývá všechny k novému "příběhu setkání", aby opustili ten, který se vyznačuje násilím, a vydali se na cestu jiného, mírového příběhu, jehož předními stranami mohou být mladí lidé různých etnik:

„Jestliže konflikty, násilí a nenávist vytrhly z dobré paměti první stránky života této republiky, kéž jste to vy, kdo znovu napíše její mírovou historii! Děkuji vám za sílu vašeho ducha a za všechny vaše dobré skutky, které jsou Bohu tak milé a činí každý váš den vzácným.”

František děkuje všem, kdo pracují pro tuto zemi, od církevních společenství přes misionáře až po humanitární a mezinárodní organizace, zejména OSN, protože Jižnímu Súdánu, přestože má "území tak bohaté na zdroje", je třeba pomáhat zvenčí. Připomněl humanitární pracovníky, kteří tam přišli o život, a vysvětlil, že je třeba doprovázet obyvatelstvo "na cestě k rozvoji" a podporovat ho v samostatném růstu, například podporou zemědělství a chovu dobytka. Poslední papežova myšlenka směřuje ke všem uprchlíkům, kteří museli opustit zemi, k těm, kteří se nemohou vrátit, jejichž území bylo okupováno, přáním je, aby se "mohli vrátit a být protagonisty budoucnosti své země a přispívat k jejímu rozvoji konstruktivním a mírovým způsobem". A pak následovalo zvláštní požehnání všem dětem Jižního Súdánu, o které požádala Nyakuor Rebecca, malá vysídlená dívka z tábora v Džubě:

„My tři jako bratři udělíme požehnání: spolu s mým bratrem Justinem a mým bratrem Iainem udělíme požehnání společně. Kéž k vám spolu s ním doputuje požehnání mnoha křesťanských bratří a sester z celého světa, kteří vás obejmou a povzbudí, protože vědí, že

ve vás, ve vaší víře, ve vaší vnitřní síle a ve vašich snech o míru září celá krása lidského bytí.”

Tři děti z táborů pro vnitřně vysídlené osoby vyprávěly Františkovi své příběhy druhý den jeho apoštolské cesty do Jižního Súdánu. Slova vděčnosti a naděje, která nezakrývají mnohé těžkosti, jež denně zažívají, stejně jako tisíce dalších dětí jejich věku: nedostatek prostoru, chybějící domov a vzdělání, osamělost a touha po lepší budoucnosti, jejíž uskutečnění je možné pouze tehdy, bude-li vybudován mír.

Johnson nemá dostatek prostoru pro hraní fotbalu, ale také nemá školu. Jeho adresa je B2, respektive blok a sektor místa pro ochranu civilistů, kde žije. Josefovi je 16 let, z toho osm strávil v táboře. "Kdyby byl mír," říká, "užil bych si dětství." Rebecca je stejně jako ostatní "velmi šťastná", že má papeže před sebou, a to "navzdory jeho bolavému kolenu". Vděčnost, naděje, smutek, modlitba. To a mnoho dalšího zaznělo z úst dětí, s nimiž se papež setkal v táboře pro vnitřně vysídlené osoby v Džubě a jejichž svědectví předcházela jeho projevu.

Je to již deset let, co konflikty a rozsáhlé násilnosti v celé zemi přiměly lidi k útěku z domovů a hledání bezpečí. Mnoho z nich našlo útočiště poblíž základen mise OSN v Jižním Súdánu (UNMISS). Na několika místech v zemi, včetně Džuby, Melutu, Wau, Boru, Bentiu a Malakalu, se mise ujala obyvatelstva v místech pro ochranu civilistů. UNMISS pak postupně přesunula některá místa do konvenčních vysídlenecých táborů pod kontrolou vlády. V lednu žilo v táborech pro vnitřně vysídlené osoby v Džubě asi 33 000 lidí, což je o 2000 více než před rokem.

Po úvodní modlitbě moderátora Skotské církve Iaina Greenshieldse a promítnutí videa promluvily tři děti, které představovaly mladé vnitřně vysídlené osoby z mnoha jihosúdánských táborů. Rebecca žije v táboře v Džubě a řekla, že je "šťastná a poctěná", že může být před papežem. "Jsi dobrý vůdce, protože jsi navzdory bolavému kolenu přišel, abys byl s námi," říká na adresu Františka a připomíná odklad cesty, na kterou se tento lid obzvláště těšil. "Víme, že má děti rád a že vždy říká, že jsme důležití," dodala a zdůraznila, že "my, děti z Jižního Súdánu, opravdu rádi tančíme a zpíváme". To je způsob, jak "chválit Boha". A právě "ve jménu Ježíše" žádá Rebeka římského biskupa o "zvláštní požehnání pro všechny děti, abychom mohli společně růst v míru a lásce". Její hlas prozrazuje dojetí, holčička opakuje své "děkuji" a uzavírá: "Na tento den nikdy nezapomeneme."

Jeho rodiče nemají práci, strýc mu posílá pomoc, "abychom si mohli koupit oblečení". Chodí do třetí třídy, ale nezapomíná na mnoho vrstevníků, kteří tak nemohou činit, "protože není dost škol a učitelů pro všechny". Není zde ani "dostatek místa na hraní fotbalu". Čtrnáctiletý Johnson žije v táboře Malakal se svou matkou a otcem. "Mír je dobrý, problémy ne," připomíná a jasně vyjadřuje, co potřebuje on a mnoho, mnoho jeho vrstevníků: "Chceme mír, aby se lidé mohli vrátit do svých domovů, měli dobrou

budoucnost, chceme, aby se v kostele konaly modlitby, aby nám Bůh dovolil vrátit se do města Malakal". Město, domov, rodina: to vše je možné jen tehdy, když společně budujeme mír.

Šestnáct let, z nichž polovinu strávili v tábore ve městě Bentiu. Josefův příběh je příběhem chlapce, který byl předčasně povolán k dospělosti a nyní si uvědomuje, jaké drama prožívá. Jeho myšlenky se týkají

budoucnosti, ano, osobní, "ale i dalších dětí", protože ti, kdo poznali hlad a strach ze smrti, si přejí, aby se takové věci už nikdy neopakovaly. "Proč trpíme v tábore pro vysídlené? Kvůli probíhajícím konfliktům v naší zemi," říká. Jeho analýza je jasná, ví, že přežití není předem dané. "Já a moji rodiče jsme tu spolu s dalšími rodinami díky humanitární pomoci," ale "kdyby byl mír, zůstal bych doma". Josef žádá náboženské vůdce, aby se i nadále modlili za "definitivní mír", a nakonec se obrací s upřímnou výzvou k představitelům své země: "Přinášejte lásku, mír, jednotu a prosperitu".

"Volání po míru je samozřejmé." Uvedl to zástupce zvláštního zástupce generálního tajemníka v misi OSN v Jižním Súdánu, rezidentní a humanitární koordinátor pro tuto zemi. "Pracovníci pracují nepřetržitě, aby uspokojili naléhavé potřeby postižených komunit. Bezpečnostní problémy však často nutí humanitární pracovníky k přemístění a přerušování činnosti," přiznává, "nejnebezpečnějším prostředím pro humanitární pracovníky zůstává Jižní Súdán, následovaný Afghánistánem a Sýrií. Přesto je závazek absolutní. "To," zdůrazňuje, "není jen naše práce, ale také náš cíl. Jsme tu, abychom sloužili súdánskému lidu, vědomi si svých omezení, ale i s vědomím příležitostí. Připomíná, že v současné době žijí v zemi dva miliony vnitřně vysídlených osob a pak je tu stejný počet uprchlíků, kteří ze země emigrovali, a na závěr se obrací na papeže: "Vaše návštěva obnovuje mou naději, že společnými silami se obyvatelům Jižního Súdánu podaří dosáhnout míru a rozvinout potenciál této neuvěřitelné země.

V mauzoleu Johna Garanga v Džubě na závěr svého druhého dne pobytu v Jižním Súdánu promluvil papež František k věřícím shromážděným na ekumenické modlitbě. Poznamenal, že z jihosúdánské země, "zmítané násilím", se nyní "k nebi vznáší mnoho modliteb".

Papež František požádal všechny přítomné, aby se zamysleli nad třemi slovesy:

Prvním z nich je modlit se. Papež František poznamenal, že modlitba nám dává sílu jít vpřed, překonávat strach, zahlédnout i v temnotě spásu, kterou Bůh i nyní připravuje. Dodal, že "modlitba přináší lidem Boží spásu" a že přímluvná modlitba je typem modlitby, k jejímuž praktikování jsme jako pastýři svatého Božího lidu zvláště povoláni. Svatý otec vyzval všechny přítomné, aby se v tomto úsilí vzájemně podporovali.

"V rozmanitosti našich vyznání se cítíme být mezi sebou jednotní jako jedna rodina, která má povinnost modlit se za všechny."

Když hovořil o slovesu "pracovat", papež František poznamenal, že Boží pokoj není jen příměří uprostřed konfliktů, "ale bratrské společenství, které vychází ze sjednocování, a ne z pohlcování; z odpouštění, a ne z přemáhání; ze smířování, a ne z vnučování". Neúnavně pracujeme, vyzval papež, "na míru, k jehož budování nás vybízí Ježíšův a Otcův Duch: na míru, který integruje rozmanitost a podporuje jednotu v pluralitě".

„Ti, kdo se rozhodli pro Krista, volí vždy mír; ti, kdo rozpoutávají válku a násilí, zrazují Boha a popírají jeho evangelium. ... To, co nás Ježíš učí, je jasné, máme milovat všechny, protože každý je milován jako dítě našeho společného Otce v nebi.“

Třetím a posledním slovesem je "putovat". Papež poznamenal, že v této zemi se "křesťanské komunity hluboce angažují v podpoře procesů smíření", a poté vyjádřil svou vděčnost za toto "zářivé svědectví víry, které se rodí z uvědomění, vyjádřeného nejen slovy, ale i činy, že před jakýmikoliv historickými rozděleními zůstává jedna neměnná skutečnost, totiž že jsme křesťané". Když papež František hovořil o ekumenismu v Jižním Súdánu, označil tuto skutečnost za "vzácný poklad" a čin chvály pro Ježíšovo jméno.

„Kéž se svědectví jednoty mezi věřícími přelije na celý národ.“

Závěrem své promluvy papež František pronesl dvě závěrečná slova, kterými povzbudil obyvatele Jižního Súdánu, aby vytrvali na své cestě: paměť a odhodlání. Paměť znamená ujistit se, že "kroky, které děláte, jdou ve stopách těch, kteří šli před vámi. Závazek znamená putovat k jednotě, kde je láska konkrétní. Na závěr papež František poznamenal, že společně s arcibiskupem z Canterbury a moderátorem Skotské církve cestovali do Jižního Súdánu jako "poutníci, aby byli s vámi". "Milujme se neustále, ze srdce."

V mauzoleu Johna Garanga v Džubě se konala velká oslava víry: na místo se sjela asi pětina obyvatel hlavního města Jižního Súdánu, přes 100 000 lidí, aby se zúčastnili historické návštěvy papeže ve své zemi. Barevné šaty, mávajících vlajky a široké úsměvy na většinou mladých tvářích: papež František byl tuto neděli nadšeně přivítán také v areálu mauzolea Johna Garanga, což byl poslední bod programu jeho cesty do Konga a Jižního Súdánu. Předsedal mši, které se zúčastnili také jeho ekumeničtí spolupracovníci, canterburský arcibiskup Justin Welby a moderátor Skotské reformované církve Iain Greenshields. Papež využil této příležitosti a ve své poslední homilii během cesty po Africe vyslovil plamennou výzvu k míru pro obyvatele a úřady nejmladšího státu světa, který již léta trpí následky občanské války, jež se znovu a znovu vyhrcojuje. Zároveň lidem dodal odvahu a útěchu a ujistil trpící o jejich síle jako nositelů míru. Ke křesťanské víře se hlásí přibližně 60 % obyvatel Jižního Súdánu. Papež je chce přivést k naději s Ježíšem Kristem, který je "ukřižovaný v tolika z vás v této zemi", ale také "vítěz nad zlem a smrtí", řekl ve své homilii a vycházel ze slov apoštola Pavla v listu Korintským, který nechtěl "znát nic jiného" než ukřižovaného Ježíše.

„Tato země, krásná a zmučená, potřebuje světlo, kterým je každý z vás!“

Slova, kterými se apoštol Pavel obrátil na komunitu v Korintu ve druhém čtení, bych si dnes rád přivlastnil a opakoval je před vámi: „Když jsem k vám přišel hlásat svědectví o Bohu, nepřišel jsem s nějakou zvláštní výřečností nebo moudrostí. Když jsem k vám přišel hlásat svědectví o Bohu, nepřišel jsem s

nějakou zvláštní výřečností nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že u vás nechci znát nic jiného než Ježíše Krista, a to ukřižovaného.“ (1 Kor 2,1-2).

Ano, Pavlovo rozechvění je i mým, když jsem zde s vámi ve jménu Ježíše Krista, Boha lásky, Boha, který svým křížem přinesl pokoj; Ježíše, Boha ukřižovaného za nás všechny; Ježíše, ukřižovaného v těch, kteří trpí; Ježíše, ukřižovaného v životech mnoha z vás, mnoha lidí v této zemi; Ježíše Zmrtvýchvstalého, vítěze nad zlem a smrtí.

Přicházím k vám, abych vám hlásal, abych vás v Něm utvrdil, protože hlásání Krista je zvěstí naděje: On totiž zná úzkosti i očekávání, která nesete v srdci, radosti a námahy, které poznamenávají váš život, temnoty, které na vás doléhají, i víru, kterou jako zpěv v noci vznášíte k nebi. Ježíš vás zná a miluje vás; zůstaneme-li v něm, nemusíme se bát, neboť i pro nás se každý kříž promění ve vzkříšení, každý smutek v naději, každý nárek v tanec.

Proto bych se chtěl zastavit u slov o životě, která nám dnes adresoval náš Pán Ježíš v evangeliu: „Vy jste sůl země [...]. Vy jste světlo světa“ (Mt 5,13.14). Co tyto obrazy říkají nám, Kristovým učedníkům?

Především jsme *solí země*. Sůl se používá k dochucení jídla. Je to neviditelná přísada, která dodává všemu chuť. Právě proto se od dávných dob považuje za symbol moudrosti, tedy té ctnosti, kterou nelze vidět, ale která dává životu chuť a bez které se život stává mdlým, bez chuti. Ale o jaké moudrosti nám Ježíš mluví? Tento obraz soli používá hned poté, co učedníkům pronesl blahoslavenství: a tak chápeme, že ona jsou solí života křesťana. Blahoslavenství totiž přinášejí na zem nebeskou moudrost: převracejí kritéria světa a běžného způsobu myšlení. A co říkají? Ve zkratce praví, že chceme-li být blahoslavení, tedy plně šťastní, nemáme se snažit být silní, bohatí a mocní, nýbrž pokorní, tiší a milosrdní; nemáme nikomu ubližovat, ale máme být tvůrci pokoje pro všechny. Toto - říká nám Ježíš - je moudrost učedníka, a to, co dává chuť zemi, kterou obýváme. Pamatujme: budeme-li uplatňovat blahoslavenství, budeme-li ztělesňovat Kristovu moudrost, dáme dobrou chuť nejen svému životu, ale také společnosti a zemi, ve které žijeme.

Sůl však kromě toho, že dodává chuť, má i další funkci, která byla v Kristových časech podstatná: uchovávat potraviny, aby se nezkažily a nezplesnivěly. Bible však říká, že

existuje jeden „pokrm“, základní dobro, které je třeba zachovat před všemi ostatními: smlouva s Bohem. Proto se v těch dobách vždy, když se přinášela oběť Pánu, přidávalo trochu soli. Jen si poslechněme, co o tom říká Písmo: „Každý svůj obětní dar z obilí osolíš solí. Nesmíš ponechat svou obilnou oběť bez soli smlouvy svého Boha. S každým svým obětním darem přineseš sůl.“ (Lv 2,13). Sůl tak připomínala prvořadou potřebu zachovat pouto s Bohem, protože on je nám věrný, jeho smlouva s námi je neporušitelná, nezrušitelná a trvalá (srov. Nm 18,19; 2 Kr 13,5). Ježíšův učedník, coby sůl země, je proto svědkem smlouvy, kterou on uzavřel a kterou slavíme při každé mši svaté: nové, věčné, neporušitelné smlouvy (srov. 1 Kor 11, 25; Žid 9), lásky k nám, kterou nemohou narušit ani naše nevěrnosti.

Bratři a sestry, jsme svědky tohoto divu. V dávných dobách, kdy lidé nebo národy navazovaly mezi sebou přátelství, často ho uzavíraly výměnou špetky soli; my, kteří jsme solí země, jsme povoláni svědčit o smlouvě s Bohem s radostí, s vděčností, ukazující, že jsme lidé schopni vytvářet pouta přátelství, žít bratrsky, budovat dobré lidské vztahy, abychom zabránili vládě korupce zla, nákaze rozdělení, špině nespravedlivých obchodů, ráně bezpráví.

Dnes bych vám chtěl poděkovat, že jste solí země v této zemi. A přece tváří v tvář tolika ranám a násilí, které živí jed nenávisti, nepravosti, která způsobuje bídu a chudobu, se vám však může zdát, že jste malí a bezmocní. Ale když vás přepadne pokušení cítit se nedostačujícími, zkuste se podívat na sůl a její drobná zrnka: je to malá přísada a po položení na talíř se ztratí, rozplyne se, ale právě tak dodá chuť celému obsahu. Tak i my křesťané, i když jsme křehcí a nepatrní, i když se naše síly zdají zanedbatelné tváří v tvář velikosti problémů a slepé zuřivosti násilí, můžeme rozhodujícím způsobem přispět ke změně dějin. Ježíš chce, abychom to dělali jako sůl: stačí špetka, která se rozpustí a dodá celku jinou chuť. Nemůžeme tedy vycouvat, protože bez toho mála, bez našeho mála, všechno ztrácí chuť.

Začněme právě od toho mála, od toho podstatného, od toho, co se neobjevuje v učebnicích dějin, ale mění dějiny: ve jménu Ježíše, jeho blahoslavenství, odložme zbraně nenávisti a pomsty a sáhněme po modlitbě a lásce; překonejme ty antipatie a averze, které se časem staly chronickými a hrozí, že postaví proti sobě kmeny a etnické skupiny; naučme se přikládat na rány sůl odpuštění, která pálí, ale hojí. A i když srdce krvácí pro křivdy, kterých se nám dostalo, zřekněme se jednou provždy touhy zlem odpovídat na zlo a bude nám v nitru dobře; přijímejme a milujme se navzájem upřímně a velkodušně, jak to s námi dělá Bůh. Uchovejme si to dobré, čím jsme, nenechme se pokazit zlem!

Přejdeme k druhému obrazu, který Ježíše použil, světlu: *Vy jste světlo světa*. jedno slavné proroctví říká o Izraeli: „dám tě *národům jako světlo*, aby se má spása rozšířila až do končin země.“ (Iz 49,6). Nyní se to proroctví naplnilo, neboť Bůh Otec poslal svého Syna a on je světlem světa (srov. Jan 8,12), pravým světlem, které osvěcuje každého člověka a každý národ, světlem, které září v temnotách a rozptyluje mraky jakékoli temnoty (srov. Jan 1,5.9). Ale sám Ježíš, světlo světa, říká svým učedníkům, že i oni jsou *světlem světa*. Tím se říká, že my, přijetím Kristova světla, světla, kterým je Kristus, se stáváme zářivými, vyzářujeme Boží světlo!

Ježíš dodává: „Nemůže se skrýt město položené na hoře. A když se svítlna rozsvítí, nestaví se pod nádobu, ale na podstavec, takže svítí všem v domě.“ (Mt 5,15). I v tomto případě jde o obrazy v těch dobách známé: vesnice v Galileji byly na kopcích, dobře

viditelných zdaleka; a svítilny v domech se dávaly vysoko, aby svítily do všech koutů místnosti; když je bylo třeba zhasnout, zakryli je hliněnou nádobou zvanou „míra“, která způsobil, že plamen neměl kyslík, až nakonec zhasl.

Bratři a sestry, Ježíšova výzva být světlem světa je jasná: my, kteří jsme jeho učedníky, jsme povoláni zářit jako město zbudované na výšině, jako svícen, jehož plamen nesmí nikdy zhasnout. Jinými slovy, než se obávat temnot, které nás obklopují, než doufat, že se něco kolem nás rozjasní, jsme povinni zářit, osvětlovat svým životem a prací města, vesnice a místa, kde bydlíme, lidi, které navštěvujeme, činnosti, které provádíme.

Pán nám k tomu dává sílu, sílu být v Něm světlem pro všechny; aby všichni mohli vidět naše dobré skutky a když je uvidí - připomíná Ježíš -, s úžasem se otevřou Bohu a vzdají mu slávu (srov. v.16): žijeme-li jako synové a bratři na zemi, lidé objeví, že mají Otce v nebesích. Proto se od nás žádá, abychom hořeli láskou: ať se nestane, že by naše světlo zhaslo, že by se z našeho života vytratil kyslík lásky, že by skutky zla vzali našemu svědectví čistý vzduch. Tato země, krásná a zmučená, potřebuje světlo, které má každý z vás, či spíše světlo, kterým je každý z vás!

Milovaní, přeji vám, abyste byli solí, která se šíří a rozplývá velkorysostí, aby ochutila Jižní Súdán bratrskou chutí evangelia. Přeji vám, abyste byli zářivými křesťanskými společenstvími, která jako města na výšinách vrhají světlo dobra na všechny a ukazují, že je krásné a možné žít nezištně, mít naději a společně budovat smířenou budoucnost. Bratři a sestry, jsem s vámi a přeji vám, abyste zakusili radost z evangelia, chuť a světlo, které chce Pán, „Bůh pokoje“ (Flp 4,9), „Bůh veškeré útěchy“ (2 Kor 1,3), vylít na každého z vás.

Jsem vděčný vám všem, bratři a sestry, kteří jste sem přišli ve velkém počtu z různých koutů a mnozí cestovali mnoho hodin, ne-li dní! Kromě náklonnosti, kterou jste mi projevíli, vám děkuji za vaši víru, za vaši trpělivost, za všechno dobré, co děláte, a za úsilí, které nabízíte Bohu, aniž byste se nechali odradit a věděli, jak jít vpřed. V Jižním Súdánu existuje odvážná církev, příbuzná té súdánské, jak nám připomněl arcibiskup, který zmínil postavu svaté Josefiny Bakhity: velké ženy, která s Boží milostí snášené utrpení proměnila v naději. «Naději, která se pro ni zrodila a která ji "vykoupila", si nemohla nechat pro sebe; tato naděje měla oslovit mnohé, oslovit každého“, napsal Benedikt XVI. (encyklika Spe Salvi, 3). Naděje je slovo, které bych chtěl každému z vás zanechat, jako dar, o který se podělíte, jako semeno, které nese ovoce. Jak nám připomíná postava svaté Josefiny, naděje, zvláště zde, je ve znamení žen a já bych chtěl zvláštním způsobem poděkovat a požehnat všem ženám této země.

*Jste v mém srdci, jste v našich srdcích, jste v srdcích křesťanů na celém světě!
Nikdy neztrácejte naději. A neztrácejte příležitost budovat mír."*

Tato slova povzbuzení byla posledními veřejnými výroky, které papež František pronesl na jihosúdánské půdě na závěr své 40. zahraniční apoštolské cesty. Letadlo s papežem a více než 70 novináři odletělo z mezinárodního letiště v Džubě v 11:56 místního času na zpáteční cestu do Říma.

TISKOVÁ KONFERENCE NA ZPÁTEČNÍ CESTĚ DO ŘÍMA

Při zpátečním letu z Jižního Súdánu se k papeži Františkovi na tiskové konferenci připojují arcibiskup z Canterbury a moderátor Skotské církve.

ARCIBISKUP WELBY

V lednu 2014 jsme s manželkou navštívili Jižní Súdán v rámci cesty do anglikánského společenství a po příjezdu nás arcibiskup požádal, abychom se vydali do města Bor, kde v té době již pět týdnů probíhala občanská válka a byla velmi krutá. Když jsme přijeli do Boru na letiště, u brány byla první těla, v té době bylo v Boru 5 000 nepohřbených těl, byla tam OSN,

šli jsme do katedrály, kde byli všichni kněží zabiti a ženy znásilněny a zavražděny. Byla to hrozná situace. Cestou domů jsme oba s manželkou cítili hluboké volání, abychom zjistili, co můžeme udělat pro podporu obyvatel Jižního Súdánu, a od té doby jsme při jednom z pravidelných setkání s papežem Františkem, které mám tu čest mít, hodně mluvili o Jižním Súdánu a rozvíjeli jsme myšlenku rekolekce ve Vatikánu. Můj tým v Lambethu a Vatikán spolupracovali, navštívili Jižní Súdán v roce 2016, pracovali na místě a spolupracovali s vedoucími představiteli, aby se pokusili tuto návštěvu zorganizovat. Moje žena pracovala s vedoucími komunit a manželkami biskupů. Navštívili jsme vedoucí představitele v exilu v Ugandě. V roce 2018 se ukázalo, že existuje možnost návštěvy na začátku roku 2019 a podařilo se to, byl to zázrak, že se to podařilo. Jeden ze dvou viceprezidentů byl v Chartúmu v domácím vězení, vzpomínám si, jak jsem 36 hodin předtím na školním parkovišti v Nottinghamu mluvil s generálním tajemníkem OSN o tom, aby mu vydal vízum, což se mu skvěle podařilo, a podařilo se mu odletět těsně před uzavřením vzdušného prostoru kvůli převratu. Klíčovým momentem setkání v roce 2019 bylo samozřejmě nezapomenutelné gesto papeže, který poklekl a políbil nohy lídrů, aby je poprosil o mír, a oni se mu v tom pokoušeli zabránit. Byl to mimořádně pozoruhodný okamžik. Vedli jsme náročné diskuse, ale nakonec se odhodlali obnovit mírovou dohodu a myslím, že papežův krok byl klíčovým momentem, bodem obratu. Ale jak říkají koučové, jste spokojení až do příštího zápasu. A covid odložil ten další zápas. Myslím, že výsledkem byla ztráta dynamiky. Když jsme přijeli na tuto návštěvu, týmy stále pracovaly, ale měly menší důvěru než v roce 2019. Tuto návštěvu jsem však zakončil s hlubokým pocitem povzbuzení, ani ne tak proto, že došlo k průlomům, ale protože jsem měl pocit, jak říkal papež, že srdce mluví k srdci. Na různých setkáních nedocházelo ke kontaktu na intelektuální úrovni, ale srdce mluvilo k srdci. A na střední a základní úrovni se to rozjíždí a nyní potřebujeme, aby vedení vážně změnilo názor. Musí se dohodnout na procesu, který povede k mírovému přechodu. Veřejně jsme jim řekli, že oproti obrovskému množství zbraní je třeba vyvinout úsilí v boji proti korupci a pašování. To bude vyžadovat další spolupráci s Vatikánem a s Trojkou, aby se tyto otevřené dveře, které nejsou tak otevřené,

jak bych si přál, ale jsou otevřené, otevřely dokořán a dosáhlo se pokroku. Za dva roky budou volby, do konce roku 2023 potřebujeme vážný pokrok.

MODERÁTOR GREENSHIELDS

Moje zkušenost je velmi odlišná, v Jižním Súdánu jsem byl poprvé, ale můj předchůdce tam byl a považoval ho za zranitelný. Smíření bylo jádrem setkání, které jsme měli v roce 2015. Jako presbyteriánská církev jsme pomáhali jihosúdánským uprchlíkům. Na této cestě, jak už bylo řečeno, byla pravda vyřčena od srdce. Situace je nyní jasná, činy mluví hlasitěji než slova. Vláda nás pozvala do místnosti a my jsme se zavázali, že uděláme vše pro to, abychom tuto situaci změnili, setkáme se s našimi partnery a nyní žádáme ty, kteří mohou něco změnit, aby urychleně zahájili tento proces.

PRVNÍ OTÁZKA

Jean-Baptiste Malenge (RTCE-Radio Catholique Elikya ASBL)

Svatý otče, dlouho jste toužil navštívit KDR... viděl jste, jakou radost... jaký význam má dohoda podepsaná v roce 2016 mezi Svatým stolcem a KDR o vzdělávání a zdravotnictví...

PAPEŽ FRANTIŠEK

Tuto dohodu neznám, je tu Státní sekretariát, který se k tomu může vyjádřit. Víím jen, že v nedávné době došlo k dohodě. Na to ale nemohu odpovědět. Nevím ani, jak se liší ta nová, která je na cestě, tyto věci dělá Státní sekretariát nebo arcibiskup Gallagher a ti jsou dobří v uzavírání dohod pro dobro všech. V Kongu jsem viděl velkou touhu jít kupředu, velkou kulturu. Před příjezdem sem před několika měsíci jsem se prostřednictvím zoomu setkal s velmi inteligentními africkými univerzitními studenty, máte lidi s vynikající inteligencí, to je jedno z vašich bohatství, inteligentní mladí lidé, a vy jim musíte dát prostor, ne jim zavírat dveře. Máte tolik přírodního bohatství, které láká k tomu, aby lidé přišli do Konga a vykořisťovali ho, promiňte mi to slovo. Existuje tato představa: Afriku je třeba vykořisťovat. Někdo říká - nevím, jestli je pravda -, že země, které měly kolonie, poskytly nezávislost od podlahy nahoru, ne dolů, přicházejí totiž stále za nerostnými surovinami. Ale myšlenku, že Afriku musíme vykořisťovat, musíme odbourat. A když mluvíme o vykořisťování, tak mě to zasáhne. Problém Východu přináší bolest. Měl jsem možnost setkat se s oběťmi té války, zraněnými, lidmi s amputovanými končetinami, s tolika bolestmi, a to vše proto, aby si někdo vzal to bohatství: to nejde, to nejde. Kongo má takový potenciál.

ARCIBISKUP WELBY

Neznám Východ tak dobře, moje žena pracovala se ženami v konfliktu, ale v roce 2018 jsem hodně cestoval, těsně před covidem, a chci z celého srdce souhlasit s tím, co Jeho Svatost řekla: musíme si ujasnit, že Kongo není hřištěm pro hru velmocí, vše kvůli ziskům malých těžebních společností, které se chovají nezodpovědně, když provádějí důlní těžbu, využívají dětské vojáky, unášejí lidi, znásilňují ve velkém měřítku a jednoduše pustoší zemi, která by měla být jednou z nejbohatších na světě a mohla by pomoci zbytku Afriky. Země byla mučena, získala politickou nezávislost, ale žádnou ekonomickou nezávislost.

Během eboly jsme školili faráře, jak se vypořádat s ebolou, církve odvádí mimořádnou práci, katolická církev odvádí mimořádnou práci, projekt Velkých jezer je úžasný, ale velmocí musí říci: Afrika a zejména Kongo mají tolik těch zdrojů, které zbytek světa potřebuje, pokud chce zbytek světa provést ekologickou transformaci a zachránit planetu před klimatickými změnami, že jedinou cestou, jak toho dosáhnout, je nebarvit si ruce krví, usilovat o mír Konga a ne o svou prosperitu.

MODERÁTOR GREENSHIELDS

Moje zkušenosti z rozvojových zemí ukazují, že pro podporu rozvoje je třeba uznat práva žen, a zejména mladých žen.

DRUHÁ OTÁZKA

Jean-Luc Mootosamy (CAPAV)

Jsmo svědky toho, že násilí neustává navzdory desetiletím přítomnosti misí OSN. Jak můžete společně pomoci při prosazování nového modelu intervencí vzhledem k rostoucímu pokušení mnoha afrických zemí vybrat si k zajištění své bezpečnosti jiné partnery, kteří nemusí respektovat mezinárodní zákony, jako jsou některé soukromé ruské společnosti nebo jiné organizace, například v oblasti Sahelu?

PAPEŽ FRANTIŠEK

Problematika násilí je každodenním tématem. Právě jsme to viděli v Jižním Súdánu. Je bolestné vidět, jak je násilí vyvoláváno. Jedním z problémů je prodej zbraní. Arcibiskup Welby k tomu také něco řekl. Prodej zbraní: myslím, že je to největší mor na světě. Obchod... prodej zbraní. Někdo, kdo tomu rozumí, mi řekl, že bez prodeje zbraní po dobu jednoho roku by skončil hlad ve světě. Nevím, jestli je to pravda. Na vrcholu je však dnes prodej zbraní. A to nejen mezi velmocemi. I do těchto chudých lidí... zasévají válku. Je to kruté. Řeknou jim: "Jděte do války!" a dají jim zbraně. Protože za tím stojí ekonomické zájmy na využívání půdy, nerostných surovin a bohatství. Je pravda, že kmenové uspořádání v Africe nepomáhá. Teď opravdu nevím, jak je to v Jižním Súdánu. Myslím, že je tam také. Mezi jednotlivými kmeny je však třeba vést dialog. Vzpomínám si, když jsem byl v Keni na plném stadionu. Všichni povstali a proklamovali "ne tribalismu, ne tribalismu". Každý má svou vlastní historii, existují stará nepřátelství, odlišné kultury.

Je ale také pravda, že prodejem zbraní vyvoláte boj mezi kmeny a pak válku obou kmenů využijete. To je ďábelské. Jiné slovo mě nenapadá. Je to ničení: ničení stvoření, ničení člověka, ničení společnosti. Nevím, jestli se to děje i v Jižním Súdánu, ale v některých zemích se to děje: děti jsou verbováni do milicí a bojují s dalšími dětmi.

Když to shrnu, myslím, že největším problémem je touha zmocnit se bohatství této země - koltanu, lithia... těchto věcí - a prostřednictvím války, pro kterou prodávají zbraně, také vykořisťují děti.

MODERÁTOR GREENSHIELDS

Jedním z problémů, které vyvstávají, je vysoká míra negramotnosti: lidé nemají jasnou představu o tom, kdo jsou, kde se nacházejí a jak se mohou informovaně rozhodovat.

Rozhodně je třeba to překonat a odstranit rozdělení pomocí dialogu. Chci vám říci malý příběh o Skotsku: moje země byla nábožensky hluboce rozdělena, došlo k hroznému násilí, hroznému rozdělení, pak začal proces dialogu mezi námi - skotskou církví a katolíky -, který loni vedl k podepsání deklarace o přátelství, s níž bychom chtěli jít společně v našich rozdílech, ale také se shodnout na tom, na čem se shodneme, a teprve pak můžete zbourat zdi. Vzdělávání z tohoto hlediska pomáhá.

ARCIBISKUP WELBY

Řekl jste OSN nebo něco jiného, ale není to "nebo", je to "a": to, co církve přináší, není jen poskytování sítí, které nejsou zkorumpované, takže pomoc se dostává do zemí a pomáhá překračovat hranice, které rozdělují dvě válčící strany. V sobotu arcibiskup pohřbil dvacet lidí, což mělo velký význam. Je to změna srdce, a to byl smysl této návštěvy. Před 100 lety spolu Nuerové a Dinkové neustále válčili, byla to kultura pomsty, zejména Nuerové byli vždy ... mezi sebou. Nebyla to vláda, která způsobila změnu, ale církve, které přispěly ke změně srdce, když lidé přijali víru v Krista a uvědomili si, že lze žít i jinak. Po této návštěvě se očekává nejen velká aktivita, ale také to, že Duch Boží přinese lidu Jižního Súdánu nového ducha smíření a uzdravení.

TŘETÍ OTÁZKA

Claudio Lavanga (NBC NEWS)

Svatý otče, Vás jsem se chtěl zeptat, protože arcibiskup Welby připomněl onen neuvěřitelný okamžik v roce 2019, kdy jste poklekl před představiteli Jižního Súdánu, aby je požádal o mír, bohužel za čtrnáct dní bude první výročí jiného strašného konfliktu, toho na Ukrajině, a moje otázka zní: Byl byste připraven učinit stejné gesto vůči Vladimíru Putinovi, kdybyste měl možnost se s ním setkat, protože jeho výzvy k míru zatím narážejí na hluché uši? A chtěl jsem se vás všech tří zeptat, zda byste nechtěli společně apelovat na mír na Ukrajině, protože je to vzácný okamžik, kdy jste spolu všichni tři?

PAPEŽ FRANTIŠEK

Jsem otevřen setkání s oběma prezidenty, jak s ukrajinským, tak s ruským, jsem otevřen setkání. Pokud jsem nejel do Kyjeva, bylo to proto, že v té době nebylo možné jet do Moskvy, ale vedl jsem dialog, skutečně jsem druhý den války šel na ruské velvyslanectví, abych řekl, že chci jet do Moskvy a mluvit s Putinem, pokud bude existovat alespoň malý prostor pro jednání. Ministr Lavrov odpověděl, že si toho váží, ale že "uvidíme později". To gesto bylo něco, o čem jsem si myslel, že "to dělám pro něj". Ale gesto setkání v roce 2019 nevím, jak k němu došlo, ale nebylo promyšlené, a věci, které nebyly promyšlené, nemůžete opakovat, je to Duch, který vás tam vede, nemůžete to vysvětlit, tečka. A také jsem na to už zapomněl. Byla to služba, byl jsem nástrojem nějakého vnitřního impulsu, ne plánovaná věc. Dnes jsme v této situaci, ale není to jediná válka, chtěl bych učinit zadost spravedlnosti: dvanáct až třináct let se válčí v Sýrii, více než deset let se válčí v Jemenu; vzpomeňte si na Myanmar, na ubohé Rohingy, kteří cestují po celém světě, protože byli vyhnáni ze své vlasti. Všude v Latinské Americe je tolik válečných ohnisek! Ano, jsou důležitější války kvůli hluku, který dělají, ale nevím, celý svět je ve válce a v sebedestrukci. Musíme se vážně zamyslet: je v sebedestrukci. Zastavme se včas, protože

jedna bomba vám přivolá další, větší a ještě větší, a v té eskalaci nevíte, kde skončíte. Musíte mít chladnou hlavu. Jeho Milost i biskup Greenshields pak mluvili o ženách, ale ženy, viděl jsem je v Jižním Súdánu: rodí děti, někdy jsou samy, ale mají sílu vytvořit zemi, ženy jsou silné. Muži jdou bojovat, jdou do války, a tyhle dámy se dvěma, třemi, čtyřmi, pěti dětmi jdou dál, viděl jsem je v Jižním Súdánu. A když už mluvíme o ženách, chtěl bych říct slovo řeholnicím, řeholnicím, které se do věcí vkládají, některé z nich jsem viděl tady v Jižním Súdánu, a pak při dnešní mši jste slyšeli jména tolika řeholnic, které byly zabity..... Vraťme se k síle ženy, musíme ji brát vážně a nepoužívat ji jako reklamu na make-up: prosím, to je urážka ženy, žena je pro větší věci! Co se týče druhého bodu, který jsem vám již řekl, podívejme se na války, které jsou ve světě.

ARCIBISKUP WELBY

Pokud jde o Rusko, Putina a Ukrajinu, kde jsem byl na přelomu listopadu a prosince, nemám k tomu opravdu co dodat, snad jen to, že tato válka je v rukou pana Putina, mohl by ji zastavit stažením a příměřím a následně jednáním o dlouhodobých dohodách. Je to strašná a děsivá válka, ale chci říci, že souhlasím s papežem Františkem, je mnoho jiných válek, každých několik týdnů mluvím s hlavou naší církve v Myanmaru, mluvil jsem s představiteli naší církve v Nigérii, kde bylo včera zabito 40 lidí, mluvil jsem s mnoha lidmi po celém světě. Naprosto souhlasím se Svatým otcem, že válka skončí se zapojením žen a mladých lidí, a to z důvodů, které uvedl.

ČTVRTÁ OTÁZKA

Bruce De Galzain (Radio France)

Svatý otče, před odjezdem na svou apoštolskou cestu jste odsoudil kriminalizaci homosexuality. V Jižním Súdánu a Kongu ji rodiny nepřijímají. Tento týden jsem se v Kinshase setkal s pěti homosexuály, z nichž každý byl odmítnut, a dokonce vyhnán ze své rodiny - vysvětlili mi, že jejich odmítnutí pramení z náboženské výchovy jejich rodičů - někteří z nich jsou odváděni ke kněžím exorcistům, protože jejich rodiny věří, že jsou posedlí nečistými duchy. Moje otázka Svatý otče: co řeknete rodinám v Kongu a Jižním Súdánu, které stále odmítají své děti, a co řeknete kněžím, biskupům?

PAPEŽ FRANTIŠEK

Mluvil jsem na toto téma na dvou cestách, nejprve (po návratu, pozn. red.) z Brazílie: pokud je člověk s homosexuálními sklony věřící, hledá Boha, kdo jsem já, abych ho soudil? To jsem řekl na této cestě. Za druhé, když jsem se vracel z Irska, byla to trochu problematická cesta, protože ten den vyšel dopis toho chlapce... ale tam jsem rodičům jasně řekl: děti s touto orientací mají právo zůstat doma, nemůžete je vyhodit z domu. A nedávno jsem něco řekl, už si nepamatuji přesně, v rozhovoru pro Associated Press. Kriminalizace homosexuality je problém, který nesmí být tolerován. Odhad je takový, že víceméně padesát zemí tak či onak zavádí tuto kriminalizaci - říkají mi že i víc, ale řekněme, že nejméně padesát - a dokonce některé z nich - myslím, že je to deset, mají trest smrti, otevřeně či skrytě, ale trest smrti. To není správné, lidé s homosexuálními sklony jsou Boží děti, Bůh je miluje, Bůh je doprovází. Je pravda, že někteří jsou v takovém stavu kvůli různým nežádoucím situacím, ale odsuzovat takového člověka je hřích,

kriminalizovat lidi s homosexuálními sklony je nespravedlnost. Nemluvím o skupinách, ale o lidech. Někteří říkají: dělají skupiny, které dělají hluk - já mluvím o lidech, lobby jsou něco jiného, já mluvím o lidech. A myslím, že Katechismus katolické církve říká: neměli by být odsouváni na okraj. Myslím, že v tomto bodě je věc jasná.

ARCIBISKUP WELBY

Nemohlo vám uniknout, že v anglikánské církvi se o tomto tématu v poslední době docela dost mluví... včetně poměrně rozsáhlé debaty v parlamentu. Chci říci, že bych si přál, abych mluvil s takovou elegancí a jasností jako papež. Naprosto souhlasím s každým jeho slovem, a pokud jde o její kriminalizaci, anglikánská církev, anglikánské společenství, přijalo dvě rezoluce proti kriminalizaci, ale to ve skutečnosti nezměnilo smýšlení velkého počtu lidí. V příštích čtyřech dnech na generální synodě to bude hlavní téma diskuse a já určitě budu citovat to, co Svatý otec nádherně a přesně řekl.

MODERÁTOR GREENSHIELDS

Chci jen říci, že při čtení čtyř evangelií: Kde vidím, jak Ježíš někoho vyhání? Nenacházím ve čtyřech evangeliích nic jiného než Ježíšovo vyjádření lásky ke všem lidem, a tu můžeme jako křesťané dát každému člověku v jakékoli situaci.

PÁTÁ OTÁZKA

Alexander Hecht (ORF TV)

Otázka na papeže: v posledních dnech se hodně mluví o jednotě, došlo i k demonstraci jednoty křesťanstva, v Jižním Súdánu, dokonce i jednoty samotné katolické církve, chtěl bych se vás zeptat, zda máte pocit, že po smrti Benedikta XVI. je to pro vás ve vaší práci a ve vašem poslání těžší, protože se zvýšilo napětí mezi jednotlivými křídly katolické církve?

PAPEŽ FRANTIŠEK

K tomu bych rád řekl, že jsem s papežem Benediktem mohl mluvit o všem a vyměnit si názory. Vždycky mi stál po boku, podporoval mě, a když měl nějaké potíže, řekl mi to a promluvili jsme si. Nebyly žádné problémy. Jednou jsem mluvil o manželství homosexuálních osob, o tom, že manželství je svátost a že nemůžeme udělit svátost, ale že existuje možnost zajištění majetku prostřednictvím občanského práva, což začalo ve Francii... každá osoba může uzavřít občanský svazek, ne nutně pár. Například staré dámy v důchodu... protože vám to umožní spoustu věcí. Jeden člověk, který si o sobě myslí, že je velký teolog, zašel prostřednictvím přítele papeže Benedikta za ním a podal na mě stížnost. Benedikt se nezalekl, zavolal si čtyři špičkové kardinály teology a řekl: "Vysvětlíte mi to!" A oni mu to vysvětlili. A tak příběh skončil. Je to anekdota, která ukazuje, jak se Benedikt choval, když se objevila stížnost. Některé příběhy, které se vyprávějí, že Benedikt byl rozhořčen tím, co nový papež udělal, jsou příběhy z "tiché pošty" ... jsou to "čínské historiky". Naopak, Benedikta jsem konzultoval, když jsem chtěl učinit některá rozhodnutí. A on souhlasil. Souhlasil. Domnívám se, že Benediktova smrt byla zneužita lidmi, kteří chtějí přivést vodu na svůj mlýn. A ti, kteří zneužívají člověka tak dobrého, tak Božího, skoro bych řekl svatého otce Církve, bych řekl, že jsou to lidé

neetičtí, jsou to spíše partajníci, ne lidé církve... všude vidíte tendenci dělat z teologických pozic partaje. Tyto věci se zhrouťí samy, nebo pokud nepadnou, půjdou dál, jako se to stalo už mnohokrát v dějinách církve. Chtěl jsem jasně říci, kdo byl papež Benedikt, že to nebyl zahořklý člověk.

ŠESTÁ OTÁZKA

Jorge Barcia Antelo (RNE)

Dobrý den, Vaše Svatosti. Dnes se vracíme ze dvou zemí, které jsou obětí toho, co jste nazval globalizací lhostejnosti. Mluvíte o tom od začátku svého pontifikátu a od své cesty na Lampedusu. Tento týden se svým způsobem kruh uzavírá. Stále přemýšlíte o rozšíření tohoto okruhu, o cestě jinam, o návštěvě dalších zapomenutých zemí? Která místa máte v plánu navštívit? A jak se po této dlouhé a náročné cestě cítíte vy? Cítí se stále silný? Máte pocit, že máte potřebné (dostatečné) zdraví k tomu, abyste se na všechna tato místa vydal?

PAPEŽ FRANTIŠEK

Globalizace lhostejnosti je všude. V zemi se několik lidí zapomnělo podívat na své krajany, spoluobčany, a zahnali je do kouta, aby na ně nemuseli myslet. Uvědomme si, že většina bohatství světa je v rukou menšiny. A tito lidé se nedívají na bídu, jejich srdce se neotevírají, aby pomáhali. Ohledně cestování: Myslím, že příští rok bude Indie. 23. září letím do Marseille a je možné, že z Marseille poletím do Mongolska, ale zatím to není jisté, je to možné. Další letošní cesty si nevybavuji. Ještě Lisabon. Kritérium: rozhodl jsem se navštívit ty menší země v Evropě. Řeknou: "Ale jel do Francie." Ne, jel jsem do Štrasburku, pojedu do Marseille, ne do Francie. Ty nejmenší, nejmenší. Poznat trochu skryté Evropy, Evropy, která má tolik kultury, ale není známá. Doprovázet země, například Albánii, která byla první, která je zemí, jež trpěla nejkrutější diktaturou v dějinách. Moje volba je tedy následující: pokusit se nepropadnout globalizaci lhostejnosti. *(Ptají se na jeho zdraví):* Víte, že plevel nikdy neumírá. Už to není jako na začátku pontifikátu, to koleno je nepříjemné, ale pomalu se to posouvá, pak se uvidí. Děkuji.

Pro další dva: přidali byste se k dalšímu výletu s papežem?

ARCIBISKUP WELBY

Určitě je to nejlepší letecká společnost, se kterou jsem kdy cestoval! Žertuji, ale byl bych rád, kdyby Svatý otec cítil, že v budoucnu můžeme být přínosem a pomocí, je to vždy obrovská čest.

MODERÁTOR GREENSHIELDS

Rád bych, jediné omezení je, že mi 20. května končí mandát a po mně nastoupí žena, velmi schopná, a jsem si jistý, že by ráda udělala totéž.

Apoštolská cesta do Konžské demokratické republiky a Jižního Súdánu

(katecheze papeže Františka při generální audienci, Aula Pavla VI., Vatikán, 8. února 2023)

„Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Vy jste sůl země. Jestliže však sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu se už nehodí, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Vy jste světlo světa. Nemůže se skrýt město položené na hoře. Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích. (Matouš 5,3.9.13.14.16)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Minulý týden jsem navštívil dvě africké země: Konžskou demokratickou republiku a Jižní Súdán. Děkuji Bohu, že mi umožnil uskutečnit tuto dlouho vytouženou cestu. Dva "sny": navštívit Konžany, strážce obrovské země, zelené plíce Afriky, které jsou spolu s Amazonií plícemi světa. Země bohatá na zdroje a zkrvavená válkou, která nemá a nebude mít konce, protože vždycky se najdou ti, kteří oheň přizívují. A navštívit obyvatele Jižního Súdánu na pouti za mír s arcibiskupem z Canterbury Justinem Welbym a generálním moderátorem Skotské církve Iainem Greenshieldsem: jeli jsme společně svědčit o tom, že je možné a nutné spolupracovat v rozmanitosti, zejména pokud sdílíme víru v Ježíše Krista.

První tři dny jsem pobýval v Kinshase, hlavním městě Konžské demokratické republiky. Opětovně vyjadřuji vděk prezidentovi a dalším státním představitelům za přijetí, kterého se mi dostalo. Ihned po svém příjezdu jsem se v prezidentském paláci mohl obrátit s poselstvím k celému národu: Kongo se díky své přírodě, zdrojům a zejména pak lidem podobá diamantu, avšak tento diamant se stal příčinou sváru, násilí a paradoxně též ochuzení tohoto národa. S toutéž dynamikou se setkáváme rovněž v jiných afrických oblastech a všeobecně platí pro celý tento světadíl, který je kolonizován, vytěžován a plněn. Tváří v tvář tomu všemu jsem vyřkl dvě slova: první je záporné „Dost!“, „Skoncuje s vykořisťováním Afriky!“. Při jiných příležitostech jsem uvedl, že v kolektivním nevědomí panuje představa, že Afriku je třeba vytěžít, a s tím je nutno přestat. Druhé slovo je kladné: *Společně*. Všichni společně, důstojně a za vzájemné úcty, společně ve jménu Krista, naší naděje, jděme dál. Nevykořisťovat a společně jít dál.

V Kristově jménu jsme také shromáždili při velké eucharistické slavnosti v Kinshase, kde se také konala různá další setkání. Prvním bylo setkání s oběťmi násilí z východních oblastí Konga, které již léta drásá válka mezi ozbrojenými skupinami, ovládanými hospodářskými a politickými zájmy. Nemohl jsem navštívit město Goma. Tamní lidé žijí ve strachu a nejistotě a jsou obětováni na oltář nekalých obchodů. Vyslechl jsem šokující svědectví několika obětí, zvláště žen, které k patě kříže pokládaly zbraně a další smrtící nástroje. Spolu s nimi jsem odmítl násilí i rezignaci a přitakal smíření a naději. Tito lidé hodně vytrpěli a nadále trpí.

Poté jsem se setkal se zástupci různých charitativních organizací, které působí v této zemi, abych jim poděkoval a povzbudil je. Jejich práce s chudými a pro chudé nevyvolává

rozruch, ale den za dnem přispívá k růstu společného dobra, a to především díky podnětům k rozvoji. Charitativní iniciativy mají pokaždé prvořadě přispívat k rozvoji, neomezovat se na pouhou podporu, která je nezbytná, ale musí znamenat postup.

Strhujícím okamžikem bylo setkání na stadionu s mladými lidmi a katechisty. Byl to ponor do přítomnosti zacílené do budoucna. Pomysleme na obnovitelskou sílu, kterou může přinést tato nová generace křesťanů, utvářených a prodchnutých radostí z evangelia! Těmto mladým lidem jsem naznačil pět cest: modlitbu, společenství, poctivost, odpuštění a službu. Řekl jsem mladým Konžanům, že toto je jejich cesta: modlitba, společenství, poctivost, odpuštění a služba. Kéž Pán vyslyší jejich volání po míru a spravedlnosti.

V katedrále v Kinshase jsem se dále setkal s kněžími, jáhny, zasvěcenými muži a ženami a seminaristy. Je jich mnoho a jsou mladí, protože jsou tam četná duchovní povolání, což je Boží milost. Vyzval jsem je, aby sloužili lidu jako svědkové Kristovy lásky a překonávali trojí pokušení: duchovní průměrnost, světskou pohodlnost a povrchnost. Řekl bych, že jsou to všeobecná pokušení každého seminaristy a kněze. Je jisté, že pokud kněz upadne do duchovní průměrnosti, je to smutné, světská pohodlnost, tedy zesvětštění, je v církvi jednou z největších škod, a zatřetí povrchnost. A konečně jsem s konžskými biskupy sdílel radost a námahu pastorační služby. Vyzval jsem je, aby se dali utěšit Boží přítomností a byli ve svém lidu proroky v síle Božího slova, aby se stávali znamením toho, jaký je Hospodin a jak se k nám obrací: soucitně, blízce, laskavě. To jsou tři postoje, které Pán v jednání s námi zaujímá: přistupuje – tedy blízkost – soucitně a vlídně. O totéž jsem požádal kněze a biskupy.

Druhá část cesty se poté odehrála v Džubě, hlavním městě Jižního Súdánu, státu, který vznikl roku 2011. Tato návštěva měla veskrze výjimečnou podobu, vyjádřenou mottem, které opakovalo Ježíšova slova: „Prosím, ať všichni jsou jedno“ (*Jan 17,21*). Jednalo se totiž o ekumenickou pouť za pokojem, kterou jsem vykonal společně s hlavami dvou církví, které na oné půdě byly historicky přítomné: anglikánské společenství a Skotská církev. Byl to cílový bod pouti, která začala před několika lety a během níž jsme se roku 2019 shromáždili v Římě společně s jihosúdánskými státními představiteli, abychom se zavázali k překonání konfliktu a utváření míru. V roce 2019 jsme v římské kurii uskutečnili dvoudenní duchovní obnovu se všemi těmito politiky, lidmi usilujícími o funkci, kteří mezi sebou byli částečně znepřáteleni, ale všichni se na obnovu dostavili, což dodalo sílu k další cestě. Proces smíření bohužel moc nepokročil a novorozený Jižní Súdán je obětí staré mocenské a soupeřivé logiky, vyvolávající válku a násilí, s množstvím uprchlíků a vnitřních běženců. Velice děkuji panu prezidentovi za přijetí i za to, jak se snaží nakládat s touto neschůdnou cestou, aby odmítl korupci a obchod se zbraněmi a zvolil setkání s dialogem. Je ostudné, že tolik takzvaně civilizovaných zemí poskytuje pomoc Jižnímu Súdánu, která spočívá ve zbrojních dodávkách, podněcujících válku. To je hanebné. Je nutno jít vpřed, podpořit setkání i dialog a zamezit korupci i obchodu se zbraněmi. Jedině takto se dospěje k rozvoji a lidé budou moci pokojně pracovat, nemocní se budou moci léčit a děti chodit do školy.

Ekumenická povaha návštěvy v Jižním Súdánu se projevila zejména při modlitebním setkání, které jsme slavili společně s bratry anglikány a členy Skotské církve. Vyslechli jsme společně Boží slovo, obrátili jsme se k Bohu modlitbou chval, proseb a přímluv.

V silně konfliktní realitě, jakou je ta jihosúdánská, je takové znamení zásadní a není

samozřejmě, neboť zde bohužel existují tací, kteří zneužívají Boží jméno k ospravedlňování násilí a útisku.

Bratři a sestry, Jižní Súdán je maličkou zemí, která má zhruba jedenáct milionů obyvatel, z čehož jsou v důsledku ozbrojených konfliktů dva miliony vnitřních běženců a podobný počet lidí uprchl do sousedních zemí. Z toho důvodu jsem se chtěl setkat s velkou skupinou vnitřních vysídlenců, vyslechnout je a dát jim pocítit blízkost církve. Církev a křesťansky inspirované organizace se totiž skutečně nasazují pro tyto nebohé lidi, kteří už léta žijí v uprchlických táborech. Zvláště jsem se obrátil k ženám, které jsou tam velmi zdatné, protože jsou silou, jež může proměnit tuto zem. Všechny jsem povzbudil, aby se stali setbou nového, nenásilného Jižního Súdánu, který by dospěl ke smíření a pokoji.

Poté jsme při setkání s pastýři a zasvěcenými osobami místní církve pohlédli na Mojžíše jako na vzor poddajnosti Bohu a vytrvalosti v přímlově. Při eucharistické slavnosti, která byla posledním aktem návštěvy v Jižním Súdánu i celé cesty, jsem souzněl s evangeliem a povzbudil tamní křesťany, aby se v oné soužené zemi stali „světlem a solí“. Bůh nekládá svou naději do velkých a mocných, nýbrž do nepatrných a pokorných. Toto je způsob, jakým se Bůh ubírá.

Děkuji státním představitelům Jižního Súdánu, panu prezidentovi, organizátorům cesty a všem, kteří vyvinuli úsilí a práci, aby se tato návštěva vydařila. A děkuji svým bratrům, Justinovi Welbymu a Iainovi Greenshieldsovi za jejich doprovod na této ekumenické cestě. Modleme se, aby v Konžské demokratické republice a Jižním Súdánu i v celé Africe vzešla setba Božího království lásky, spravedlnosti a pokoje.

„V tuto chvíli myslím na obyvatele Turecka a Sýrie,
které těžce zasáhlo zemětřesení,
jež si vyžádalo tisíce mrtvých a zraněných.

S pohnutím se za ně modlím a vyjadřuji svou blízkost těmto lidem, rodinám obětí a všem, kteří trpí touto ničivou katastrofou.“

„Vyzývám všechny, aby projevíli solidaritu s těmito územími,
z nichž některá jsou již dlouhou válkou poničena.“

„Modleme se společně, aby tito naši bratři a sestry mohli tváří v tvář této tragédii jít kupředu, a prosme Pannu Marii, aby je chránila. Zdrávas Maria...“

„Nezapomínejme na utrpení ukrajinského lidu,
který je v těchto mrazech bez světla, bez topení a zmítá jím válka.“

/papež František na závěr generální audience, 8. 2. 2023/

Zemětřesením v Turecku a Sýrii bylo odhadem postíženo 23 milionů lidí, konečný počet obětí by mohl přesáhnout 20 tisíc. Podle odborníků na geofyziku uvolnilo zemětřesení sílu rovnající se výbuchu asi 130 atomových bomb. Aleppský farář, otec Bahjat: ve farnosti svatého Františka přespalo více než 500 lidí, denně zaručujeme 2000 jídel.

Postit se nebo nepostit?

(zamyšlení Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka, S.I., čestného občana Pustiměře)

Jsou lidé hubení a tlustí. Nezávisí to vždycky na tom, kolik sní, postí-li se nebo ne. Kdosi měl nápad posbírat zprávy o tlustých osobách známých dějin. Primát tam měla španělská Isabella Grassa, která potřebovala každý den švadlenu, aby jí šaty rozstříhla a sešila, protože

normální oblékání nefungovalo. Mezi muži vyniká pověstný osvoboditel Vídně od Turků, polský král Sobieski, který prý mnohému statnému valachu zlámal páteř, když si na něj nasedl. Mezi světci byl zavalitějšího vzhledu sv. Tomáš Akvinský. Jsou to zábavné anekdoty, ne vždycky však potěší toho, kdo s potížemi toho druhu musí zápasit.

Víme, že u normálně zdravých lidí patří ukázněnost v jídle k dobré životosprávě. Je to totéž co půst? Máme pro to název „střídmost“, ctnost, která nás vede k tomu, abychom jedli tolik, kolik potřebujeme k životu. Půst je trochu víc. Postí se, kdo si odřekne i z toho, co se považuje za normální stravu. Ale pak je tu problém. Je to oprávněné, užitečné? Vždyť v přírodě si každá rostlinka bere ze solí země a z vláhy tolik, kolik potřebuje, nic víc a nic míň. I o zvířatech se dá těžko říci, že by se postila. Je-li takový všeobecný přírodní zákon, proč by se měl člověk postit? Stačí, aby byl střídmý.

Teoreticky se zdá otázka snadná. Ale prakticky je mnoho potíží. Stanovíme morální pravidlo, že máme jíst, kolik potřebujeme. Ale kolik vlastně člověk potřebuje? Každý jednatel dá jinou odpověď. Je také známo, že s růstem blahobytu také rostou tzv. potřeby lidí. Kromě toho vždycky byl a bude ve společnosti nenormální stav, že jedni své potřeby den ze dne zvyšují a vedle nich jsou lidé, kteří doslova hladovějí. V této situaci se začínají výzvy upřímných lidí k postu. K postům vybízejí asketická hnutí, jsou předepsány v různých náboženstvích. Také Starý zákon měl vícero postních pravidel pro židy. Zajímavé je, že se křesťané cítili od nich osvobozeni. Patřily k přípravě na příchod Mesiáše. Proto se postili učedníci Jana Křtitele, ne však učedníci Ježíšovi. Proč by se tedy měli postit ti, kdo viděli, že už přišel? Ale přesto se výzva k postu vyskytuje už v prvních kázáních církve. Ostatně to sám Ježíš učedníkům předpověděl, že se i oni postit budou. Vyvinuly se v církvi různé druhy postu podle různých motivů.

V nejstarších homiliích Otců o postu se často vyskytuje téma sociální nespravedlivosti ve světě. Sv. Bazil to vysvětluje takto. Základní pravidlo je to, které jsme stanovili: Každý

organismus si má přisvojovat tolik, kolik potřebuje k životu a činnosti. Rostliny a zvířata to dělají instinktivně, podle přirozeného pudu. Člověk to má dělat svobodně a rozumně. Bohužel to tak nedělá. Porušuje rovnováhu přírody. Tak vznikla mezi lidmi situace, kterou sv. Bazil osvětluje přirovnáním. Jeden člověk v divadle okupuje dvě místa a vedle něho je druhý, který stojí na nohou. Je povinen mu jedno místo uvolnit. Táž povinnost platí i pro stravu. Odepřít si ze svého nadbytku pro dobro druhého je zákon přírody, i příkaz evangelia. Jsou to důvody prosté, přesvědčivé, a přece jak je dodnes těžké lidstvo přesvědčit, aby je zachovávalo. Noviny o křiklavých rozdílech často píší, ale to slouží jenom k tomu, aby se lidé pohoršovali nad nespravedlností ve světě. Nevede k tomu, aby se jednotlivci uskromňovali v zájmu druhých.

Čím to je, že je taková necitelnost všeobecná? Jeden z hlavních důvodů je ten, který udávají zastánci postu asketického. Jeho základem je tato úvaha, známá ze spisů Otců: Člověk ztratil pojem o tom, co je a co není skutečná potřeba. Potřeby diktuje sama příroda. Nedostatek vláhy v těle působí žízeň. Hledáme vodu a napijeme se. Je to potřeba. Někdo však se vody nedotýká a hasí pravidelně žízeň vínem. Při každé příležitosti pak cítí skleničku vína jako svou přirozenou potřebu. Návykem se potřeby rozrostly tak, že už jsou daleko od přirozeného požadavku života a stávají se dokonce zdraví škodlivé. Sv. Bazil vyzývá společnost mnichů, které založil k tomuto postnímu řádu: ukázat lidem, že právě potřeby nejsou tak velké, jak si to představují, že je člověk zdravější a výkonnější, když se navrátí k jídlu podle přírody. Dnes totéž hlásají lékaři. Mají víc úspěchu než Bazil u svých mnichů?

Víme, že tento motiv vedl u indických a i u křesťanských mnichů v Egyptě až k fakirismu. Dnes se nám zdá neuvěřitelné, že by se mohl člověk udržet při životě jenom s tou dávkou stravy, jakou požívali oni. A přece žili často dlouho a ve zdraví. Indové to ilustrují anekdotickým způsobem. Bůh prý určí každému člověku při narození dávku pokrmů, kterou smí sníst. Když to požije dřív, dřív zemře, když s tím šetří, dožije se dlouhého věku. Teoreticky pak se ospravedlňuje půst také rozporem mezi tělem a duchem. Od dob starověku porovnávají tělo a ducha jako dvě misky jedné váhy. Přidáš-li váhy jedné, druhá se stává lehčí. Přidávat tělu znamená zlehčovat ducha. Přirovnání je dualistického původu. Jeho základ, zásadní protiklad mezi hmotou a duchem, nemůžeme přijmout. Ale praktické aplikace potvrzuje rozumná pedagogie: ukázněnost v těle, především v jídle, vede ke svobodě ducha.

Ale po všech těchto rozumných důvodech pro půst se často slyší námitka ve formě žertu: Když se postní kazatel zpotil při dlouhém kázání o postu, je rád, když mu připraví dobrý oběd. Jeden příklad byl ještě názornější. Student teologie dělal doktorskou práci na téma postu u Otců církve. Obhajoba teze dobře vyšla. Uspořádal tedy v restauraci pro profesory a známé „postní večeři“ ke spokojenosti všech. Nepopíráme tím, to co hájíme? Zdravý úsudek nám řekne, že ne. Jídlo slouží potřebám člověka. K těm pak patří nejenom fyziologické udržení tělesných buněk. Společná jídla mají velký vliv na společný život a společný život opotřebuje také společné radosti. Je tedy naprosto přirozené, když oslavíme narozeniny člena rodiny skleničkou dobrého vína, když se vystrojí svatební hostina, večírek po maturitě. To všecko ve správné míře vede k dobrému.

Jak je vidět, zdravé zásady křesťanského postu mají vést k přirozenému životu, nebo jak říkali Otcové církve, k návratu do ráje. Postit se tedy musí každý, má si toho být vědom, ale má to dělat svobodně a rozumně k dobru vlastnímu i k dobru společnosti.

***"Když jsem šel k Janu Pavlu II.,
vždy jsem musel mít připraveny
aspoň dva vtípy"***

**TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře**

I.

Mladý zamilovaný pár kráčí večer do lesa. Po chvíli odbočili z pěšinky a sedli si. On jí objal a povídá: „Miláčku, cítíš to samé, co já?“ „Samozřejmě,“ odpovídá partnerka, „kdybys vzal baterku, nemuseli jsme si do toho sednout!“

II.

Není možné dát všechno všem, protože všeho je málo a všech je moc.

III.

„Chtěl bych umřít v klidu a ve spánku, jako můj dědeček. A ne v panické hrůze, křiku a zděšení, jako ti, které vezl v autě.“

IV.

Pokud vážíš 100 kg na Zemi, vážil bys na Marsu jen 38 kg. Nejsi tlustý. Jsi jen na špatné planetě.

V.

Potkají se dva Rusové: „Nekoupíš vagón cukru?“ - „Co by ne, беру!“ Pak se rozejdou na opačné strany: jeden jde shánět cukr, druhý peníze!

VI.

Přijde mladík do cukrárny a ptá se prodavačky: „Máte perníkové srdce s nápisem 'JSI MOJE JEDINÁ'?“ - „Ano, máme.“ - „Tak mi zabalte dvanáct kusů...“

VII.

Dnes mi doma vypadl na 20 minut internet, tak jsem šel do obýváku popovídat si s rodinou. Jsou to celkem milí lidé.

VIII.

Dva myslivci si vykládají zážitky: „Nedávno jsem v Africe ze vzdálenosti 500 metrů jedinou ranou zastřelil slona.“ - „To já jsem při plavání v oceánu holýma rukama zardousil velrybu.“ - „A slyšel jsi o Mrtvém moři? Nebýt mě, ještě by žilo.“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 12. - 19. února 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 12. února	6. NEDELE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za farnosti Pustiměř, Drysice, Podivice a Topolany
		DRYSICE 9.30	za + Ludmilu a Jana RACLAVSKÝCH, Marii a Pavla ŠEVČÍKOVY, Tomáše OSIKOVSKÉHO, dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu
		PODIVICE 11.00	za +Annu SUCHÁNKOVOU, manžela, +rodinu MATOUŠ- KOVU a duše v očistci
		TOPOLANY 17.00	za +manžele ŠTEFÁNIKOVY, BAKALOVY a rodiče z obou stran
PONDĚLÍ 13. února	PONDĚLÍ 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za dary Ducha svatého a ochranu Panny Marie pro syna a dceru
ÚTERÝ 14. února	SV. CYRIL (+14.2.869), MNICH A SV. METODĚJ, BISKUP - SVÁTEK SV. VALENTIN, BISKUP A MUČ.	PODIVICE 8.00	ke cti Apoštolů Slovanů, za dar víry pro farnosti Pustiměř, Drysice, Podivice a Topolany
STŘEDA 15. února	STŘEDA 6. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 17.00	za + Elišku BALÍKOVOU, Marii ŘIČÁNKOVOU a duše v očistci
ČTVRTEK 16. února	SV. KLAUDIUS COLOMBIÉRE ŘEHOLNÍK	PODIVICE 8.00	za +Ludvíka FRÉLICHA, rodiče a Boží požehnání pro rodinu
PÁTEK 17. února	SV. ALEXIUS A DRUHOVÉ, ŘEHOLNÍCI.	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Alžbětu MACKOVOU, manžela, a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA 18. února	SOBOTNÍ PAMÁTKA PANNY MARIE		
NEDELE 19. února	7. NEDELE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana ŘÍHU, živou a + rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Jozefa a Jozefínu GEŽOVY
		PODIVICE 11.00	za + Marii ZBOŘILOVOU, manžela, rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice

DRYSICE - MŠE SVATÁ JE V KAPLI MATKY BOŽÍ PANNY MARIE NA FAŘE.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední.
Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 19. - 26. února 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 19. února	7. NEDELE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Jana ŘÍHU, živou a + rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Jozefa a Jozefínu GEŽOVY
		PODIVICE 11.00	za + Marii ZBOŘILOVOU, manžela, rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
	SBÍRKA "HALÉŘ SV. PETRA"		
PONDĚLÍ 20. února	PONDĚLÍ 7. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu GAZDÍKOVU, MAHDALOVU, LEKEŠOVU SMETANOVU a VELECKOU
ÚTERÝ 21. února	SV. PETR DAMIANI, BISKUP A UČITEL CÍRKVE	PODIVICE 8.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
STŘEDA 22. února	POPELEČNÍ STŘEDA ZAČÁTEK DOBY POSTNÍ DEN PŘÍSNÉHO POSTU	PODIVICE 8.00	za + Pavlu MARÁKOVOU, manžela, syna a zetě
		DRYSICE 15.30	za + Helenu a Aloise MARKOVY, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		PODIVICE - 17.00: POBOŽNOST KRÍŽOVÉ CESTY	
		PUSTIMĚŘ 17.00	za + Boženu a Antonína GRME- LOVY, +Boženu a Jana JÍROVY, dar zdraví a Boží požehnání pro r.
ČTVRTEK 23. února	SV. POLYKARP, BISKUP A MUČEDNÍK	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu NAVLÁČILOVU
PÁTEK 24. února	PUSTIMĚŘ - 16.30: POBOŽNOST KRÍŽOVÉ CESTY		
	PÁTEK PO POPELEČNÍ STŘEDĚ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Miroslava RAFAJE
PODIVICE - 17.00: POBOŽNOST KRÍŽOVÉ CESTY			
SOBOTA, 25. února: SOBOTA PO POPELEČNÍ STŘEDĚ			
NEDELE 26. února	1. NEDELE POSTNÍ	PUSTIMĚŘ 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu ŘIHÁČKOVU a za duše v očištění
		DRYSICE 9.30	za + Júliu a Jozefa VLČKOVY, zetě, dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu
		PODIVICE 11.00	na poděkování Pánu Bohu za přijatá dobrodiní s prosbou o ochranu Panny Marie pro rodinu a přátele
		TOPOLANY 17.00	za + rodinu MAČÁKOVU